

HUDO RANJENI VELEPOSŁANIK VLADIMIR ROLOVIĆ — Bolničarji nesejo iz jugoslovanskega veleposlaništva v Stockholmu hudo ranjenega veleposlaničnika Vladimira Rolovića, žrtev zločina dveh ustaških teroristov.

Zločinsko dejanje ustaških teroristov

Našega veleposlaničnika v Stockholmu Vladimira Rolovića so smrtno nevarno ranili, tajnica Mira Štempiharjeva pa je po operaciji že izven nevarnosti

STOCKHOLM, 7. aprila — Kakor poročajo naš dopisnik Mitja Jermol, švedska agencija TT Biro in Tanjug je bil jugoslovanski veleposlaničnik v Stockholmu Vladimir Rolović danes hudo ranjen.

V njegovo delovno sobo sta vdrla ustaška terorista Miro Barišić in Andjelko Brajković in začela streljati nanj. Pri tem sta bila ranjena tudi Miodrag Vukadinović, svetnik na veleposlaništvu, in tajnica Mira Štempihar.

Veleposlaničnik in tajnica so v kritičnem stanju prepeljali v bolnišnico. S takojšnjo operacijo, ki je trajala več ur, so mu iz glave odstranili 7,65-kalibrski krogli. Z umetnimi pljuči dobiva kisik. Ob 17.30 so iz bolnišnice sporočili, da se je zdravstveno stanje veleposlaničnika Rolovića poslabšalo, medtem ko gre Miri Štempiharjevi na bolje.

Stockholmski policijski inšpektor Turander, ki vodi preiskavo, je izjavil, da so poleg obeh atentatorjev aretirali tudi 35-letnega terorista Anteja Stojanova iz Zadra.

Po prvih ugotovitvah preiskave so se teroristi temeljito pripravili na zločin. Pri njih so našli slike veleposlaničnika Rolovića, izrezane iz enega od švedskih časopisov.

ZIS se je v zvezi s tem dogodkom odločil za vrsto ukrepov, s katerimi naj bi zavarovali naše interese.

Državni sekretar za zunanje zadeve Mirko Tepavac je na švedskem veleposlaništvu v Beogradu v imenu vlade SFRJ vložil najostrejši protest. Opozoril ga je tudi, da se odnosi med državama lahko močno skalijo, če švedske oblasti ne bodo takoj najodločneje nastopile proti ustaški emigrantski dejavnosti.

Podrobnejše poročilo objavljamo na zadnji strani.

VLADIMIR ROLOVIĆ

MIRA ŠTEMPIHAR

Zločin v Stockholmu

Atentat, katerega fizične žrtve so postali naši uradni predstavniki na švedskem — s katero imamo normalne in prijateljske odnose — simbolična politična žrtev pa Jugoslavija sama, je v naši javnosti poleg upravičenega in utemeljenega ogorčenja vzbudil tudi neprijetno, za sto let staro demokratično državo nič laskavo razmišljanje, ki se pri predvojni generaciji nujno sklene v dramatično vprašanje: je švedska postala eno izmed legel neofašizma, druga Janka Puszta?

Če smo bili ob göteborgski aferi februarja letos pripravljeni vzeti na znanje opravilo, da švedska vlada kljub temu, da je bila večkrat argumentirano opozorjena na teroristično dejavnost emigrantskih skupin, ni znala pravilno oceniti globine in razsežnosti emigrantskega terorizma, katerega korenine segajo v prva leta predvojne fašistične zarote proti demokratični Evropi, tega po göteborgski uverturi in včerajšnjem zločinu v Stockholmu nismo več pripravljeni storiti.

Ob tem je naša dolžnost opozoriti, da terorizem emigrantskih komandosov fizično in politično presega tiste okvire strpnosti, ki jo demokratične države še lahko kažejo do običajnih političnih protestov in izrazov nezadovoljstva emigrantov s stvarnostjo v svoji državi; v primeru napada na naš konzulat v Göteborgu in pokola v našem veleposlaništvu v Stockholmu ne gre za manifestacijo političnega protesta, marveč za ogrožanje življenj naših diplomatov in za simboličen napad na našo državno integriteto!

Ob vsem tem se švedska vlada v nobenem primeru ne more izogniti svoji odgovornosti, kot se ji ne morejo izogniti države, ki iz raznih nagibov in ob različnih utemeljitvah tolerirajo emigrantski terorizem, ko mu dajejo status politične emigracije, in seveda tisti krogi, ki te teroristične skupine finančno in drugače podpirajo.

Z vsem spoštovanjem do švedske demokracije naša javnost odprito vprašanje: mar je švedska v svoji neodgovorni brezbriznosti res postala najbolj širokogrudni gostitelj neofašističnega terorizma? In če temu ni tako: kaj namest tega recidive fašističnega terorizma, ki je v Nürnbergu doživel fizično, politično in moralno obsodbo? Demokratična švedska ni dolžna na tako zastavljeno javno vprašanje odgovoriti samo globoko prizadeletno jugoslovanski javnosti, marveč vsej demokratični Evropi!

MIRAN ŠUSTAR

Titov obisk v Bugojnu

Predsednik je spregovoril o našem razvoju in ustavnih dopolnilih

BUGOJNO, 7. aprila (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito se je danes pogovarjal s predstavnikom družbenopolitičnih in gospodarskih organizacij Bugojna. Predsednik občinske skupščine Bakir Rustampahić je predsednika Tita seznanil s razvojem komune, v kateri več kot polovica narodnega dohodka izvira iz industrije in v kateri znaša dohodek na prebivalca 5000 dinarjev. Z največjo gospodarsko rastjo v zadnjem desetletju se posajajo tovarne UNIS.

Predsednik Tito je zbranim gostiteljem spregovoril o našem družbenem razvoju in ustavnih dopolnilih.

Naši na tujem

Republiški in gospodarski zbor slovenske skupščine sta včeraj obravnavala tudi kadrovske in davčne politike

LJUBLJANA, 7. aprila. Republiški in gospodarski zbor sta na svojih današnjih sejah razpravljala o kadrovski politiki, zaposlovanju v tujini, o davčni politiki ter o vrsti zakonskih osnutkov in predlogov.

V središču pozornosti je bila problematika o zaposlovanju delavcev v tujini, pri čemer so se vsaj v republiškem zboru pojavila različna mnenja o tem vprašanju. Nekateri so se zadrževali na ekonomskih ozadijih odliva v

Čestitka Madžarski

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug). Predsednik SFRJ Josip Broz Tito je prejemni sekretarju madžarske SDP Janosu Kadarju, predsedniku predsedniškega sveta republike Paulu Losonczyju in predsedniku madžarske vlade Jenőju Focku poslal čestitke ob madžarskem državnem prazniku.

inozemstvo in dejali, da se debata ne bi smela okepatati le protipravnih poti delavcev

v tujino, drugi pa so opozarjali ravno na te ekscese. Poročilo na 2. strani. J. H.

Pobuda Moskve

Britansko-sovjetski pogovori o bližnjem vzhodu — Izraelska laburistična stranka je podprla Moša Dajana

LONDON, 7. aprila (Tanjug). V Londonu so danes potekali britansko-sovjetski pogovori o bližnjem vzhodu. Pobudo zanje je dala Sovjetska zveza, potem ko se je v Moskvo vrnil odposlanec OZN Jarring.

ZSSR in ZDA očitno skušata prepričati ponovne so-

vražnosti na bližnjem vzhodu, Izrael in ZAR pa naj bi sklenila nekaj začasnih spo-

stranka podprla obrambnega ministra Dajana.

MOŠA DAJAN

razum o ponovni plovi po Sueskem prekopu.

Vladajoča izraelska laburistična stranka pa zahteva, naj bi se izraelsko-arabske meje v primerjavi s stanjem pred junjsko vojno bistveno spremenile. Tako je

Peking: protest

Kitajska je Indiji poslala ostro noto, češ da se vmešava v pakistanske notranje zadeve — Azil za diplomata

NEW DELHI, 7. aprila (Reuter, Hsinhua) Pakistanski radio poroča, da so deloma vzpostavljene teleprinterke in telefonskotelegrafске zveze med Vzhodnim in Zahodnim Pakistanom.

Kitajska je poslala ostro noto Indiji zaradi demonstracij pred njenim veleposlaništvom v New Delhiju; demonstracije so protestirali, ker Kitajska baje podpira pakistansko vlado. Kitajska je v notu obtožila Indijo, da se vmešava v pakistanske notranje zadeve, Kitajci pa,

kot je rečeno v notu, spoštujejo načela o nevmešavanju. Pakistanski diplomat Shehabudin in Amjadul Hug sta v New Delhiju zaprosila za azil zaradi surovega nasilja nad prebivalstvom vzhodne Bengalije. Dejala sta, da se pridružujeta boju svojega ljudstva za demokratične

pravice in samoodločanje. Tujim novinarjem sta dejala, da sta najbrž prva diplomata, ki sta odrekla pokorščino pakistanskemu vojaškemu režimu, a da sta le »del vse bolj množičnega ljudskega gibanja v vzhodni Bengaliji. Indijska vlada jima je dala azil.

(Podrobno poročilo s seje centralnega komiteja ZK Hrvatske na 2. strani.)

Drndić pri Živkovu
SOFIJA, 7. aprila (Tanjug). — Novoimenovani jugoslovanski veleposlaničnik v Bolgariji Ante Drndić je danes obiskal prvega namestnika predsednika bolgarske vlade Živkova.

Šport
zblizuje
narode

Kitajci povabili Američane, naj pridejo na »prijateljska« srečanja

NAGOJA, 7. aprila (AP, Reuter) — Ameriška delegacija na svetovnem prvenstvu v namiznem tenisu, ki poteka v japonskem mestu Nagoji, je danes sporočila, da jih je Kitajska povabila, naj po prvenstvu obiščejo njihovo državo in priredijo več »prijateljskih srečanj«. Vodja ameriške delegacije Harrison je povedal, da so povabili generalnega sekretarja kitajske delegacije Sunga Čunga sprejeti. Po končanem prvenstvu bodo Američani iz Nagoje odpotovali na Kitajsko.

Znižane carine

Za uvoz avtomobilov in delov 10 odst. nižje carine - Tekstil, usnjeni in gumijasti izdelki za 3—5 odst. dražji

BEOGRAD, 7. aprila. Na današnji seji je ZIS sprejel predloge skupščinske komisije o izločitvi ostanka državnega kapitala iz sredstev bivših zveznih bank. Ustanovilo bo posebno komisijo, ki naj pripravi predloge za to izločitev.

ZIS bo predlagal zvezni skupščini spremembe in dopolnitve temeljnega zakona o ugotavljanju in delitvi dohodka; z njimi bi republike dobile pristojnost, da lahko določajo tudi podrobnejša načela in merila pri delitvi do-

hodka in osebnih dohodkov. ZIS je sprejel predlog o znižanju carin za uvoz osebnih avtomobilov na 40 odst., za uvoz sklopov ali delov pa na 35 odst. 25 odstotkov. Z dopolnitvijo odloka o oblikovanju cen za tekstilne, usnjene in gumijaste izdelke je

Poročilo objavljamo na 2. strani.

V Amanu je mirno

Na konferenci predstavnikov arabskih držav v Kairu bosta poročala člana odbora za premirje Ladgam in Hilmi

Šurbek tretji v Nagoji

Končalo se je XXXI. svetovno prvenstvo v namiznem tenisu

NAGOJA, 7. aprila — Končalo se je 31. svetovno prvenstvo v namiznem tenisu, na katerem je zadnji dan med posamezniki presenetljivo zmagal Sved Bengtsson, ki je v finalu premagal Ita. Jugoslovani Šurbek je tretji. Podrobnosti o svetovnem prvenstvu berite na športni strani.

AMAN, 7. aprila (AFP) — Minulo noč je bilo v jordanški prestolnici središče miru, prvič po osmih dneh, odkar so se začeli spopadi med komandosi in jordanско vojsko.

Cez tri dni naj bi bila v Kairu konferenca, na kateri se bodo zbrali predstavniki arabskih držav. Predsednik odbora za premirje v Jordaniji Bahi Ladgam in vodja vojaške komisije odbora major Hilmi bosta na konferenci predložila pomembna poročila o razmerah v Jordaniji. Jordanija pa je danes sporočila, da se kairskega sestanka ne bo udeležila.

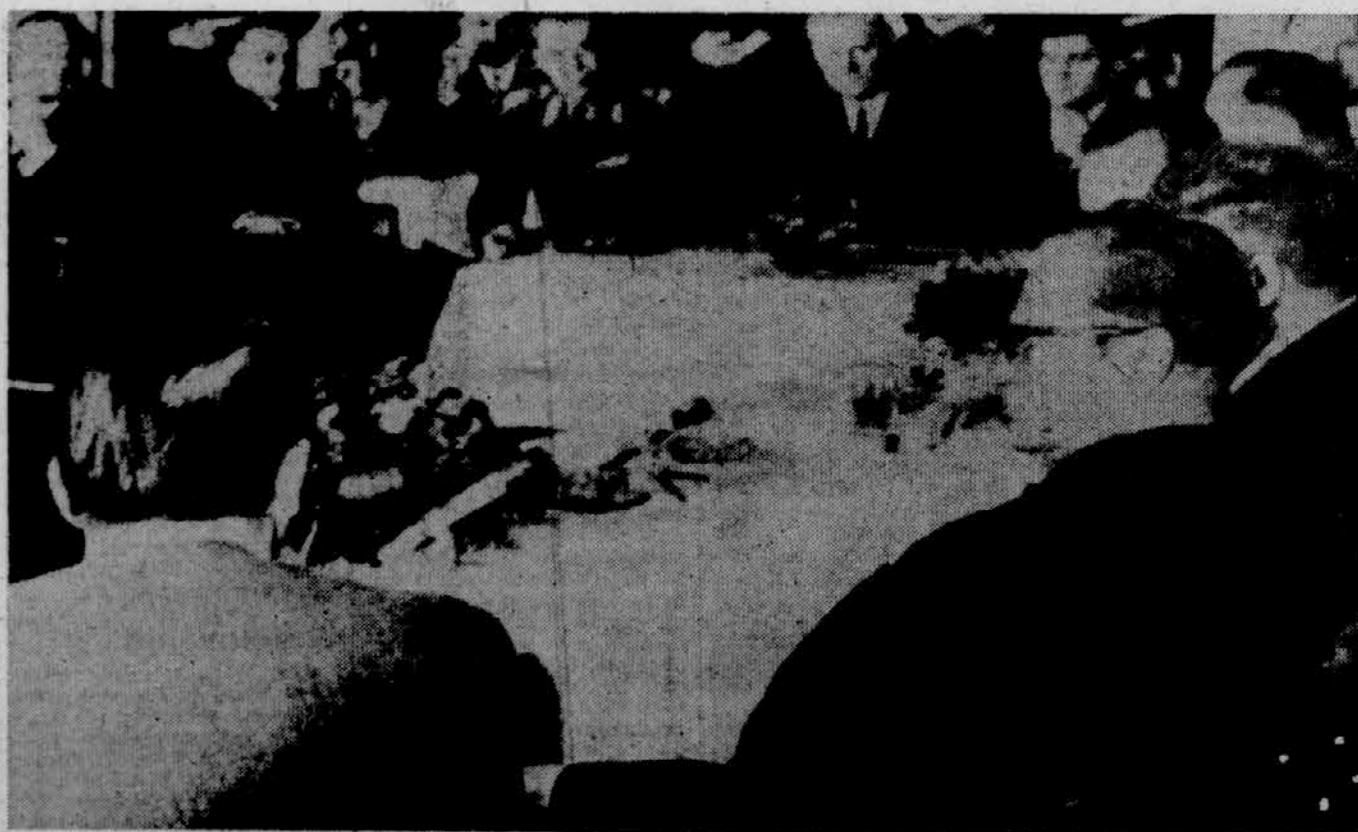
Očitki Nixonu

WASHINGTON, 7. aprila (AFP) — Tožilec s procesa proti poročniku Calleyu Aubrey Daniel je predsednika Nixona obtožil, da je s svojimi vmešavanjem prizadel ugled vojaškega sodstva.

Ribičič o metodi odlašanja

Predsednik ZIS o kritikah dozdevne počasnosti in neodločnosti vlade

LJUBLJANA, 7. aprila — Predsednik ZIS Mitja Ribičič je v petek v uredništvu Dela imel pogovor s novinarji in takoj tudi komentiral prispevek našega beograjskega dopisnika o metodah odlašanja ZIS. Članek Zdravka Ilića in komentar Mitje Ribičiča objavljamo na 3. strani.

PREDSEDNIK TITO V BUGOJNU — Med obiskom v tem mestu se je pogovarjal s predstavniki družbenopolitičnih in gospodarskih organizacij v občini. Telefoto: Tanjug

Mladinski predsednik

Predsedniku predsedstva ZMJ Janezu Kocijancu se je zdelo potrebno v svojem govoru na konferenci ZM Srbije — ki je zbudila veliko pozornost — poudariti, kaj je mladinski organizaciji glavna skrb, in opozoriti, da problemi v zvezi s kadri ZMJ, pa tudi z izločitvijo novega predsednika ZMJ, se zdeli niso glavni problemi organizacije. Novega predsednika naj bi izločili v kratkem na programski konferenci ZMJ, saj je normalno, pa tudi nujno, da funkcionarji ne ostanejo dolgo na istih položajih. Mladinska organizacija rešuje nekatere kadrovske probleme v trenutku, ko se družbi izpolnjujejo nove metode dogovorov in ko pravzaprav potrjujejo in preizkušajo načela, o katerih smo se dogovorili.

Najbolj pereča tema družbe in njene mladine je zaposlovanje doma in v tujini, poleg tega pa je pomembna ocena, da mlademu rodu ne danes ne jutri ne ustreza nestrpnost, ožkost in ekskluzivnost, marveč je, narobe, mladina zavzeta za nekaj čisto drugega: »Zahtevamo nove vsebine bratstva in enotnosti na enakopravnih temeljih, kakor tudi združevanje mladine okrog ZKJ,« je poudaril Kocijanc.

Njegov govor pa je po svoji pomembnosti veliko več kot sobičajen politični govor. S tem, da je posegel v sredo dogajanja, je namreč opozoril, da je to vavod v neko kadrovske živčnosti, ki čaka vso družbo, kadrovske problemi pa ne bi smeli sprekriti vse delovne misli in v zvezi mladine ne v družbi, saj je velika pomembnejša stvar, ki bi morale biti vsem nam bolj pred očmi.

Ta pripomba je preveč pomembna, da bi nanjo opozorili samo enkrat, saj je praviloma težje ustvariti neko novo, kot pa se odločati starem. In prav to nas ne bi smelo motiti.

ZDRAVKO ILIČ

Spor

Spor je tlel dobri dve leti — od istega hipa, ko je bilo znano in odločeno, da bomo posodobili in izpopolnili jugoslovansko ptt omrežje — zdaj pa je izbruhnil z vso močjo. V zagrebški tovarni »Nikola Tesla« so imeli v sredo protestni miting, natisnili so protestno pismo, povedali kopico besed na ročaj skupnosti jugoslovanskih ptt podjetij, licitacijske komisije, ki je izbrala ponudbe za montažo novih tranzitnih telefonskih central in klicali na pomoč ZIS ter zvezno skupščino, ki naj dosežeta obnovitev licitacije in pomagata, da bo naročilo dobila ta tovarna.

Razumljivo je, da je danes težko prehoditi, kdo ima prav: zagrebška tovarna, ki si želi delo, ali licitacijska komisija skupnosti ptt podjetij, ki ima gotovo svoje šele, ali kdo drug. Kljub temu se nam utrne nekaj pomislekov. Najprej, kako je mogoče, da zagrebška tovarna po dveh letih (in celo nekaj več) ko je — kot sama pravi — uporabila vse možnosti, da dobi naročilo zase, kliče na pomoč ZIS in zvezno skupščino, ki naj bi — z dekretom, kati — zadnji hip sprejme samoupravno odločitev komisije trdnjstih jugoslovanskih ptt organizacij?

V pismu izražajo pomislek, zakaj se naša država odloča za sodobne in »manj preskušene« naprave, namesto, da bi ostala pri preiskovanem, starem in dobrem sistemu »crossbar«, kakršnega protizvajajo v »Nikoli Tesli«. To izvezi kot strah pred novim, sodobnim? Ne, nazadnje so tebrali slabo pot, ko so se odločili, da ob poudarjanju svoje »enotnosti« omladujejo naprave drugih domaćih tovarn (Iskre, EI NIS), ki na področju telekomunikacij le niso začetnice.

IVAN VIDIC

DELO

Mitja Gorup (glavni urednik), Jak Koprivc (odgovorni urednik), Ante Mahkota (pomočnik glavnega urednika), Vlado Jarc (notranja politika in gospodarstvo), Miran Šuštar (zunanja politika), Sergej Vošnjak (kultura), Miro Zakrjasek, Anton Rupnik (dopisništvo, lokalna kronika), Evgen Bergant (šport), Dušan Trešče (centralna redakcija), Jaka Štular (nedeljska izdaja »Delo«), France Vrečar (sobotna priloga), Bogo Sajovic (Pisani petek).

Zlomcem zagotoviti Republiko glavni nosilec samoupravne pravice politike delitve dohodka

Republiški zbor skupščine SR Slovenije o tezah za skupščinski dokument o kadrovski politiki, o zaposlovanju v tujini in o uveljavljanju davčne politike

LJUBLJANA, 7. aprila. V ospredju zasedanja današnjega republiškega zbora so bile naslednje točke dnevnega reda: teze za pripravo skupščinskega dokumenta o kadrovski politiki, zakonski osnutek o vsehjudski obrambi, zaposlovanje delavcev v tujini ter uveljavljanje davčne politike. Zaradi preobsežnega dnevnega reda so poslanci izpustili nekaj točk, ki so jih prvotno imeli v načrtu.

O kadrovski politiki je najprej podal nekaj misli MARJAN GROZEN: »Te misli so bile bolj ali manj navzoče že v poprejšnjih razpravah skupščinskih teles. V razpravi je najprej CENE MATIČIČ med drugim dejal, da podpira prizadevanja za pripravo dokumenta, da pa spogleda naslovljen na tiste izkušnje, ki jih je treba praktično izkoristiti, namreč raziskave in aplikacije, ki so jih izdelale mednarodne organizacije, kot so UNESCO, FAO in druge. Kot nam je znano je OZN zaradi celotne studije o večletnem razvoju kadrovskih potreb za mediteranski prostor.«

RADO PUSENIAK se je med drugim zavezel za to, naj na vodilna mesta prihajajo ljudje z moralnimi kvaliteta, VOJAN RUS pa je dejal, da je eden izmed temeljnih vzrokov sedanjega stanja na tem področju celotna družbena struktura, ki se je pri nas oblikovala in ki stimulira povprečje znotraj ene vrste strokovnjakov, zato bi šele spopad s to družbeno strukturo lahko odpravil to rano.

ELA ULRIH je menila, da imajo nekatere naše delovne organizacije najsoodnejšo tehnologijo in dosegaajo dobre uspehe, čeprav imajo slabo izobraženo sestavo delavcev. Toda ker je ta oprema uvožena, je uspeh posledica tujih vlaganj v to opremo. Ker bo leta v nekaj letih zastarela, izobražena raven delavcev pa ostala enaka, bodo uspehi čedalje manjši. To pomeni, da so dosedanja uspehi dolgoročno varijabilni.

Spremljati akcijo do osnovne šole do univerze

MILOŠ POLIČ je tako kot drugi pred njim podpril prizadevanja za izdelavo dokumenta o kadri, dejal pa je, da moramo akcijo spremljati od osnovne šole do univerze, če hočemo kaj doseči, izogibati pa se nekonkretnim resolucijam.

ZDRAVKO DOLINSEK je rekel, da je osip v osnovni šoli čedalje večji zaradi pretežkih učnih programov, gnočne možnosti za sodobno podajanje snovi pa so slabe. Zahteval je, da je treba že enkrat odpraviti pojav, da se učenci z nedokoncno osemletko lahko vpisujejo v strokovne šole v tujini, pri nas pa ne. Zbor se je strinjal s tem, da teze za pripravo skupščinskega dokumenta lahko rabijo kot dobra podlaga za razpravo o vsebini, komisija za volitve in imenovanja pa naj na temelju sedanjih mnenj pristojnim skupščinskim odborom predloži do

Proti diskvalifikaciji vodstva ZK Hrvatske

Sporočilo CK ZK Hrvatske o sklepih, ki so jih sprejeli po razpravi o sovražni dejavnosti proti SFR Jugoslaviji

ZAGREB, 7. aprila (Tanjug). Centralni komite ZK Hrvatske je danes izdal naslednje sporočilo: »Centralni komite ZK Hrvatske je bil na 19. seji 6. aprila letos seznanjen z razpravo, ki je bila 23. marca v izvršnem biroju predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije in so jo posvetili nekaterim vprašanjem sovražne dejavnosti proti SFR Jugoslaviji, ter s sklepi, ki so bili na tej seji sprejeti.

V razpravi se je centralni komite ZK Hrvatske opirjal na sklepe izvršnega biroja predsedstva ZK Jugoslavije. Gre za organizirano akcijo za diskvalifikacijo političnega vodstva SR Hrvatske. Razširila so se namreč obrekovanja o domnevnih povezavah vodstva SR Hrvatske z ustaško emigracijo. To se je zgodilo z namenom, da bi omajali politično stabilnost, povzročili trenje in nezaupanje med republikani, oslabil politično enotnost, ter otežili nadaljnji samoupravni socialistični razvoj države.

Razprava na seji centralnega komiteja ZK Hrvatske se je udeležilo 37 govornikov. Izrazili so enotno prepričanje, da gre za dolgoročno, preračunano in organizirano akcijo sovražnih sil, naperjeno proti neuvršeni, samoupravni, socialistični Jugoslaviji. Med drugim poudarila je akcija tudi v obliki napadov na Zvezo komunistov Hrvatske in njeno politično vodstvo. Govorniki so poudarili, da je okrepljena sovražna dejavnost iz tujine neposredno povezana s povečanim odporom unitarističnih, centralističnih in birokratskih sil v državi, ki so bile politično obsojene že na četrtim brionskem plenumu,

O vsehjudski obrambi

O osnutku zakona o vsehjudski obrambi je bil pred uvo dno besedo ALBERT JAKOPIČ, v razpravi pa sta sodelovala MILO VIZINTIN in RUDI REBEK. RZ je sprejel sklep, da se osnutek sprejme, IS naj upošteva priporobe in zakonski predlog pripravi do 15. junija letos.

Zaposlovanje v tujini

O zaposlovanju delavcev v tujini je najprej govoril TOINE TRIBUNSK, med drugim je dejal, da po mnenju republiškega IS poleg drugih gospodarskih ukrepov za zadržanje odhajanja delavcev v tujino bit tudi ta, da bi strokovni delavci, ki je komalsko, pa se usmeri v tujino, moral položiti kavejo v višini stroškov za solanje, ki jih je družba z njim imela. Če bi se v dogovorjenem roku vrnil, bi se mu kaveja plačala, če ne, pa bi se mu plačala v celoti ali delno vrnila. Po tem referatu, ki so ga poslušali tudi poslanci gospodarskega zbora, je sledila dolga in prizadeta razprava. IVAN KREPIČ je med drugim opozoril tudi na možnost, da se učenci z nedokoncno osemletko solajo v tujino. Odpovedati bi se morali nereguliranim investicijam in jih uskladiti s politiko stabilizacije, s tem pa bi vzpodbudili prihajanje delavcev domov. FRANC SVETELJ je pozdravil odločitev, da se o tem razpravlja v skupščini, kritiziral pa je ugotovitve republiškega sekretariata za delo v njegovi informaciji iz lanskega leta, da je skupnost imela korist od takega zaposlovanja, ker ji ni bilo treba plačevati nadomestila za brezposelne delavce. Kritičen je bil tudi do ugotovitev istega organa, da zakonski predpisi ne preprečujejo zaposlovanja tudi tedaj, kadar gre za »investicijske delo«.

CENE MATIČIČ je govoril o protipravnem zaposlovanju in s tem o enakopravnem položaju takih delavcev v tujini; proti temu nastopajo tudi sindikati v tujini. MILOŠ POLIČ se je dotaknil vprašanja policije in dejal, da marsikdo, ki si pridobi izobrazbo zunaj, ne more dobiti dela doma. Zato bi bilo bolje, da bi k nam prinesli tuj tehnologijo, ljudi pa zaposlovali doma.

Strokovnjake bolje nagraditi
JOŽE FLORJANČIČ je v svoji obsežni diskusiji med drugim rekel, da je temeljno

ni vzrok odliva v boljsem zaslužku na tujem, zato da bi morali izboljševati proizvodnost doma in v zvezi s tem voditi ustrezno gospodarsko politiko. VOJAN RUS je deloma odgovarjal Florjancu, po katerem da moramo ustvarjati visoko povprečje OD, pa manjše razpone med njimi. Vojan RUS je menil, da to za zdaj ni uresničljivo, zato bi morali strokovnjake bolje nagraditi. IVAN FRANKO je rekel, da bi morali videti politične probleme pri tem vprašanju. Sicer pa se je med drugim obrnil zoper protipravno zaposlovanje v tujini, pod krinko tako imenovanih »investicijskih del«, podrejenim v smislu samoupravljanja brezpravnem položaju takšnega delavca v tujini. KARL FORTE je govoril o znanih dogodkih baje protipravnega zaposlovanja v tujini in dejal, da so taka dejanja bila v skladu z dovoljenimi predpisi in v okviru situacije trboveljskega območja.

Proti trgovanju z delavci

JOŽE BOŽIČ se je ustavil predvsem pri vprašanju mo bilnosti delovne sile, ki se vrača, in dejal, da se leta navadno usidra tam, od ko

Preživele merila

Gospodarski zbor skupščine SR Slovenije je sprejel teze za pripravo dokumenta o kadrovski politiki v SRS

LJUBLJANA, 7. aprila. Gospodarski zbor skupščine SR Slovenije je danes med drugim sprejel teze za pripravo skupščinskega dokumenta o kadrovski politiki in hkrati predlagal, da se da v tezah, skladno z ugotovitvami zbora, večji poudarek in ustrežnejše mesto dopolnilnemu izobraževanju na delovnih mestih v gospodarstvu kakor tudi ustanovitvi strokovne institucije, ki bi se ukvarjala s problemi kadrovske politike, zlasti v gospodarstvu.

Na današnji seji je zbor poslušal tudi odgovore na vprašanja poslancev FRANCA PETAUERJA, IVANA ATELSKEGA in JANEZA STERA, nova poslanska vprašanja pa so sprožili JOŽE VRBANČIČ, JANEZ ŠTER, KAREL LUTAR, JOŽE KNEŽ, IVAN ATELSKEK, FRANC KORELC in JANEZ MIKLAČ. Zbor je nato skupaj z republikanskim zborom poslušal obrazložitev o zaposlovanju naših delavcev v tujini.

Zbor je nato obravnaval osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za uporabo mestnega zemljišča po oblačilno občine, da same s svojim aktom določijo, kako mora biti zemljišče komunalno opremljeno, da ga lahko obravnavamo kot stavbno zemljišče.

Z omenjenim osnutkom tudi podrobneje določimo, v katerih primerih lahko občinska skupščina dodeli v uporabo mestno zemljišče brez javnega natečaja, ureja mo pa tudi vprašanja, ki so vezana na gradbeno zemljišča izven gradbenih okolišev.

Glede zakonskega osnutka, ki ureja prodajo oziroma promet z družbenimi stanovanji, je izrazil govorniki mnenje, da so dosedanja navodila in predpisi, ki urejajo promet s stanovanji, že prežvečla. Z vedno večjo kupno močjo občanov in z visoko stopnjo inflacije raste zanimanje za nakup dolgoročnih dobrin, med katerimi je vsekakor najpomembnejša stanovanjska hiša ali stanovanje. Prodajo družbenih stanovanj se spodbujajo izredno nizke stonarine in hkrati visoka stanovanjska zaščita.

Nove bistvene pravine
Zakonski osnutek o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastini ima nekatere bistvene pravine, ki jih doslej nismo poznali. Ureja obveznost javne prodaje, vrednost stanovanj, ki ga prodajamo, je treba določiti po enotni in za vsakogar obvezni metodi, osnovno za izračun elementov cene pa bo določala občinska skupščina. Ponovno tudi uvajamo obvezno družbeno evidenco nad celotnim prometom s stanovanjskimi hišami in stanovanji z obveznostjo prijave javnemu pravonarlistu.

Zbor je obravnaval tudi izvajanje davčne politike in analizo izvajanja zakona o davčni službi, pri čemer sta v razpravi sodelovala JOŽE

der je prišla, to je v manj razvitih območjih.

STANE FURLANI je rekel, da je republiško javno tožilstvo dobilo 29 ovadb o nezakonitem »trgovanju« z delavci pod pretežno »investicijskih del«, in pa je v gradivu republiškega sekretariata za delo rečeno, »da veljavne zakonske norme ne preprečujejo opisane pojave zaposlovanja«. Javno tožilstvo je s tem postavljeno v nerazumljiv položaj. Navedel je nekaj konkretnih primerov, pri katerih je bilo jasno vidno, da nikakor ni šlo za »investicijske del«. IVAN FRANKO je nato dejal, da so samoupravne pravice takih delavcev povsem okrnjene, saj je tak delavec v dejanskem medzmen razmerju. MAJDA BENEDIK je opozorila na dejstvo, da bomo v novi bolnišnici kmalu potrebovali tisoč ljudi s srednjo in visoko strokovno izobrazbo, na drugi strani pa smo imeli pogodbo s Svrco, po kateri smo solali srednje medicinske sestre za tujino!

Zbor je nato sprejel le sklep da kot podlaga za nadaljnje ukrepe na tem tožišču sprejema stalnica IS SRS; le-ta naj o uresničevanju sprejetih stališč in predlogov iz razprave RZ in drugih teles poroča skupščini SRS do konca tega leta.

V času pisanja tega poročila je zbor obravnaval davčno politiko, na dnevnem redu pa je imel še vrsto zadev. JOŽE HORVAT

uporabo mestnega zemljišča, osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča ter osnutek zakona o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastini.

Kaj je stavbno zemljišče?

Uvodno obrazložitev k omenjenim zakonom je dal republiški sekretar za urbanizacijo, stanovanjstvo in komunalno gospodarstvo inž. Boris Mikš. Med drugim je poudaril, da s osnutkom zakona o prispevku za uporabo mestnega zemljišča po oblačilno občine, da same s svojim aktom določijo, kako mora biti zemljišče komunalno opremljeno, da ga lahko obravnavamo kot stavbno zemljišče.

Z omenjenim osnutkom tudi podrobneje določimo, v katerih primerih lahko občinska skupščina dodeli v uporabo mestno zemljišče brez javnega natečaja, ureja mo pa tudi vprašanja, ki so vezana na gradbeno zemljišča izven gradbenih okolišev.

Glede zakonskega osnutka, ki ureja prodajo oziroma promet z družbenimi stanovanji, je izrazil govorniki mnenje, da so dosedanja navodila in predpisi, ki urejajo promet s stanovanji, že prežvečla. Z vedno večjo kupno močjo občanov in z visoko stopnjo inflacije raste zanimanje za nakup dolgoročnih dobrin, med katerimi je vsekakor najpomembnejša stanovanjska hiša ali stanovanje. Prodajo družbenih stanovanj se spodbujajo izredno nizke stonarine in hkrati visoka stanovanjska zaščita.

Nove bistvene pravine
Zakonski osnutek o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastini ima nekatere bistvene pravine, ki jih doslej nismo poznali. Ureja obveznost javne prodaje, vrednost stanovanj, ki ga prodajamo, je treba določiti po enotni in za vsakogar obvezni metodi, osnovno za izračun elementov cene pa bo določala občinska skupščina. Ponovno tudi uvajamo obvezno družbeno evidenco nad celotnim prometom s stanovanjskimi hišami in stanovanji z obveznostjo prijave javnemu pravonarlistu.

Zbor je obravnaval tudi izvajanje davčne politike in analizo izvajanja zakona o davčni službi, pri čemer sta v razpravi sodelovala JOŽE

ZIS ustanovil medrepubliško komisijo za pripravo predlogov o izločitvi državnega kapitala — Spremembe in dopolnitve zakona o ugotavljanju in delitvi dohodka — Carine za uvoz avtomobilov in delov nižane za 10 odst. — Prodajne cene tekstila, usnjenih in gumijastih izdelkov za 3—5 odstotkov višje

BEograd, 7. aprila (Tanjug). Po današnji seji ZIS je zvezni sekretariat za informacije izdal naslednje sporočilo: Na današnji seji pod predsedstvom Mitja Ribičića je zvezni izvršni svet razpravljao o predlogih komisije zvezne skupščine za revizijo zakonov s področja kreditno-monetarnega in bančnega sistema, objavljenih v gradivu o položaju bivših zveznih bank. Seje so se udeležili tudi predstavniki republiških in pokrajinskih izvršnih svetov.

ZIS je sprejel predloge komisije zvezne skupščine, po katerih naj bi tako imenovani državni kapital dokončno izločili iz sredstev bivših zveznih bank. Kakor je znano, so bila sredstva tako imenovane državnega kapitala po zakonu iz leta 1969 in pogodbah, ki jih je federacija na podlagi tega zakona sklenila z bivšimi zveznimi bankami, izločena iz kreditnih bilanc teh bank in je zanje začel veljati poseben režim.

Izločitev ostanka državnega kapitala iz sredstev bivših zveznih bank

Sedaj gre za to, da bi ugotovili tudi tiste dele sredstev kreditnega sklada in posebne državnega sklada bivših zveznih bank, ki izvirajo iz poslovanja s sredstvi zveze, in da bi tudi ta sredstva prenesli na poseben račun. ZIS je sklenil ustanoviti posebno medrepubliško komisijo, da bo pripravila predloge o tem, kako naj bi dokončno izločili tako imenovani državni kapital iz sredstev bivših zveznih bank. Pričakujejo, da bo med-

republiška komisija te predloge lahko izdelala do konca aprila.

ZIS bo protestiral pri švedski vladi

Med sejo je državni sekretar za zunanje zadeve Mirko Tepavac obvestil ZIS o zločinu napadu na naše velenišvo v Stockholmu. ZIS je sklenil najodločnejše protestirati pri švedski vladi in objaviti svoje stališče ob tem odvratnem zločinu in obliki posebne izjave. Predstavniki državnega sekretariata za zunanje zadeve se seznajali ZIS z ukrepi, ki so bili sprejeti, da bi zavarovali naše državljane in podjetja v Vzhodnem Pakistanu.

ZIS je sprejel stališča glede uresničevanja družbene politike dohodka in osebnih dohodkov ter bo v tej zvezi predlagal zvezni skupščini spremembe in dopolnitve temeljnega zakona o določanju in delitvi dohodka v delovnih organizacijah.

Osnova: samouprava in družbeni dogovori

V sklopih zavzema ZIS stališče, da naj bodo samoupravni in družbeni dogovori temeljna oblika izpolnjevanja politike in usmerjanja delitve dohodka in osebnih dohodkov v delovnih organizacijah. Sklepanje teh dogovorov ni samo pravica, ampak tudi obveznost vseh samostojnih organizacij zadržnega dela in drugih udeležencev v dogovoru. Kakor je rečeno v sklopih, naj bi oblike in mehanizem usmerjanja politike delitve dohodka in osebnih dohodkov na temelju samoupravnega in družbenega dogovarjanja načelno vzpostavljali v okviru republik, kadar pa je to potrebno, tudi v okvirih ožjih območij. Pri tem bi dopustili možnost, da bi za posamezne dejavnosti dogovorno usklajevali politiko dohodka tudi v okvirih več republik oziroma vse države. Kar zadeva dohodek bi federacija obrabala v glavnem funkcijo povezovanja stališč glede vprašanj, ki so bistveno važna za izpolnjevanje samoupravnega mehanizma odločanja, za uresničevanje načela dohodka, enotnost trga ipd.

Republike poglaviti nosilec družbene politike dohodka

Na podlagi omenjenih temeljnih stališč bo ZIS zvezni skupščini poslal predlog za sprejetje zakona o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o ugotavljanju in delitvi dohodka v delovnih organizacijah. S temi spremembami bi določili pristojnosti republik kot poglavitnih nosilcev družbene politike dohodka. Računajo, da bodo republike dobile ne samo pravico do natančnejšega določanja vsebine in postopka za sprejemanje dogovora, temveč bodo lahko podrobneje določale tudi načela in merila za delitev dohodka, izdelale mehanizem tega postopka in določile oblike usmerjanja delitve dohodka. Republike bi imele možnost, da določene družbene in samoupravne spornume zakonikoni kot obvezne sestavni del mehanizma usmerjanja delitve in s svojimi predpisi neposredno določijo okvire in merila, ki naj bi jih uporabljali do sprejetja teh sporazumov.

Nižje carine

ZIS je v soglasju z republikami in pokrajinskimi izvršnimi sveti sprejel predloge o znižanju carinskih stopenj za uvoz osebnih avtomobilov na 40 odstotkov, kompletnih sestavnih delov za montažo na 35 odstotkov, delov in motorjev za proizvodnjo osebnih avtomobilov na podlagi dolgoročne proizvodne kooperacije pa na 25 odstotkov. Kakor je znano, so doslej carinske stopnje za tovrstni uvoz znašale 50, 45 oziroma 35 odstotkov. Hkrati so sklenili, da bi stališča do

Radenska dražja za pet par

MURSKA SOBOTA, 7. aprila — Zaradi večjih proizvodnih stroškov bo združila Radenska zvišala prodajno ceno slatine za štiri pare pri litru. Nova cena bo veljavna od jutri dalje in bo v prodaji na drobno višja od sedanjega za pet par.

tega znižanja in do razmerja med posameznimi carinskimi stopnjami dokončno izdelali med določanjem razvojne politike v okviru srednjeročnega načrta.

Stališča o trgovinskih pogajanjih

ZIS je razpravljao o trgovinskih pogajanjih med državami v razvoju; pogajanja potekajo v okviru GATT. Zvezni izvršni svet jim prisloja posebno važnost in poudarja, da stoji naša država na stališču doslednega uveljavljanja načel gospodarskega sodelovanja med državami v razvoju, sprejetih v Luskici oziroma s ravna po načelu, da nobena država v razvoju ne sme biti diskriminirana. V skladu s takim stališčem bodo tudi predložene jugoslovanske zahteve in ponudbe na pogajanjih, ki potekajo v okviru GATT.

Zakon o ustanavljanju podjetij v tujini

ZIS je sprejel osnutek zakona o ustanavljanju podjetij in podružnic v tujini in ga bo poslal v preučitev zvezni skupščini. Glavni namen tega zakona je doseči trdnjšo povezavo naših delovnih organizacij s tujimi trgi in razviti gospodarske odnose naše države s tujino. S tem zakonom bi bilo urejeno vse potrebno v zvezi z ustanavljanjem podjetij v tujini in sodelovanjem domačih delovnih organizacij v tujini podjetjih, vlaganjem sredstev domačih organizacij v ta podjetja.

jetja in ustanavljanjem po družnic v tujini.

Višje prodajne cene tekstila, usnjenih in gumijastih izdelkov

Na predlog zveznih sekretariatov za gospodarstvo, za finance in za zunanjo trgovino ter zveznega zavoda za cene je ZIS spremenil in dopolnil sklep o načinu oblikovanja cen in obračunavanja razlike v cenah tekstilnih izdelkov in izdelkov iz usnja in gume. Ta sklep omogoča dodatno povečanje proizvodnih prodajnih cen na račun ustreznega znižanja zveznega davka na promet blaga na drobno, poleg tega pa se zvišajo tudi prodajne cene proizvodov teh panog za 3 do 5 odstotkov. Pri sklepanju o tem je ZIS upošteval stališče predlagateljev, da so te panoge v izredno težavnem položaju sprito velike števila zaposlenih in zelo nizke akumulativnosti.

Za tarife obveznega avtomobilskega zavarovanja — soglasje IS

ZIS je sprejel sklep o načinu oblikovanja cen oziroma tarif obveznega zavarovanja motornih vozil. Ta sklep omogoča zavarovalnim organizacijam, da določajo tarife obveznega zavarovanja motornih vozil ob soglasju republiškega izvršnega sveta oziroma organa, ki ga ta določi. S tem je družbeni nadzor na tem področju dejansko prenesen v pristojnost republik.

Tone Ravnikar

Smrt je rešila v 70. letu starosti nadaljnje trpljenje dr. Tonea RAVNIKARJA, dobrega zdravnika, organizatorja, dolgoletnega glavnega sanitarnega inšpektorja, odličnega pedagogu zdravstvenih delavcev, javnega delavca, spoštovanega znanca in dragega prijatelja. Zrasel je v skromnih razmerah in prav to je bilo verjetno odločilno, da se je po končanem medicinskem študiju odločil za službovanje v področju bolnišnic v Brežicah, kjer je nato med baljarji in delavci v Oplotnici. Tu je spoznal svojo pot, tu je spoznal, da je v službovanju socialnega razmer najboljše preprečilo za vrsto bolezni. Njega in njegovo družino so okupatorji iz Oplotnice izgnali v Srbijo, posrečilo se mu je vrniti v Crnozel, tam pa je služboval in se takoj pridružil naprednim Belokranjcem, ki so organizirali odpor proti okupatorju.

Ko so razmere dozorele, je postal partizanski zdravnik, poverjenik za zdravstvo v domoljubnem in novomeškem okrožju, član SNOS, organizator RK na osvobodnem ozemlju; vendar je ves čas ostal tudi zdravnik, ki je neposredno zdravil obtele in ranjene partizane ter civilno prebivalstvo.

Po vojni je bil ves čas na odgovornih, vodilnih mestih v zdravstvu. Dolga leta je bil pomočnik sekretarja za zdravstvo, nato sekretar za zdravstvo, svojo upravno-organizatorsko poslanstvo pa je končal kot glavni sanitarni inšpektor. Srečali smo ga povsod, kjer je bilo delo na zdravstvu, najtežje, ter pogosto krat nepravilno ocenjeno in deležno premalo družbenega priznanja. Znal je ukrepati hitro in odločno, pa vendar preudarno. Pomagal je graditi socialistično zdravstveno službo, korak za korakom, z jasno zarisano potjo, a pri tem ni prežil izkušnje in dosežkov, če prenehajo poti ter potreb v močnostih tedanjih razmer. Znal se je upreti zastarelim metodam in navadam o zdravstvu, vendar ni nikogar žalil ali odklanjal. Načrtno, razjano in potrpežljivo je gradil novo, s tehničnimi, prepričljivimi in temeljitimi pridobivali ljudi, ki so o zadevah od lokalnih in zdravniških, ki so mu dali uresničevanje.

Poleg uspehov, ki so mu dajali zadovoljenje in pogum za nove napore, je seveda doživel tudi marsikatero nesrečno in trpkoga. Vendar ga težave niso potirale, še bolj načrtno in še bolj pripravljen se je lotil zastavljenih nalog. Sila lepo, gladko in prekritično mu je tekla beseda pri predavanjih in ob priložnostnih govornih. Ni se pogosto oglašal pri diskusijah, ko pa je spregovoril, je govoril tehtno, logično, našteto in temeljitostno za svoje stališče in v večini pridobil ljudi zanj. Prav tako je bil močan, ko je bilo treba zadeve razložiti in utemeljiti pismeno.

Kljub tolikšnemu delu in obremenitvam ni zanemarjal družine. Vesel in ponosen je bil na svoje otroke pristočno rad je imel svoje vnukne in bil je pripravljen na njih. Kol redkokoli je zadnja leta vsem zdravjem,

V sporazumevanju vidimo edini izhod za Jugoslavijo

Komentar predsednika ZIS Mitje Ribičiča na prispevek našega sodelavca o »metodah odlašanja zvezne vlade« — »Prepričani smo, da je vsak doseženi sporazum dosti več vreden, kot če bi delali po starem, mnogo več velja kot preprost večinski sklep. Tega ne pripovedujem zato, da bi vas prepričal o dobrem delu vlade, temveč zato, ker vidim, da je to edini izhod za Jugoslavijo«

V petek, 2. aprila, je predsednik ZIS Mitja Ribičič obiskal uredništvo Dela in imel daljši pogovor z novinarji o sedanjem gospodarskem in političnem položaju v Jugoslaviji. Zapis pogovora bomo objavili v sobotni prilogi Dela. Med pogovorom je predsednik ZIS komentiral tudi prispevek našega beograjskega dopisnika Zdravka Ilića »Metoda odlašanja«, ki smo ga ravno ta dan dobili v redakcijo. Objavljamo oboje, prispevek našega sodelavca in komentar Mitje Ribičiča.

Metoda odlašanja

Predsednik gospodarskega zbora zvezne skupščine dr. Vasil Grivec se pogosto udeležuje sej zveznega izvršnega sveta, sejam gospodarskega zbora, saj je seveda najpomembnejši direktorij iz drugega gospodarstvenika iz vse Jugoslavije, pa seveda redno predseduje. Seja je potekala tako, kakor smo že navajeni.

Gospodarski zbor je razpravljal, kakor je znano, o gospodarskih gibanjih v začetku letošnjega leta, in jih ocenil precej črnogledno. V sklepih, ki jih je poslal ZIS, se je zavzel za to, da naj vlada federaciji čimprej predloži ustrezne analize in ukrepe za zausvajanje inflacijskih in drugih neugodnih gibanj, ki smo jih podedovali iz leta 1970 in se v nasprotju s cilji resolucije o družbenogospodarski politiki s stabilizacijskim programom nadaljujejo tudi v začetku letošnjega leta.

Grivicu se je na tej seji zdelo potrebno poudariti, da si pri nas preveč mečemo pesek v oči z naslednjim izgovorom: ker ustavnih dopolnil nismo dobili pravočasno, smo blokirani. Opozorilo je, da to ne more biti razlog za zamude — treba bi bilo hitreje sprejemati sklepe, zlasti tiste, ki zadevajo gospodarstvo (s področja cen, znanjehogospodarskega sistema itd.). Spremembe v ustavnem sistemu potemtakem niso ovira za reševanje teh problemov. Zakaj jih torej ne rešujemo?

Očitki s katerimi je »gospodarski zbor napadel« vlado, češ da se zateka k metodi odlašanja, so imeli precejšen odmev. Dva pisanca tega zbora (eden na seji, drugi pa malo prej v skupščinskem odboru) sta zahtevala, naj bi razpravljali o vprašanju zaupnice vladi. Stiri dni nato je ZIS po svoji seji izdal sporočilo, s katerim je ponovno potrdil, da uporablja metodo odlašanja: sklep o novih curkah za avtomobile je odločil, zakonski rok za odmrzovanje cen je odločil, rok, v katerem naj bi predložili osnutek družbenega plana za razvoj Jugoslavije, je odločil...

Te stvari niso dramatične, vendar so dovolj zanimive — glede na gospodarska gibanja, stabilizacijski program, povečano nelikovitost, zunanjetrgovinsko bilanco.

Zvezi izvirni svet se s svojo metodo odlašanja prav gotovo ne bo obdal s slavo; to velja tudi za njegovega predsednika, tri podpredsed-

tode odlašanja, potem bi bilo najpametneje, ko bi v tej fazi javno boljše razložili vzroke teh odlašanj ter ponovili, kar je že bilo rečeno: da bo učinkite stabilizacijskega programa čutili sredi naslednjega leta ali, morda, po poljuvanju srednjeročnega načrta. Morda pa bi bilo dobro, ko bi se novi srednjeročni načrt imenoval »srednjeročni stabilizacijski program z dolgoročnimi perspektivami«?

ZDRAVKO ILIĆ

Kritika odlašanja je kritika metode sporazumevanja

V pogovoru z novinarji Dela je predsednik ZIS Mitja Ribičič med drugim dejal, da je v zvezi s kritiki na račun dozdevne počasnosti in neodločnosti ZIS treba upoštevati naslednje:

»V ZIS smo se odločili, da o nobenem vprašanju, ki je gmojne narave, ne bomo odločili z večino, v samem izvršnem svetu, da se ne bo o njem sporazumele republike. Če se nam ne bo posrečilo uskladiti te prakse zdaj, kako ji bomo dali pozneje z amandmaji ustavno težo?

Kdo vidi v sporazumevanju glavnega sovražnika?

Kritika metode odlašanja je v bistvu kritika metode sporazumevanja. To je metoda precej težavna, včasih muzejskega usklajevanja, na sprotujočih si ali vsaj različnih družbenih in ekonomskih, političnih interesov, ki nastajajo v našem prostoru. Po sedanjih zakonih bi lahko sklicali sejo, in kaj kmalu dobili večino za ta ali oni sklep, jutri bi bilo to v uradnem listu in vse bi bilo na videz v redu. Mi pa menimo, da tako ne moremo delati, da moramo iti pri urejanju materialnih vprašanj skozi sporazumevanje. Druge možnosti ni. Prepričani smo namreč, da je vsak doseženi sporazum dosti več vreden kot če bi delali po starem, mnogo več velja kot preprost večinski sklep.

Tega ne pripovedujem zato, da bi vas prepričal o dobrem delu vlade, temveč zato, ker vidim, da je to edini izhod za Jugoslavijo. Edino tako bomo dosegli, da bo slehera republika prevzela

šestino enakopravne odgovornosti za ustvarjanje jugoslovanske politike. Skoz vrata odlašanja, pa naj bi bilo še tako učinkovito, bi se vedno prebivalstvo odločilo, ki niso zasidrana v celotnem jugoslovanskem prostoru, temveč imajo vire v starem načinu dela federacije. Vsi dejavniki tiste federacije, ki je ogrožena v svojih priležjih, v državni intervencionalizmu, v prelivu sredstev, v vsem možnem zbiranju in odvajanju, vsi ti dejavniki danes napadajo sporazumevanje in vidi jo v njem svojega glavnega sovražnika. Edino ta metoda dela jim je namreč podrla pod kožo.

Opozorjali smo na znamenja inflacijskega požara

VPRASANJE: Kaj pa zamude s sistemskimi rešitvami? MITJA RIBIČIĆ: Tu stojte stvari malce drugače, a v takem postavljenem vprašanju tudi tiči samo del resnice. Umesteno je očitke ZIS, da je nastopil s stabilizacijskim programom prepozno. Toda mi smo ob signalih strokovnih služb že lani spomlad opozorjali na znamenja inflacijskega požara, tistega, ki se je potem razplamtel. Naša ocena je bila zavrnjena, češ da je pesimistična, nerealna, češ da predlagamo restrikcije in podobno. Tako smo zamudili čas do prve konference ZEKJ.

Od konference ZEKJ dalje pa smo storiili vse, kar je bilo v naši moči in za to obdobje graje o zamudnosti ne sprejemamo. Od oktobra do danes

smo navzlic temu, da vzdruže za sporazumevanje ni bilo dobro, zelo intenzivno in v veliko mobilizacijo vseh sil v zvezi administraciji sistematično zapirali vrzeli, gasili inflacijska žarišča in se lotevali vrste sistemskih vprašanj, ki so bila odprta.

Za sleherno teh sistemskih vprašanj smo organizirali delovne skupine. Zelo smo se trudili spajati skupščinske komisije, ki so že leto dni delale na sistemskih vprašanjih, z našimi skupinami in z zvezo upravo ter njenimi strokovnjaki. Lahko bi rekli, da smo v zvezi s tem precej napredovali in izdelali vrsto dobrih sistemskih predlogov.

Kritika glede odlašanja ne drži povsem

VPRASANJE: Tudi pri zunanjetrgovinskem in deviznem režimu?

MITJA RIBIČIĆ: To vprašanje je ostalo najbolj odprto. Šele v zadnjem času se je posrečilo verificirati gradivo in delo zvezne skupščinske komisije, ki se je zelo trudila pri izdelavi projekcije za liberalizacijo, devizno tržišče in konvertibilnost dinarja. Obstaja pa tudi tla, če zelo močno težnja, da bi urejali delovni sistem ne zaradi zunanje trgovine, širjenja jugoslovanskih gospodarskih odnosov s tujino, temveč zato, da bi reševali praktična, parcialna vprašanja, da bi ob »bolnem« dinarju več razpolagali z zdravilo valuto, da bi reševali tre-

MITJA RIBIČIĆ

nutne gospodarske težave; ne pa trajne in stabilne ekspanzije navzven.

VPRASANJE: Ali torej o pravi metodi odlašanja ni mogoče govoriti?

MITJA RIBIČIĆ: Zvezni izvršni svet ni odločil niti ene, ga vprašanja. Ob slehernem tej vprašanju poteka delo, obstajajo elaborati, teče sporazumevanje. Niti enega tega problema ni, kjer ne bi vedeli, o čem smo se sporazumeli in kaj je še odprto. Kritika v zvezi z odlašanjem tako ne drži povsem.

S pritiskom do tega ali onega parcialnega interesa

VPRASANJE: Kako torej poteka sporazumevanje, o katerem govorite?

MITJA RIBIČIĆ: Zelo pomembna je naslednja značilnost. Republike so že države. Čutili je zavest o republičnem interesu, čutili je zavest, da je republika dejavnik, ni pa se se uveljavilo spoznanje, kako soočiti ta interes z drugimi republičnimi interesi v jugoslovanskem središču. Republike so države, a se njihovi predstavniki vedno ne obnašajo kot državniki. Državnik mora iskati sintezo, kompromis, sporazum; upoštevati mora, da ni realen noben njihov predlog ali zahteva, če se ne bo uresničila v širši skupnosti. Takšne zavesti pa danes manjka. Republike danes po eni strani vedo, da se morajo sporazumeti v federaciji, po drugi strani pa gledajo na federacijo kot na tuje telo, kot na neakosno superstrukturo, kjer se vedno ne uspevajo realizirati ta ali oni parcialni interes — ne z enakopravnim sporazumom, temveč s pritiskom, majorizacijo ali kako drugače.

Tovarna lesonita v Kuršumliji

KURŠUMLIJA. 7. aprila (Tanjug) — Predsednik IS Srbije Milenko Bojanić je te dni izročil namenu tovarno lesonita in lesenih plošč v gozdarsko-industrijskem kombinatu »Kopeonik« v Kuršumliji. Tovarna je stala 70 milijonov dinarjev, letno pa bodo izdelali 30.000 ton lesonita in dva milijona kvadratnih metrov raznih plošč.

Cigarete z boljšim filtrom

VRANJE. 7. aprila (Tanjug) — Tovarna v Vranju bo kmalu začela prodajati filter cigarete z aktivnim ogljem, ki bo iz tobačnega dima odstranjevalo škodljive snovi.

Tona bakra za 400 din cenejša

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) — Na seji odbora za razvoj komercialnega poslovanja pri jugoslovanskem združenju proizvajalcev in predelovalcev bakra so podpisali sporazum o spremenjenih cenah bakra na domačem trgu za naslednjih šest mesecev. Tako bo rudarsko-topilniški bazen Bor v skladu z znižanjem cen bakra na svetovnem tržišču med 26. marcem in 26. septembrom letošnjega leta domačim kupcem predelovalcem dobavljali baker po 17.000 dinarjev za tonno. Ta cena je za 400 dinarjev nižja kot v prejšnjem obdobju in se nanaša na baker v katodah.

Preprečiti škodljive posledice

Tokrat želimo poudariti, da smo uporabili skoraj vsa razpoložljiva sredstva za zagotovitev pravice do udeležbe pri nadaljnjem razvoju telefonskega prometa. Se naprej ostajamo pri svojih argumentih, ki dokazujejo, da moramo kot specializirani proizvajalci sodobne komunikacijske opreme zares dobiti mesto, ki nam pri uresničevanju programa JPTT tudi pripada.

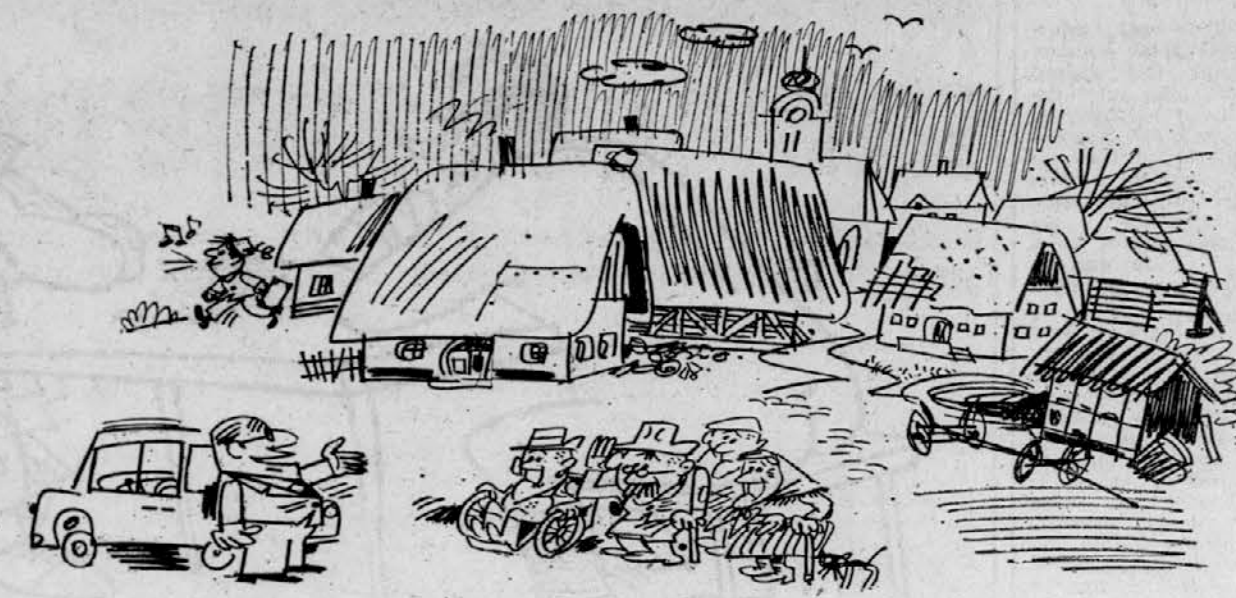
Z vsemi temi vprašanji smo seznanili zvezno skupščino in ZIS ter zahtevali, naj ponovno pretresejo sprejete sklepe v zvezi s tranzitnimi centralami in nemudoma storijo vse potrebno, da bi preprečili škodljive posledice, ki bodo nastale zaradi sklenitve pogodbe za dobavo nepreizkušanih polelektronskih tranzitnih central.

Preprečiti škodljive posledice

Tokrat želimo poudariti, da smo uporabili skoraj vsa razpoložljiva sredstva za zagotovitev pravice do udeležbe pri nadaljnjem razvoju telefonskega prometa. Se naprej ostajamo pri svojih argumentih, ki dokazujejo, da moramo kot specializirani proizvajalci sodobne komunikacijske opreme zares dobiti mesto, ki nam pri uresničevanju programa JPTT tudi pripada.

Z vsemi temi vprašanji smo seznanili zvezno skupščino in ZIS ter zahtevali, naj ponovno pretresejo sprejete sklepe v zvezi s tranzitnimi centralami in nemudoma storijo vse potrebno, da bi preprečili škodljive posledice, ki bodo nastale zaradi sklenitve pogodbe za dobavo nepreizkušanih polelektronskih tranzitnih central.

BREGAR: KMETIJSKI NASVET

— Stvar je enostavna: modernizirajte in intenzivirajte proizvodnjo!

Delo za vse šolane ljudi

M. Bojanić na konferenci ZM Srbije: »Potrebovali bi veliko strokovnjakov«

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug). Med nadaljevanjem konference Zveze mladine Srbije, ki se je končala pozno sinoči, je govoril tudi predsednik izvršnega sveta SR Srbije Milenko Bojanić.

Nezaupnica krajevnim skupnostim

Nezadovoljni zaradi načina nakazovanja krajevnega samopriskrpeva

V Pomurju se pristojni ljudje nikakor ne morejo sprijazniti s predpisom zveznega sekretariata za finančne zadeve, ki določa način nakazovanja krajevnega samopriskrpeva krajevnim skupnostim. Delovne organizacije so namreč po tem predpisu dolžne nakazovati prispevek zaposlenih občanov in njihovih osebnih dohodkov na poseben račun pri službi družbenega knjigovodstva.

Ta denar potem občinske davčne službe vsak mesec bolj ali manj redno prenakažujejo krajevnim skupnostim, kjer so zaradi tega marsikje izgubili pregled nad dohodki iz krajevnega samopriskrpeva občanov.

Očitno gre za nezaupnico krajevnim skupnostim ali pa za nepotrebno birokratsko ravnanje, ki po nepotrebnem obremenjuje službo družbenega knjigovodstva in občinske davčne uprave, nam pa povzroča težave pri zbiranju tega denarja. Nam je dejal Štefan Seruga, tajnik krajevnih skupnosti v Murski Soboti, kjer so po letu 1965 prispevali občani za napredke svojega kraja skupaj okrog pet milijonov dinarjev. Prispevki občanov v vseh štirih pomurskih občinah pa so znašali v tem času blizu trideset milijonov dinarjev.

Gre torej za visoke zneske, ki so jih do nedavno delovne organizacije nakazovale krajevnim skupnostim neposredno na njihove bančne račune. Vodstva so tako imela temeljit pregled nad tem, dohodki, ki pa sedaj pritekaajo po ovinkih, večkrat tudi precej neredno.

Zato ni čudno, da krajevnim skupnostim, ki prav sedaj uresničujejo povsod v Pomurju zelo zahtevne naloge, predlagajo zveznemu sekretariatu za finance, naj spremenijo svoj predpis in omogoči tem temeljnemu samoupravnemu enotam pregledno in nemotno zbiranje prispevkov občanov.

B. BOROVIC

KERAMIČNE PLOŠČICE

IZ UVOZA

PO ZELO UGODNIH CENAH

lesnina

VILHARJEVA 25a

Primanjkljaj Crvene zastave

Zaradi podražitve reprodukcijskega materiala in posledic razvednotenja dinarja ima kragujevska Crvena zastava 270 milijonov novih dinarjev primanjkljaja. Ta veliki kolektiv, v katerem je 20.000 delavcev, nadaljnjih 100.000 delavcev pa sodeluje z njim, doživlja dramatične trenutke. Gospodarski svet v Kragujevcu vidijo edini izhod v odpravi ali zmanjšanju carinske stopnje za vse vrste reprodukcijskega materiala, ki se pri nas ne izdeluje. Samo lani je Crvena zastava za to carino plačala 180.892.702 nova dinarja.

Predlagajo tudi, da naj bo uradni tečaj dinarja eroten in da je treba natančno določiti, kaj je industrijska kooperacija s tujimi partnerji. Kragujevska zbornica predlaga, naj bi takšno kooperacijo približno-takole opredelili: sodelovanje dveh partnerjev v določeni proizvodni veji, pri določenem proizvodnem programu in določenem izdelku, pri čemer se v končne izdelke partnerja vstavljajo deli iz medsebojnih dobav in pri čemer so te dobave uravnovešene. Takšno industrijsko kooperacijo naj bi spodbujali s carinskimi, davčnimi in kreditno-monetarnimi ukrepi.

Poleg tega naj bi se zvezni davek na promet z avtomobili, ki sedaj znaša 12 odst., močno zmanjšal, malo-prodajne cene vozil pa naj bi ostale na sedanjih ravni. Če tak predlog ne bi bil sprejemljiv, pa naj bi malo-prodajne cene avtomobilov povečali, in to najmanj za 10 odst., piše Borba.

Plavajoča skladišča

»Naše ladje so iztovarjale lani v reški luci 30.000 ton tovara. Za to so porabili 149 dni.« je povedal predstavnik spitske obalne plovbe na nedavni seji upravnega odbora združenja ladjarskih podjetij Jugoslavije. Takša počasnost in slaba organiziranost luke, je menil, spreminja naše ladje v plavajoča skladišča in sveda močno vpliva na našo malok rentabilnost.

Zal na seji ni bilo predstavnika reške luke, in da bi povedal, za koliko so povečali luško pristojbino in da bi pojasnil, zakaj taki zastoji v pristaniščih.

V tolažbo je nekdo pripomnil, da gre le za majhne ladje z nekaj sto tonami nosilnosti. Sosed ga je takoj zavrnil, da tudi preokceanske porabijo za pretovor ne primerno več časa kot v tujih pristaniščih. Pravijo, da bi bila za nekatere naše luke potrebna ne le devalvacija dinarja, temveč tudi devalvacija organiziranosti, G. G.

Kaj v prehodnem obdobju?

Ko si »Borba« zastavlja vprašanje, kaj storiti v prehodnem obdobju, poudarja, da čeprav so vse republike in pokrajine pripravile načrte zakonov o samoupravnem in družbenem dogovarjanju o delitvi dohodka, kakovostno nvo spremembe ne bodo začele veljati pred novim letom. »Borba« opozarja, da se blizu 30. aprila, ko preneha veljati zvezni zakon. Ob tem se seveda zastavlja vprašanje, kako bo z merili za delitev v prehodnem obdobju, dokler samoupravni družbeni sporazumi ne bodo začeli veljati? V članku med drugim zasledimo mnenja, da je treba v pripravi republiške in pokrajinske načrte zakonov vnesti prehodno odredbo, na podlagi katere bodo doseženi splošni akti in predpisi o delitvi veljali do konca leta 1971. Problem je v vsakem primeru življenjskega pomena in ne bi smeli dopustiti, da ostane na robu družbenih in političnih dogajanj.

„Carinski razplet“

Pod naslovom »Carinski razplet«, opozarja »Borba« na dve možni skrajnosti okoli radikalnega zmanjšanja ali povečanja carinskih stopenj za uvoz potniških avtomobilov. V enem primeru bi bili prizadeji kupci, v drugem pa domači proizvajalci avtomobilov. Kakorkoli obrnemo to ali drugo plat medalje, bo najbolj dovolj dokazov za obrambo ene ali druge teze. Tako tudi opravčujejo odločitve končnega sklepa s strani vlade.

»Borba« sodi, ko se zavzema za postopno zniževanje carin, da to ne bi smelo pomeniti neke vrste grožnje proizvajalcem. Leti morajo vnaprej vedeti, in to za daljše obdobje, kaj jih čaka, na kakšno carinsko zaščito lahko računajo, da bi se lahko prestrukturirali in pripravili na nove pogoje gospodarjenja. Če bi tako delali, bi bilo nesporazumov okoli carin manj ali pa jih sploh ne bi bilo.

Zablode okoli delitve oblasti

Na seji univerzitetne konference komunistov univerze v Nišu je sekretar UK ZK dr. Milivoje Andrejević, kot poroča »Politika«, med drugim dejal, da bi bila zgodovinska zabloda misliti, ko razpravljamo o sedanjih odnosih v federaciji, da gre za delitev oblasti, za delitev državnosti in delitev vplivnih sfer. Deontologija ni delitev državnosti. Krepitev državnosti je objektivna škodljiva ne glede na to, ali se kaže na ravni federacije ali republik. Dejal je, da sedanjí predlog na ravni federacije temelji na kombinaciji skupščinskega in parlamentarnega sistema. Značilnost Jugoslavije kot samoupravne socialistične skupnosti bi morala kar najbolj temeljiti na združenem delu in razvoju komunalnega sistema, manj pa na raznih stopničkah etatizma.

Spremembe v Jugoslaviji ne nastajajo spontano, je dejal na isti seji dekan ekonomske fakultete dr. Danilo Marković. Te ne nastajajo v družbi, v kateri ima ZK zgodovinsko odgovornost za razvoj samoupravnih socialističnih odnosov. Zato mora biti ZK jez proti parcialnim, separatističnim interesom, ki se čedalje bolj ponujajo v imenu delavskega razreda, zlasti pa jez za tiste, ki se v jugoslovanski javnosti čedalje bolj pogosto skuša naš »jugoderivativ«, pri čemer pa pozabljamo, da se za tako samoupravno socialistično jugoslovansko skupnost padlo več kot 1.700.000 žrtev, za tistega, ki tega ne more dojeti, je to pač njegov problem. Vendar vodstvo ZK v sleherni republiki, pokrajini ali občini se mora od takih in podobnih izjav, pa tudi osebnosti, ograditi.

Prejeli smo

„Nikola Tesla“ protestira

Zagrebsko podjetje trdi v protestnem pismu: JPTT je izbrala polelektronske tranzitne centrale, ki niso bile preizkušene ne v naši mreži ne nikjer v svetu — Gre za spretno režiran uvoz

Iz zagrebskega podjetja »Nikola Tesla« smo dobili protestno pismo; objavljamo ga v nekoliko skrajšani obliki:

Program za razvoj telefon-skih zvez v državi v obdobju 1969–1975, ki ga je sprejela skupnost PTT, so delovni ljudje našega kolektiva sprejeli kot možnost za nadaljnji razvoj tovarne za popolno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti in zaposlovanje novih delavcev. To upanje se je oprlalo na izjave skupnosti JPTT, da bo poglavitni dobavitelj naprav domača industrija. Toda JPTT je kljub temu za 13 tranzitnih central razpisala mednarodno licitacijo, češ da bo samo tako izmed »velikega števila ponudb« lahko izbrala najugodnejšo. Z zahtevom, da mora tuji proizvajalec na licitaciji ponuditi tudi licenco, so očitno želeli zagotoviti za pro-

izvodno nekaterim domačim tovarnam ter s tem popestriti izbiro njihovih izdelkov.

Izbrana oprema, ki še ni bila preizkušena

Toda licitacije se je poleg domačega proizvajalca preizkušene sistema crossbar telefonskih central tovarne »Nikola Tesla« in njenega licenčnega partnerja, tovarne Ericsson iz Švedske, udeležila samo firma Bell Telephone in njen zastopnik za Jugoslavijo Iskra-Commerce iz Ljubljane. Izbran je bil edini ponujen polelektronski sistem za 11 central, za dve centrali (Skopje in Mostar) pa se še niso odločili.

Po zakonskih predpisih in predpisih PTT je mogoče nabavljati samo takšno opremo, ki je bila v naši telefonski mreži že preizkušena in so ji izdal atest. V sedanjih razvojnih fazi pa takšnega atesta sploh ni mogoče izdati, ker polelektronske tranzitne centrale niso bile preizkušene ne v naši mreži ne nikjer drugje na svetu. Če dodamo, da ponudniki niso mogli obljubiti dobave v roku (najpozneje do 31. 12. 1973), je jasno, da ponudbe niso ustrezale niti v tej temeljni zahtevi licitacije. Poleg tega so polelektronske centrale precej dražje, je in so na dan, ko so bile ponudbe oddre (2. 11. 1970), presegale cene central po sistemu crossbar za 180 milijonov novih dinarjev. Pri tem pa jih bo treba plačati z devizami, čeprav jih bo izdelala doma firma Iskra-Commerce!

Tesla: Gre za spretno režiran uvoz

Tukaj ne moremo govoriti o domači proizvodnji v pravi

PRILOGA
MESTCE PEYTON
14 DNI PRED TV ODDAJO
V REVIIJE
ELLE ONA

Riadova turneja

Egiptovski zunanji minister Mahmud Riad končuje danes turnejo, med katero je v širokem loku zajeel Pariz, Rim, Atena in Teheran. V osrednjem njegovih pogovorih, na katerih je imel za sobesednika najpogostejše omenjenih držav v egiptovski veleposlanstvi v zahodnem svetu, je bila izražena mnenja o sedanjem trenutku krize na Blisknem vzhodu.

V Parizu in Rimu je Riad predvsem poskušal prodreti v egiptovski tezo, da je treba preprečiti Washington o potrebi povečanja pritiska na Izrael, ki — kot je pokazal tudi kongres vladajoče delavske stranke, ki se je pravkar končal — trdno vztraja pri širokih ozemelskih pretenzijah. O tem, koliko mu je to uspelo, je še prezgodaj soditi, zlastno pa je, da je šel egiptovski diplomat na sedanji stališči Kaira povsod naletel na veliko razumevanje.

V Atenah in Teheranu je Riad poleg dialoga o krizi na Blisknem vzhodu posvetil največ pozornosti utrjevanju dvostranskih stikov, ki se v primeru Grčije v zadnjih treh letih močno intenzivirali, v primeru Teherana pa so se odmrznili šele pred kratkim, po celem desetletju ostrih sporov zaradi transke politike od Izraela in do področja Perzijskega zaliva.

Riad bo ostal v Kairu le čez konec tedna, toliko da bo zamenjal kovčke in dokumente ter se posvetoval. Zvečer ponedeljek pa bo odpotoval na nepričakovani obisk v Moskvo, kjer se bo pogovarjal s sovjetskimi kolegom Andrejem Gromikom. Skoraj ni mogoče domniti, da bo osrednja tema tega pogovora — kaj storiti sedaj, ko so egiptovski diplomatski pobude druga za drugo ostale na izraelski strani brez odziva. Sadatu se bolj kot kdaj doslej vsiljuje izbira med diplomacijo in vojaško akcijo in v Kairu je čedalje več glasov o prid slednji. Vendar se zdi, da se Sadat še ne želi odločiti za to odločno obnovo vojne s izčrpanjem, s katero bi lahko čez noč močno omajal zaupanje, ki si ga je v zadnjem času pridobil v svetu. A ker so možnosti Kaira za nove diplomatske pobude še močno izčrpane, je mogoče, da Egiptanci šelejo, da bi se zdaj bolj neposredno vključila v akcijo tudi Moskva, ki že precej dolgo razplet krize bolj ali manj pasivno opazuje.

A. NOVAK

Konec more

Včeraj je končno izginila skoraj mesec dni dolga mora turške demokracije. Izvesti strankarska vlada prof. Nihat Erima, ki jo je 26. marca s strani iz članov parlamenta in iz mladih tehtnikov, je dobila tehnično podporo v turškem parlamentu. Za republikansko stranko starega imena İsmet İnönü, ki ima v vladi tri ministre, in za manjšo uplino stranko narodnega zaupanja, iz katere izhaja en Erimov minister, so zdaj potrdili novo vlado v močnega trusila tudi poslanci stranke pravice odstavljene premiera Demirela, ki je zdala novemu premieru peto ministrov.

Od tedaj, ko so poveljniki turške vojske 12. marca prebrali po radiu svoj ultimatum, s katerim so odstavili Demirela in zagrozili z vojaškim udarom, če se ne bodo turški politiki dogovorili za novo vlado v močnega roke, sposobno obvladati nevarno zamajano turško politično in gospodarsko razpoloženje, je na Turčijo legla težka mora negotovosti. Prof. Nihat Erim, ki mu je predsednik Sunay tedaj dal po ultimatu zaupal mandat za sestavo nove vlade, ni ravno človek v močnega roke, četudi se ga Turki še spominjajo iz leta 1956: tedaj se je zavzemal za turško bombardiranje Cipra in za zasedbo otoka. Toda v tem času so ga v Turčiji sprejeli bolj kot kompromis, ki naj bi zadovoljil vse nasprotujoče točke v turških strankah. In uspešno mu je sestavila vlado, ki je s svojimi ambicioznimi načrtom korenitih, v tem času za Turčijo zelo potrebnih reform, našla zaupanje tudi pri tistih, ki so zavračali kakršni koli kompromis s ponikovalnim generalnim ultimatom.

Sedeča pa gre pri tem tudi za neizogibni šočes, nočes. Najsi sta Demirel in İnönü spočetka še tako govorila o tem, da parlament ne more zasesti na konicah bajonetov, sta nazadnje le morala popustiti pred grozečo zahtovo vojske, naj stranke priznajo Erima, ali pa... Parlamentarna demokracija je zdaj rešena. Toda za koliko časa? Turške stranke si zdaj obetajo največ od volitev, ki naj bi jih nova vlada čim prej pripravila. Vojska pa s svoje strani zahteva od Erima, naj tepeje čim prej nekaj najpotrebnejših reform, ki bi rešile Turčijo zdajšnje kaotične negotovosti. In Erimovi mladi tehtniki so se se zagreli v delo, kot da ne sodelujejo v kratkem, začasnem medvladiju.

T. DOBERSEK

WOLTER V KLEŠČAH STRASTI

Nixon: »Okay! Se dve karti na mojo desno nogavico!«

»DIE PRESSE«, DUNAJ

Požar divja naprej

Vientian in Hanoi sta pred časom namigovala na Laos kot na prvo etapo pogajanj o miru v Indokini — Invazija v Laos pa je za zdaj podrla vse upe

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

VIENTIAN, aprila. Ko se je premier Suvana Fuma konec lanskega leta vrnil iz evropske turneje, je na letališču v Vientianu dejal: »Če je požar zajel tri hiše hkrati — zakaj ne bi gasili vsake posebej?« Približno takrat je bilo skoraj enako misel opaziti tudi v nekem uradnem hanojskem listu. Obe strani sta očitno namigovali na Laos kot na morebitno prvo etapo pogajanj o miru v Indokini.

Kljub vsemu, kar se je zadnje tedne v tej deželi dogajalo in se še dogaja, diplomati v nemirni laoski administrativni prestolnici Vientianu radi jemljejo to skoraj hkrati izrečeno misel kot znamenje, da bi vsaj v Laosu lahko našli skupno točko.

Polkovnik Sot Petrasit, ki v Vientianu predstavlja Patet Lao, v pogovorih s časnikarji smerni poudarja, da je njegovo gibanje, ki nadzoruje tri petine države, pripravljeno pogajanja o miru začeti, kakor hitro se bo južnovietnamski vdor v Laos zares končal.

»Dovolj smo popuščali — zdaj je na vrsti še druga stran,« pravi Sot Petrasit. Diplomatski opazovalci v svoji razčlenbi dogodkov, v katere je zajet tudi dvakratni obisk predstavnika princa Sufanuvonga v Vientianu, potrjujejo, da je gibanje Patet Lao resnično v marsičem popustilo. Levica v Laosu na primer ni nikoli zahtevala, da naj bi monarhijo odpravili, Saigon in nato še Phnom Penh pa sta se za to odločno zavzela. O misli, da bi levica namerala ustanoviti kakršnokoli začasno vlado na osvobojenem ozemlju, ni bilo slišati niti besede. Popuščali so tudi Američanom — glede zahteve po ustavitvi bombardiranja.

V dogovorih o kraju pogajanj, ki naj bi se začela med levico in vietnamsko vlado, pa so se ustavili v glavnem ob neresenem vprašanju varnosti. Levica je svojim zastopnikom hotela zagotoviti varen prihod in odhod in ker Kam Kaj na svobodnem ozemlju in Vientianu ravno iz tega razloga nista mogla priti v poštev, so ponudili Luang Prabang.

Zaradi vdora v Laos pa se je vsaj začasno bilo treba odpovedati upanju, da bi spozar lahko začeli gasiti vžar v eni izmed treh hiš, ki gorijo hkrati. Takoj po vdoru je Suvana Fuma princ Sufanuvong postal pismo z dokaj ugodnimi pogoji za začetek pogajanj. Tako zatrjujejo poznavalci razmer, gotovo pa ni, ker vsebine pisma ne ta ne ona stran ni objavila.

Dokler je invazija še trajala, pogajanj ni omenjal nihče v Laosu, saj je bilo razumljivo, da v takšnih okoliščinah ni mogoče razpravljati o miru. Trezni diplomati so prepričani, da bi zamisel o gašenju požara v vsaki hiši posebej oziroma v drugi za drugo morda zaslužila vso pozornost, ko bi se poprej pozanimali za mnenje prebivalcev Laosa morda pa tudi Severnega Vietnama. Toda indokitski sklop problemov je vse bolj zapleten, kot kaže na prvi pogled. O politiki vietnamizacije, ki jo marsikdo označuje kot »asmo delno uspešno«, skoraj ni mogoče verjeti, da bi lahko obsegla tudi varianta miru v Laosu, ki ima po ocenah nekaterih strokovnjakov ključno strateško vlogo v vsej Indokini. Zlasti pomemben je Južni Laos s Ho Si Minhov cesto.

V Pentagonu in Washingtonu je dosti preveč jastrebov, govorijo o Vientianu, da bi Laos lahko kaj kmalu popolnoma izločil iz vojne v Indokini. Tudi ko bi Washington to na koncu koncev zares hotel, bi naletel na srditega nasprotnika v južnovietnamskem predsedniku Thieuju. Thieuju je vietnamizacija vojne postala tudi politično geslo, na podlagi katerega želi podaljšati svojo oblast še za nekaj let. Septembra bodo v Južnem Vietnamu namreč predsedniške volitve. Podoba je, da bodo v Indokini še naprej gorele vse tri hiše, in sicer ne glede na lepe želje in upanje, da bi vsaj eno izmed njih lahko rešili pred popolnim uničenjem, ki temu delu Azije grozi, če se bo vojna še dolgo nadaljevala.

Kostarika nasprotuje Kubi

SAN JOSE, 7. aprila (Reuters) — Kostarika je danes sporočila, da se bo odločno uprla siehernemu poskusu, da bi se Kuba vrnila v organizacijo ameriških držav (OAD).

To je izjavil kostariški zunanji minister Gonzalo Fazio glede na govorice, da bo do nekatere latinameriške države 13. aprila na sestanku zunanjih ministrov držav, ki so članice OAD, predlagale naj bi Kubo sprejeli nazaj v to organizacijo.

Pogoji Izraela

V pričakovanju izraelskih pogojev glede odprtja Sueškega prekopa - Tudi ZDA zahtevajo od Tel Aviva odgovor

LONDON, 7. aprila (UPI). Londonski diplomatski krogi pričakujejo, da bo Izrael do konca tega meseca povedal, pod kakšnimi pogoji bi privolil v ponovno odprtje Sueškega prekopa. Zvedelo se je, da so ZDA zahtevale od Tel Aviva, naj se kmalu izreče o tem.

Britanski diplomati menijo, da bi Izrael — čeprav se prav nič ne ogreva za to zamisel — lahko privolil v dolni umik iz cone Sueškega prekopa pod določenimi pogoji, predvsem pa pod pogojem, da se formalno neha sovražnost med ZAR in Izraelom.

Zvedelo se je tudi, da ZDA pritiskajo na Izrael, naj privoli v ponovno odprtje prekopa, ker imajo to za prvi korak na poti do splošne ureditve krize na Blisknem vzhodu. Zato je Washington tudi zahteval od Tel Aviva, naj hitro odgovori, kakšne pogoje postavlja za to.

Trdijo, da glede tega se niso skvali nobenega skupnega ameriško-izraelskega načrta, vendar londonski diplomati vedo povedati, da bo Izrael postavil tele pogoje: — vsak delni umik Izraela s prekopa, kar je pogoj za ponovno odprtje prekopa, mora biti povezan s formalno ustavitvijo sovražnosti med Izraelom in ZAR;

— izraelske oborožene sile bi se lahko umaknile 20 kilometrov od prekopa;

— mednarodni opazovalci, morda v službi OZN, bi bili poročati o svoji strani prekopa in da egiptovske oborožene sile ne bodo vdirale v cono, iz katere bi se izraelske sile umaknile; tam bi se lahko mudile samo egiptovske policije in mednarodne nadzorstvene sile;

— Izraelci bi imeli pravico pluti po prekopu, kakor hitro bi bil odprt, ne da bi čakali na dokončno poravnano spopada na Blisknem vzhodu.

GOLDA MEIR — Kmalu izraelski pogoji glede odprtja Sueškega prekopa?

Napadi na naša predstavništva

V zadnjih desetih letih so sovražne emigrantske skupine četnikov in ustašev uprizorile več zločinov napadov na naša diplomatska predstavništva v tujini. Objavljamo kratek pregled tistih napadov, ki so najbolj razburili našo in svetovno javnost.

● 9. aprila 1961: Neznanci so skušali zažgati in razstreliti jugoslovansko trgovsko predstavništvo v Mehlemu pri Bonnu.

● 21. aprila 1961: Skupina četnikov je napadla generalni konzulat v New Yorku. Škoda je bila manjša.

● 29. novembra 1962: Skupina 25 ustaških emigrantov je napadla jugoslovansko trgovsko predstavništvo v Mehlemu, pri čemer je bil ubit uslužbenec predstavništva, narodni heroj Momčilo Popović, ranjen pa uslužbenec Vinko Dovan in njegov sin Berto. Morlica Franja Perčica so obsodili na 15 let ječe, skoricve pa na krajše zaporne kazni.

● 6. februarja 1963: Četniki so napadli z bombami jugoslovanski konzulat v Chicagu in povzročili precejšnjo gmotno škodo. Sledila sta leta 1965 in 1966 dva bombna napada na naš konzulat v kanadskem mestu Torontu.

● 8. junija 1965: Ustaški zločinec Stanko Karđum, ki so ga kasneje obsodili na 2 leti in 9 mesecev zapora, je težko ranil s strelom v glavo jugoslovanskega konzula v Münchnu Andrijo Klarića.

● 30. avgusta 1966: V Stuttgartu je ustaški zločinec Franjo Goretta umoril uslužbenca jugoslovanskega generalnega konzulata Savo Milovanovića.

● 29. januarja 1967: Ob 3,40 je eksplodirala bomba v veleposlanstvu SFRJ v Washingtonu, ob 4,05 v konzulatu v New Yorku in Chicagu ter hkrati v veleposlanstvu v kanadskem glavnem mestu Ottavi ter v konzulatu v Torontu. Povsod je bila velika gmotna škoda. Povzročitelji so bili četniški emigranti.

● 30. junija 1969: Ustaš Drago Dialo je s strelom v glavo težko ranil šefa jugoslovanske vojaške misije v Zahodnem Berlinu dr. Antona Kolendica.

● 10. februarja 1971: Dva ustaša sta vdrla v jugoslovanski konzulat v švedskem mestu Göteborgu in z orožjem strahovala pet uslužbenec konzulata. Naslednji dan sta se predala.

Bengalska vihra

Poročila o naraščanju gibanja za samostojnost Bengalijske — Indija obtožena »vmešavanja v notranje zadeve«

NEW DELHI, 7. aprila (Tanjug). Medtem ko prihajajo iz Vzhodnega Pakistana nova poročila o organiziranem odporu in uspehih borcev za avtonomijo v bojih z osrednjimi vojaškimi silami, pa pakistanski krogi trdijo, da je ponudilo vojaškemu režimu svoje sodelovanje »več vzhodnopakistanskih politikov«, ki želijo, da bi se »hitreje normalizirale razmere v tem delu države«.

Radio Lahore je danes poročal, da sta med temi voditelji bivši pakistanski znanjci ministri Hamidul Hak Čudhuri in dr. Karnal Husain, o katerem pravijo, da je kot pravni svetovalec Mudžibur Rahmana sodeloval na nedavnih pogovorih s pakistanskim predsednikom Jah-jom Kanom v Daki. Ta dva politika sta menda izjavila, da je treba združiti sile in odložiti razpravljanje o sedanjih razlikah, to pa sprito neumnosti, da se bo do pakistanski vojski lahko svobodno vrnil domov, s pogojem, da nehajo počenjati nasilstva nad ljudstvom in da se vdajo silam osvobodilnega gibanja. »Tiste, ki se ne bodo vdali, pa bomo uničili.«

Z nadaljnjim razvojem spopada v Pakistanu se je razmahnila tudi propagandna vojna med Pakistanom in Indijo. Indija si prizadeva opozoriti svetovno javnost na množično nasilje, ki mu je izpostavljeno prebivalstvo vzhodne Bengalijske, uradni pakistanski krogi pa obtožujejo Indijo, da se »vmešava v notranje zadeve«, da dobavlja orožje »separatistom« in da zaustavlja pakistanske trgovske ladje na odprtem morju.

Indija je uradno zavrnila pakistanske trditve, da se indijske čete zbirajo na meji ob Vzhodnem Pakistanu. Kot »lažno in zlonamerno« je zavrnila tudi trditve, da so pakistanski vojski v vzhodni Bengalijski ujeti 800 »neregularnih indijskih vojakov«, ki da so se »nepravno vtihtopili v Vzhodni Pakistan«.

Pakistanski radio je danes demantiral poročila »nekaterih tujih listov«, da so ubili številne ugledne voditelje lige Avami. Radio pravi, da je bilo »nekaj« pristajalec lige Avami ubitih v neposrednih spopadih z vojaškimi silami, katerim so se uprli, da pa »noben« voditelj niso ubili ob kakšni drugi priložnosti.

Uradni pakistanski krogi ne povedo, kakšna je usoda Mudžibur Rahmana, o katerem so poročali, da so ga ujeli, medtem ko njegovi somišljeniki trdijo, da se naprej vodi po vzhodnobengalskega ljudstva.

tranje zadev«, da dobavlja orožje »separatistom« in da zaustavlja pakistanske trgovske ladje na odprtem morju. Indija je uradno zavrnila pakistanske trditve, da se indijske čete zbirajo na meji ob Vzhodnem Pakistanu. Kot »lažno in zlonamerno« je zavrnila tudi trditve, da so pakistanski vojski v vzhodni Bengalijski ujeti 800 »neregularnih indijskih vojakov«, ki da so se »nepravno vtihtopili v Vzhodni Pakistan«.

Pakistanski radio je danes demantiral poročila »nekaterih tujih listov«, da so ubili številne ugledne voditelje lige Avami. Radio pravi, da je bilo »nekaj« pristajalec lige Avami ubitih v neposrednih spopadih z vojaškimi silami, katerim so se uprli, da pa »noben« voditelj niso ubili ob kakšni drugi priložnosti.

Uradni pakistanski krogi ne povedo, kakšna je usoda Mudžibur Rahmana, o katerem so poročali, da so ga ujeli, medtem ko njegovi somišljeniki trdijo, da se naprej vodi po vzhodnobengalskega ljudstva.

tranje zadev«, da dobavlja orožje »separatistom« in da zaustavlja pakistanske trgovske ladje na odprtem morju. Indija je uradno zavrnila pakistanske trditve, da se indijske čete zbirajo na meji ob Vzhodnem Pakistanu. Kot »lažno in zlonamerno« je zavrnila tudi trditve, da so pakistanski vojski v vzhodni Bengalijski ujeti 800 »neregularnih indijskih vojakov«, ki da so se »nepravno vtihtopili v Vzhodni Pakistan«.

Spodrezani frak

...Vodja demokratov v ameriškem kongresu Boggs je obtožil FBI, zvezni preiskovalni urad, da prisluškuje telefonskim pogovorom članov kongresa in da za nekaterimi člani tega najvišjega ameriškega predstavniškega doma celo pohuni. Zato je Boggs zahteval odstop direktorja FBI, Hooverja. Odločen imeniti na Boggsovo obtožbo ni prišel le iz FBI, ampak tudi iz Bele hiše. Zda Boggsu ne preostane drugega, kot da telefon odpoje — ali pa pošlje račun za pogovore Hooverju...

Splošna stavka

V Italiji je zamrlo življenje zaradi splošne stavke — Reforme so nujne

RIM, 7. aprila (Tanjug). Življenje v Italiji je danes spet zamrlo zaradi splošne stavke. Stroji v tovarnah so obstali, v pisarnah ni nikogar, trgovine so zaprte, v šolah ni pouka, telefoni ne zvonijo, časopisi niso izšli. Davi ni bilo mogoče v trgovinah kupiti niti kruha in mleka. Uslužbenici v mestnem prometu in bolnišni osebje pa so stavalji samo dve uri. Vode in plina ni bilo štiri ure. V kinematografih je odpadla ena predstava.

Sindikati pravijo, da je v Zahodni Evropi že zdavnaj urejeno vse tisto, kar italijanski delavci zdaj zahtevajo. Nikjer na Zahodu stanovanja niso tako draga kot v Italiji (za najemnine je treba odšteti polovico mesečne plače), nikjer na Zahodu niso šole tako tesne, zdravstvena služba tako nečinkovita, urbanizacija mest tako zmedena, nikjer davek navadnega človeka tako ne tlačijo.

V dvanajstih letih, odkar obstaja skupni trg, je bilo v Italiji več stavk kot v vseh drugih državah te gospodarske skupine. V Franciji in Nemčiji, dveh največjih državah EGS, so v dvanajstih letih izgubili 31 milijonov delovnih dni, samo v Italiji pa je šlo v izgubo 167 milijonov delovnih dni.

Milijoni delavcev hočejo s splošno stavko še enkrat opozoriti vlado in parlament, da ni mogoče več odlašati s široko reformo, ki mora zajeti stanovanjsko politiko, šole, zdravstveno službo, mestni promet in davke. Povojni gospodarski napredek je ustvaril Italijo med sedem industrijsko najbolj razvitih držav na svetu, toda kar zadeva družbeno porabo, je Italija ostala med zahodnimi državami na dnu lestvice.

»Ne stavkamo zaradi športa in veselja, niti si nismo izmislili sedanjih problemov dežele,« je rekel na tiskovni konferenci krščansko-demokratski sindikalni voditelj Bruno Storti, ki je govoril v imenu vseh treh sindikalnih central. »Zahtevamo, da vlada ne popušča pritiskom privilegiranih gospodarskih krogov pri uvajanju reform, ki jih nikakor ne maramo samo kot polovične rešitve.«

New York Times o Laosu

Po neuspehu v Laosu vietnamskega vprašanja ni moč rešiti z vojsko

NEW YORK, 7. aprila (Reuters) — Vietnamskega vprašanja ni mogoče urediti z vojno, je zapisal New York Times v svojem komentarju k neuspehu vdoru v Laos. Upanje, da bo zaradi manjših prehodnosti Ho Si Min hove ceste in s tem manjših premikov borcev in zmanjšanih dobav orožja — če so invazijske čete to sploh dosegle — postopila aktivnost osvobodilnih sil, je praktično brez osnove. Bi drugi strani pa je sam predsednik saigonskega režima Thieu priznal, da je bila polovica vojakov iz njegovih petih elitnih batalijonov izločena iz boja (po ameriških ocenah okrog 7000 ali kar tretjina). To število je morda manj pomembno — vojaškem smislu, gotovo pa je porazno vplivalo na bojno zavest saigonskih čet, poudarja New York Times.

Saigonska vlada si po tej pustolovščini mora priznati, da vietnamskega vprašanja po vojaški poti ne bo mogoče rešiti. Zadnja reakcija »jastrebov« in »golgolov« na primer Calley je pokazala, da javnost izgublja še zadnje potrpljenje, s katerim je doslej prenašala ameriško vojaško udeležbo v vietnamski vojni.

Diplomatski stiki Bolivija — Čile?

RIO DE JANEIRO, 7. aprila (Tanjug) — Bolivija in Čile bosta v kratkem obnovili diplomatske stike. Odkar je v Čilu prišel na oblast socialist Salvador Allende, sta Bolivija in Čile navezala vrsto stikov. Mnenji, da je tudi nova politika bolivijanskega šefa generala Torresa omogočila, da sta vladni sklenili znova odpreti veleposlanštva v La Paz in Santiagu, ki so ju zaradi ozemelskega spora zaprli še pred dobrimi osmimi leti.

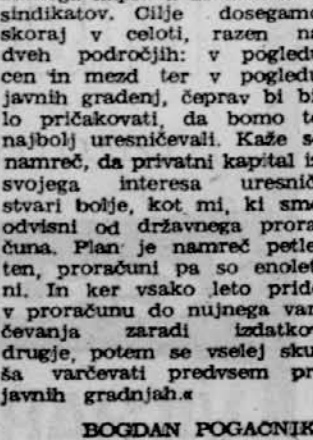
Nepričakovana odstopa

QUITO, 7. aprila (UPI) — Ekvadorski obrambni minister in vrhovni poveljnik vojske sta sinovi nepričakovano odstopila. Obrambnega ministra Jorgea Acosta Velasca je zamenjal Luis Robles Plaza, poveljnika vojske Julia Saocla pa Hector Joaquin Castillo. Zakaj se je to zgodilo, še ni znano. Po nepotrjenih podatkih je odstavljeni obrambni minister na peruskem veleposlanstvu zaprosil za politično zaščito.

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

BOGDAN POGAČNIK

NOVO!

BREZOV KREM MINI ŠAMPON ZA SUHE LAŠE, VSEBUJE LECITAIN, KI NADOKNADI PRI PRANJU IZGUBLJENO DNO NA LAŠE IN JIM DAJE MEHKOBO TER SIJAJ.

NEVA ZAGREB

Novice

LJUBLJANA: recital Tomaža Lorenza — Drevi ob 20.15 bo nastopil s samostojnim recitalom mladi slovenski violonist Tomaž Lorenz. Ob klavirski spremljavi Marijana Lipovška bo v Slovenski filharmoniji za modri abonma Festivala Ljubljana (in izven) izvajal naslednja dela: Beethoven: Sonata op. 12 v Es duru, Brahms: 1. sonata v G duru, Bartok: Romanski ljudski plesi, prvi bosta v Ljubljani izvedeni Srebotnjakova II. sonatina ter Messiaenova Tema z variacijami. Violonist Tomaž Lorenz je diplomiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani pred petimi leti v narodni prof. Leona Pfeifferja. Že v času študija na Srednji glasbeni šoli se je uspešno uveljavil kot solist. Na Akademiji za glasbo v Ljubljani je prejel Prešernovo nagrado leta 1966. Poleg številnih nastopov v Jugoslaviji je koncertiral z uspehom tudi v Italiji, Avstriji, Nemčiji in na Češkoslovaškem. Sicer že dobrih petnajst let deluje z bratom Primožem in Matijem v Triu Lorenz, ki se je uspešno uveljavil na domačih in tujih koncertnih odrih. V zadnjih dveh mesecih preteklega leta pa je imel obsež-

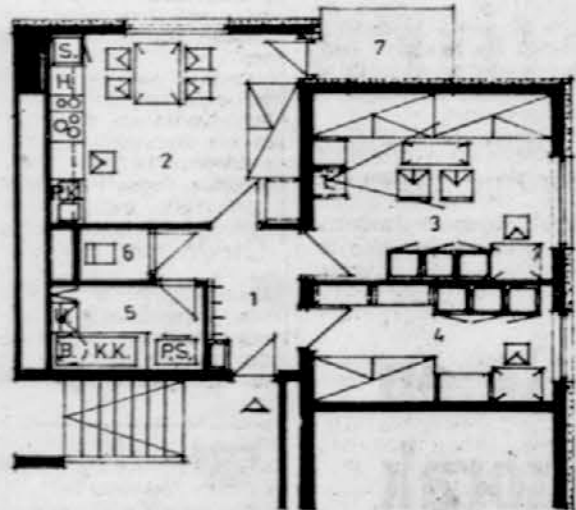
no turnejo po Kanadi. Tomaž Lorenz se je kot solist v letošnji sezoni že predstavil s recitalom v Ateji DSS, s orkestrom Slovenske filharmonije pa je krstil Arničev 3. violinski koncert.

LJUBLJANA: predavanje o Beneški Sloveniji — Iz ciklusa predavanj o sodobni problematiki zamejskih Slovencev, ki sodeluje v okviru predavateljskih večerov ljubljanske podružnice Geografskega društva Slovenije, bo nocoj na sporedu predstavitev podobne in drugih aktualnih prisašanj našega človeka v Beneški Sloveniji. Morda ni naključje, da je tudi ta predel našega etničnega ozemlja gospodarsko nerazvit, saj leži v nekakšnem prometnem zatiku. In morda prav zato, ker se v tem hribovitem in goratem svetu ohranilo toliko samobitnih pričevanj o življenjski sposobnosti našega človeka. Izseljevanje se danes osnovna karakteristika Beneške Slovenije: od nekdanjega sezonskega iskanja zaslužka v tujini se je počasi sprevrnilo v trajno izseljevanje ali vsaj zaposlovanje v tujini. O tem pa o zgodovinskih ter kulturnih karakteristikah Beneške Slovenije bodo na predavanju spregovorili: akademik prof. dr. Svetozar Plešić, publicist Albert Urej in prof. dr. Ivo Juvančič. Predavanje bo ob 18.30 uri na filozofski fakulteti, Aškerčeva 12, predavalnica 15 (prilike, desno).

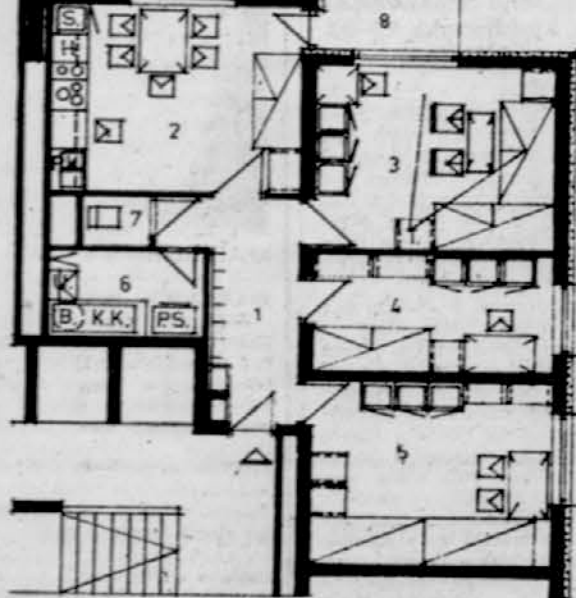

PRODAJA DVOSOBNA IN TRISOBNA STANOVANJA V STOLPNICI OB MALGAJEVI ULICI V CELJU ROK VSELOTVE DECEMBER 1971.

Dvosobno stanovanje 56.50 m²

Trisobno stanovanje 74.60 m²

Poleg teh stanovanj gradimo stanovanja za trg v Kocbekovi in Vojkovi ulici v Celju Vse informacije in prodajne pogodbe dobe kupci v upravi podjetja Celje, Ljubljanska cesta 16 — tel. 31-38.

Gledališče

Poetično gledališče

Premiera Claudelove »Zamenjave« na odru celjskega gledališča

Pod režijskim vodstvom že nekajkratnega gosta mladega režiserja Zvoneta Sedlbauerja se je celjsko gledališče zelo ambiciozno spoprijelo s teatrom tvorca moderne katoliške dramske poezije Paula Claudela. V prevodu Marjete Vasičeve je uprizorilo njegovo »Zamenjavo«, nastalo na prelomu stoletja, po zunanjem videzu še vedno v marsičem naturalistično, še zmerom precej klasično grajeno igrano. V resnici pa je to bilo že moderno poetično gledališče, ki je za kulturo, za videzom zunanjega dejanja izpovedovalo na katoliškem nazoru utemeljeno claudelovsko podoben človekovega bivanja in nebanlna, v pesniškem jeziku transcendentirano iz območja realnega, v posebno, realnega osvobodeno, neoprijemljivo, metafizično sfero duhovnega.

Lebimo v nekem posebnem pogovornem svetu, pripelem s tenkimi vrvicami na realni svet, hkrati pa polnem same lirike, bohotne od simbolov in podob, od daleč povzvajajočih iz biblije, sučemo se v nekakšni posebnosti, recimo — če že hočemo okarakterizirati tudi njeno stilno, ne zgolj idejno naravo — tudi himnični, ritualni atmosferi. Režijski pristop, ki teži k moderniziranju, iz literature, a hkrati tudi iz modernega h gledališki usmerjenega gledališča rojeni izraznosti, pa v slovenski uprizoritvi odkrije novo možnost, pravzaprav drugo naravo, ki se odlepija (čeprav se nikakor ne more povsem iztrgati iz pesnikovega nazorskega sveta) v nov odtonek. Modernerji uprizoritveni stil, ki je temeljil na rahli stiliziranosti, na sozvočju besede in gibanja z bistvenim v občutju igralca oziroma igrane osebe, je ponaravil, demistificiral skrivnostno in absolutno; sprejel se je v pesniško bogat, metaforično predstavljen svet povsem zemeljske ljubezni dveh mladih ljudi, v poskus zaigrati na takšnih vzgibih, ki so predvsem odsev, podoba ali izraz zgolj človeškega, emocionalnega, uskega in izkustvenega kozmosa štirih konkretnih človeških usod.

Režiserju in igralcem Stanuku Potisku in Jadranki Tomažičevi dolgujemo zlasti v prvem dejanju doživljene pristne mladostne polnosti, svetle lirike, himne ljubezni, spletne iz čustva in strasti ter že rahlo zasenčene s tem, kar se bo zgodilo v prihodnosti. Morda sta prav stilizacija, predimenzioniranje, preformalni ritmični poudarek odskramljeni gibanju celotnega zaviranja elementarnost in pristnost njunega podanja, kar sta ju preveč usmerjala nazven.

Sodobni atributi

Ta človeški kozmos zadobi v Sedlbauerjevih uprizoritvenih akcentih tudi v drugih dejanjih izrazite sodobne atribute. Kaj ni mladi neobzdrani divjak Louis Laine (Potisk) tudi današnji v prostor in čas ujeti, nagonsko k neopredeljenosti svobodi hrepeneti, za odgovorna dejanja še nedozoreli mladenič? Kaj ne leži današnji svetovni svet na tehnični potrošniških dobrin in drugih moralnih, etičnih in socialnih vrednot? Pri čemer kajpada ne bo mogel najti katarze v nekakšnem duhovnem, večnem, absolutnem claudelovskem redu zunaj človekovih lastnih naporov, padcev in zmag.

Ambicioznost Sedlbauerjeve postavitve se je torej obrestovala v doganem, izrazno in domiselno bogatem, posodobljenem poetičnem gledališču, ki čemur sta prispevala tudi scenograf Tomaž Kržišnik in kostumografka Mija Jarčeva. V prvi vrsti pa kajpada vsi štirje igralci z lepo, čisto, kulturno igrano. Marta Jadranke Tomažičeve je za to mlado igralko, ki je kamajda stopila v ansambl, je izrazit in ne dvomen dosežek. Njeno bogstvo je v nalezljivi naravnosti, v rahli zadržanosti dekleta, ki se ne razpiši v široke razsežnosti, a njena zaprtost, njena drobnost navdaja z dra-

gocenim in igralsko lepim občutjem nedesa človeško, moralno trdga, zanesljivega in močnega. Martinega prvega partnerja Louisa narava je vse bolj dinamična, toda ta dinamizem je opanje, je iskanje, je beg in vračanje, je trganje vezi neukročenega žreba. Potisk je z zanesljivostjo in lepo kulturo, nekajkrat celo previharno, upodobil te lastnosti kot srž lika.

Marjanca Krošova je odblestili igralki Lechy vtišnila pečat superiornosti nad Marto, manj intenzivno pa so zaživele druge plati njegova lika, ki sodi sicer v vrsto uspešnih kreacij Krošove. Thomas Pollock, poslovni mož, ki meri vse stvari in vsa bitja po njihovi stvarni vrednosti in je denar zanj tudi najvišja moč in merilo, je v interpretaciji Sandija Krošja našel pravo in zanesljivo pot mimo karikiranega businessmana do moralno očistnega in odrešenega pogorela, ki je znova na začetku poti.

MARJAN JAVORNIK

Obisk madžarskih filmskih avtorjev

Na podlagi kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in Madžarsko je Društvo slovenskih filmskih delavcev povabilo v goste dva madžarska filmska režiserja, Petra Bacsa in Giorgija Hintscha. Obisk ima namen boljšega medsebojnega poznavanja, saj si bosta gosta ogledala več slovenskih filmov, predstavila pa bosta dva značilna novejša madžarska filma, ki ju sprito skromnega filmskega uvoza na naših platnih še nismo videli. Dvadeset dopoldne bodo predvajali v dvorani Vibe filma celovečerni film »Grozna« Giorgija Hintscha, zvečer ob 20. uri pa bo v dvorani kluba poslanec predvajanje odličnega filma »10.000 sonce« Ferenc Kose. Jutri zvečer pa si bosta madžarska filmska ustvarjalca ogledala »Jugoslovanski filmski pletek«, ki bo v kinematografu »Komuna« povzeli najboljše dosežke letošnjega beografskega festivala. Med obiskom bo veleposlanik Ljudske republike Madžarske v Jugoslaviji g. Toth priredil v klubu poslanec sprejem v čast gostov.

S. G.

Brez zadrege na kongres

Glasbena mladina Slovenije se prvič udeležuje zborovanja republiških in pokrajinskih organizacij

Glasbena mladina Slovenije se bo še v tem mesecu skupaj z drugimi republiški in pokrajinski organizacijami in prvič predstavila na kongresu Glasbene mladine Jugoslavije. Po enoletnem delovanju bo tako imela priložnost pretehtati obseg in kakovost svojih dosežkov z dosežki organizacij, ki delujejo precej dlje časa, razen tega pa tudi sodelovati pri oblikovanju novega statuta, ki naj zvezni organizaciji določi nove funkcije in naloge, kakor se v najnovjšem času dogaja z vsemi zveznimi druženji. Predsedem naj bi bil bila GMJ zveza prostovoljno združenih samostojnih in samoupravnih organizacij GM iz republik in pokrajin, s čimer se povezuje tudi financiranje njene nadaljnje dejavnosti.

Na večerajšnji seji glavnega odbora GM Slovenije so sklenili poslati na kongres 20 delegatov in najmanj deset opazovalcev. Najbrž slovenski delegati ne bodo v zadregi.

ko bodo v razpravi poročali v opravljenem delu v enem letu, prav tako pa tudi ne, ko bodo v komisijah zagovarjali svoja stališča, ker so na eni plati podatki o dosežkih dovolj spodbudni, po drugi plati pa so se za posamezne komisije določeni delegati skrbno pripravili in bodo pretehtane predloge lahko zagovarjali in jih poskušali uveljaviti kot statutarne določila.

Na seji so potem s podrobnejšimi podatki primerjali delovni program za leto 1970 s proračunom dejavnosti za leto 1971 in ugotovili, da se je dejavnost na posameznih področjih tako razširila, da so predvideni izdatki daleč nad vsoto prejšnjega leta. Govorili so tudi o prireditvenem programu za leto 1971/72, ki pa še ne more biti popoln, ker glasbene ustanove, s katerimi je ta dejavnost GMS povezana, še niso postavile svojih dokončnih programov.

J. Z.

MILAN KONJOVIĆ: TIHOŽITJE, OLJE 1953 — z razstave sodobne srbske umetnosti v Moderni galeriji. Otvoritev bo drevi ob 18. uri.

Od učenca do človeka

Iz razprav pred sejo CK ZKS o idejnopoličnih vprašanjih vzgoje in izobraževanja — Vzgoja zadeva družbo kot celoto

Vzgoja ni samo stvar šole in njenih vplivov, ampak je tudi družine in družbe kot celote. To je pravzaprav ena od poglavitnih misli o vprašanjih socialistične vzgoje, kakor se je kazala v razpravah ob tezah za sejo centralnega odbora Zveze komunistov Slovenije, ki bo v kratkem razpravljal o idejnopoličnih vprašanjih vzgoje in izobraževanja.

Teze za to sejo so obravnavali komunisti v vseh občinah in pristojni komisiji pri CK posredovali svoja stališča. Komisija CK za družbeno politično in idejno vprašanja znanosti in prosvete je pripravila pregled prvih razprav. Iz tega pregleda smo posredovali v tisk povzetek nekaj splošnih pripomb k tezam, večeraj pa nekaj manjši o družbenoekonomskih odnosih na področju vzgoje in izobraževanja. V današnjem sestavku skušamo v nekaj stavkih povzeti misli o vsebinskih vprašanjih socialistične vzgoje. Komitete revirske konferen-

ce ZKS Trbovlje med drugim piše, da so kritizirali neangajiranost šole ne le glede svetovnonazorskih vprašanj, ampak tudi glede bistvenih vprašanj razvoja in ekscesov v naši družbi. Prosvetni delavci so menili, da je vsa kršna idealiziranje razvoja samoupravljanja in prikrivanje slabosti razvoja družbenih in drugih odnosov nedopustno. V Celju so med drugim opozarjali na pomen patriotične vzgoje in nacionalne zgodovine ter na potrebo po bolj opredeljenem odnosu med cerkvijo in šolo. Nadalje so opozorili, da ne bi smeli puščati vnevar komercializacije nekaterih komunikacijskih sredstev, negativni vplivi vzgojnih posledic na mladih. Opozorili so, da je v tezah premalo poudarjena vloga družine v procesu socialistične vzgoje.

V občin Smarje pri Jelšah so komunisti med drugim opozarjali, da je problem vzgoje širše družbe in da pri oblikovanju mladine sodeluje celotno okolje, v katerem je šola le eden izmed pomembnih dejavnikov. Zato se ni moglo glede vzgoje izogibati odgovornosti tudi vseh teh. Take misli so se pojavljale tudi v občinah Domžale, Novo mesto, Ravne na Koroškem in drugod. V Tolmini nadalje ugotavljajo, da je vzgojna vna pri mnogo prosvetnih delavcih popustila, ker jo je celoten vzgojno izobraževalen sistem dolga leta zamrznil na račun izobrazbe. Nadalje pravijo, da je zelo malo zanimanja za vzgojo v nekaterih delovnih organizacijah. Zveza prijateljev mladine opozarja, da je

treba bolj opredeliti razmerja med šolo, občani in starši glede vzgoje mladine. V več krajih so opozarjali, da na dijakih v šolski samoupravi ne gre gledati formalistično, ampak v sklopu čim bolj kvalitetnega učnega procesa. Opozarjali so nadalje na dokajšnjo neprizadejnost idejno vzgojnega delavca nekaterih prosvetnih delavcev in na potrebo po večjem razvijanju raznih vzgojnih dejavnosti tako v šoli kot zunaj nje (ganzkrožna, družna itd.). Poučarjali pa so tudi razne kvarne pojave v naši družbi, med temi to, da premalo gojimo družbeno in osebno odgovor-

nost, da nas lov za dobrinami vodi v vedno manjšo družbeno angažiranost in podobno. Veliko je bilo pripomb na učne načrte in učbenike ter na slabo opranjenost mnogih šol. Zanimiva je misel s sestanka v Trbovljah, češ da naj bi novi učni načrti posvetili več prostora vzgoji zlasti v 7. in 8. razredu osnovne šole. Prav tako je upoštevanja vredno opozorilo s sestanka v Smarjah pri Jelšah, da je glede idejnosti pouka dosti problemov ne le v osnovni šoli, ampak veliko tudi v srednjih strokovnih in na visokih šolah. J. S.

Likovna umetnost

Zrela moderna

Skupina galerije Forum iz Zagreba v Moderni galeriji

Takoj potem, ko so po ne navadno kratkem času — samo deset dni — zaprli razstavo šestih likovnih umetnikov iz Bosne in Hercegovine, so v Ateji 71 Moderne galerije sprejeli Skupino galerije Forum iz Zagreba. Njihova dela so prav gotovo jedro moderne in sodobne hrvaške likovne tvorbnosti, ne glede na to, da skupina okrog ene redkih galerij, katero vodijo umetniki sami in celo uspešno, združuje tako sedemdesetletnik kot tudi pol mlajše; vsi pa so živalni delavci, polni ustvarjalnega poleta z modernimi in proti razvoju prilagajajočimi se umetniškimi nazori. Klub temu pa ostajajo slej ko prej zvesti svojem značaju in tako ustvarjajo vsak svoj, bolj ali manj izvorno obarvan opus.

Veliko veselja, temperamenta in topline izdajajo kompozicije krožnih oblik Otona Postušnika. V njih na moderen način ploskovito in izrazito barvno evocira razpoložljivost, podobno impresionistični. Svojevrsno transpozicijo kulturno-urbanih površinskih struktur ter prečiščeno barvno sintezo izraza kraške krajine nam je pokazal Frano Simonović. Kipar Kosta Angeli-Radovani vnaša zdaj v svojo analitično, polnoplastično geometrično shemo več človeške neposrednosti s pomočjo žanrskih trenutnih položajev. Ivan Lovrenčič združuje v svojih kompozicijah draži obarvane otroške risbe, primitivističnih predstav v surrealistični transpoziciji in šokantnost psihopatskih predstavnih podrobnosti. Zlatko Prica je pokazal razmeroma majhen razvoj, ali bolje, spremembo: v svojih

kompozicijah je nekoliko strnil ploskve, zlasti s pomočjo bolj starih, včasih ubitih barv in ploskev. Mnogo lažneje dojemamo barvne pojave Nikola Reiser. Z njihovo pomočjo oblikuje figuralne položaje v nekakšnih neresničnih, sanjanih vzdušjih, ki nikakor ne pogrešajo poezije. V doslej predvsem za dekoracije in banalno funkcionalnost primernem gradivu — steklu — se izraža kipar Raul Goldoni. Njegova dela kažejo vse tiste napredne težnje, ki so jih v zadnjem desetletju nazakali mojstri steklarske oblikovanja tako v Muranu kot v Združenih državah Amerike in tako v Veliki Britaniji. Zanimivo in razburljivo trenutni izraz v svoji naključnosti posredujejo tudi skupki zmečkanih v reliefu ali prostorski gmoti kiparja Belizarija Bahtorića. Edo Murtić je še vedno izrazil abstraktist, le da so zdaj njegove kompozicije

lažje, ploskovne elemente vse bolj zamenjujejo črti, kar jim daje več dinamizma. Tople in lažje barve pa posredujejo tudi mnogo lahkotnejše ozračje, ki je bilo to pred leti. Ritmično ponavljajoče se, neenake, a podobne lise v kompozicijah Ferdinanda Kulmerja morda evocirajo staro pisavo: vsekakor pa so v svoji abstraktnosti dekorativne, hkrati pa prav na ta način povzemajo abstraktnost slutnega davnega sporočila. Grafike Anteja Kuduza so polne barv, dekorativnosti, gibanja: iz vseh teh abstraktnih mnogobarnih sestavin za se postavijo iluzijo konkretne, ne da bi pri tem zmanjšali okrasni učinek teh listov. V svojih jedkanicah in akvintah Virgilije Novjestic surrealistično-poetično povzema simboliko najsubtilnejših stanj in aktivnosti človekove zavesti in podzavesti. JANEZ MESESNEL

Koncert simfoničnega orkestra RTV

Zanimiv glasbeni večer s Samom Hubadom, Jožetom Faloutom in Pino Carmirellijem

Pretekli abonmajske koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana je izpolnil pričakovanja za zanimivo programsko zasnovo, ki ni mima slovenske tvorbnosti, in s primerno izbiro solistov, hornista Jožeta Falouta in violinistke Pine Carmirellije.

nekoč približal celo romantični »svobodomani«, vendar v mehan jasno začrtane re-produktivne zamisli. Orkestru ni v tem ni sledi (ne glede na spodsrljaje, ki jih prijem nismo vajeni), zato je pri izvedbi ostal dialog med obema neizrečeno.

Koncert je orkester začel s pri nas redko izvajano Ravellov skladbo »Alborado del gracioso«. Izvedba je uspešno dovolj slikovito in plastično ponazorila svojevrsno glasbeno govornico ter nihanje med humorjem in trpkostjo. Po daljšem času smo vnočili slišali koncert za rog in godala Uroša Kreka. Kompozicija je nastala leta 1960 na željo hornista Jožeta Falouta, ki je tudi tokrat izvajal. Njegova tehnično in muzikalno dognana poustvaritev je ob korektni spremljavi tehno pripomočka k ponovnemu uspehu dela. Manj ubrana in v konceptu neenotna je bila izvedba drugega koncerta za violino in orkester Sergeja Prokofjeva. Interpretacija Pine Carmirellijeve sta odlikovala tenkočutno, v podrobnosti niansirano vodenje glasbenih misli ter lirčen izraz, ki se je po-

prednost imajo mlajši kandidati z urejeno vojašino in končano osemletko. Prijave sprejema kadrovska služba do zasedbe delovnih mest. 2872

Pregled srbskih iskanj

Pred razstavo sodobne srbske umetnosti v Moderni galeriji

V Moderni galeriji v Ljubljani bodo drevi ob 18. uri odprli razstavo sodobne srbske umetnosti, s katero vrača Muzej savremene umetnosti iz Beograda obisk ljubljanske Moderni galeriji, ki je pred dvema letoma organizirala v tej beograjski kulturni ustanovi pregledno razstavo sodobne slovenske ustvarjalnosti. Miodrag B. Protić, slikar ter likovni teoretik in direktor Muzeja savremene umetnosti s katerim sem se pogovarjal v delovnem vzdušju ob postavljanju razstave v Moderni galeriji, je poudaril, da je beograjska ustanova izpolnila obvezo, predstaviti vse nacionalne likovne kulture Jugoslavije, v tem času pa začela za recpročnim predstavljanjem srbske likovne umetnosti v jugoslovanskih nacionalnih središčih.

Intervju o tem, kaj smo

Miodrag B. Protić, bi lahko z nekaj besedami opredelili sodobno slovensko likovno umetnost, saj se ta primerjava ob razstavi srbske umetnosti tu, v Moderni galeriji, kar ponuja. Slovenska kulturna sredina je kompaktnjša in bolj organizirana kot naša in zato menim, da je velika sreča, ker je imela takoj v povojnih letih velike umetnike evropskega kova, kot so Stupica, Pregelj in Debenjak. Ti so mogli uvesti nove generacije v področja nove senziibilnosti in likovne pro-

MIODRAG B. PROTIĆ

blematike. Potem je prišla generacija z Bernikom in znanimi prodori grafike in slikarstva ter generacija Trsarja in Vitea v kiparstvu. Imam vtis, da je slovenska umetnost komplementarno strukturirana, v ogromnem estetskem razponu od Jaka do skupine OHO. Imamo značilno politifunkcionalno, ter lahko opravlja svoje poslanstvo v raznih domolah, od socialno-političnih do estetskih in umetniških v najokrepanem smislu. Verjamem, da je to predvsem rezultat talenta slovenskih ustvarjalcev, v določenem smislu pa tudi politike, ki v pogledu osnovne smeri ni nikoli omahovala.

Kako bi definirali to slovensko likovno politiko? Ta skuša živeti čim bolj v svetovnih kriterijih in to je tudi pogoj, da se kultura razvija na skladen način in da je priznana. Če hoče biti likovna umetnost nacionalna, mora biti še prej — univerzalna.

Razstava sodobne srbske umetnosti zajema razdobje po drugi svetovni vojni, seveda pa je izrazit poudarek na sedanjosti. Zgodovinska introdukcija je povzetek del starejših avtorjev, ekstenzivnejše pa je predstavljena polarizacija avtorja likovnih dogodanj danes, od slikarstva akcije na križišču in šestega desetletja do nove figuralkne, novega realizma, neomodernizma in novega konstruktivizma ter umetnosti geometrijskih simbolov. Razstava obsega vse vidike slikarstva ter kiparstva. 220 najbolj reprezentativnih razstavkov omogoča torej vpogled v sodobni srbski konceptualni kordinacijski sistem, je povedal Miodrag B. Protić, sistem, v katerem se ta giblje ter kaže na emotivno eksistencialno podnebje, ki jo navdušuje. Razstava sodobne srbske umetnosti je doslej največja razstava srbske umetnosti v Ljubljani po drugi svetovni vojni ter pomeni tvorno na daljevanje kulturnih stikov med obema središčema.

PETER BREŠČAK

NAJNOVIŠI DELA NEZGODNO ZAVAROVANI PRI ZAVAROVALNICI SAVA

Josip Ressel Ladjar na Krki

Ob mednarodni razstavi v spomin Josipa Ressa, ki je, čeprav po rodu Čeh, živel na Slovenskem in Hrvaškem

Sodelovanje tehniških muzejev na Dunaju, v Pragi in v Ljubljani, ki je pospešeno teklo več let, je letos obrodilo sad. Zlaten! Najprej so januarja na Dunaju odprli zares obsežno in temeljito razstavo o delu in življenju slavnega izumitelja ladjskega vijaka Josipa Ressa, potem pa je v precejšnjem obsegu ta razstava pri potovala tudi v Ljubljano na Gospodarsko razstavišče. Obiskala pa bo še vrsto evropskih mest.

Ze ob dunajski razstavi je avstrijski minister za gradnjo in tehniko Josef Moser med drugim pozdravil tudi namisel, naj bi Resselova vsestranska tehniška in kulturna zapuščina čim tesneje zbližala in povežala znanstvenokulturna snavljanja Avstrije, Jugoslavije in Češkoslovaške.

Razstavo, ki je že na Dunaju vabudila znatno zanimanje, so tudi v Ljubljani odprli ob udeležbi uglednih predstavnikov slovenske in avstrijske strani, a tudi iz Trsta so prišli izumiteljev pravnuk Ferdinand Ressel, ki hrani bogato gradivo o svojem pradedu, pa baronica Morpurgo, prapravnukinja Carla Ottavia Fontane, ki je finančni graditelj poskusne ladje Civette in drugi.

Vsaka udeleženca država po spoštuje Ressa ne le kot slavnega izumitelja, marveč je s njegovim življenjem in delom tudi v večjem obsegu povezana.

Rojen je bil v Chrudimu na Češkoslovaškem 1793. leta in tam preživel mladost. V Avstriji je študiral 8 let in diplomiral. Tehniški muzej za industrijo in obliko hrani preostanek del njegove literarne in tehniške zapuščine. V Sloveniji in na Hrvaškem pa je živel dolga leta, tukaj je ustvarjal znaten del svojih stvaritev, zlasti preskušal ladjski vijak še na Krki in Ljubljani. Našim krajem pa je namenil večje število iznajdb ter daljnosežne načrte za pogonovanje Krasa. Njegova prva žena je bila Hrvatica iz Bakra, druga pa Slovenka

iz Višnje gore. V Ljubljani je leta 1857 zaključil svojo življenjsko pot ter počiva na našem Navju.

Kot Leonardo da Vinci Prvotno besedilo ascenarija za razstavo je izdelal podpisani, dokončno besedilo pa so morali na Dunaju zaradi pomanjkanja prostora malo skrajšati. Zato so izpustili razni predmeti, ki bi bili Resselove iznajdbe na vseh tedaj znanih področjih tehnike prikazali še v popolnejši luči. Več strokovnjakov primerja Ressa s Leonardom da Vincijem, saj tako rekoč vsako leto odkrivajo njegove nove predloge. Tako so izpustili predlog za graditev železnice, geološki zemljevid Primorske od Devin do Reke z domnevnimi, od Ressa zarisanimi nahajališči premoga in nafte, načrti za dvigalnice naprave iz rudnikov — predhodniki današnjih osebnih dvigal, več modelov parnih strojev, predlog za izkoriščanje in prenašanje »brezplačnih naravnih sil« (voda) na razdaljo do 150 km, predlog za barvanje bombaz, vinastega blaga na suho, »zgodovina mornariških godov« (1855), drugi tako imenovani tržaško-goriški načrt za pogonovanje Krasa, konjski tramvaj na Reki (po Lujzinski cesti), obe knjižici o geodetski ipd.

Parni avto ali cestna lokomotiva Kljub temu je bogato razstavljeno gradivo prikazalo tako Resselovo življenje kot tudi

delovanje skoraj izrpnio. Kolikor ni razvidno iz razstavljene gradiva, ga prikazuje vodil, natisnjen v nemščini in v slovenščini, ki obsega razen glavnih iznajdb in predlogov tudi številne slike, zlasti modelov raznih iznajdb, ki sta jih prispevala tehniška muzeja na Dunaju in v Ljubljani: to so ladjski vijak, Civetta, plug za Istro, mehanizem za vožnjo proti rečnemu toku, namenjen za vožnjo po Savi od Zidanega mosta navzgor, poljski prenosni telegraf, milin na veter (za Kras), novi model ladjskega vijaka — (1854), krogični ležaji, cestno motorno vozilo Ker je Ressel živel in deloval največ na slovenskem narodnostnem ozemlju in v hrvaški Istri, so naši kraji zastopani s številnimi slikami. Bogato je zastopani tudi Trst, saj je njegovemu razvoju posvetil vrsto načrtov in v njem splovil Civetto.

Četudi je znaten del gradiva posvečen ladjskemu vijaku kot Resselovemu najbolj znanemu izumu, so ustrezno prikazani tudi njegovi sicer manj znani, a vendarle pomembni izumi, namreč kroglični in valjni ležaji, valjni milin, pnevmatična poska (Trst-Dunaj), cestni parni avtomobil, regulacija in mehanizacija Neretvine delte, ki jo sedaj uresničuje Jugoslavija, na novo odkrita risba kotla za parnike s cevmi

Rešitelj Krakovskega gozda Znatno število teh iznajdb in predlogov dokazuje, da je Ressel s njimi prehitel svoj čas, ki še ni imel niti potrebnih razumevanja zanje, pozneje pa so jih ali pa jih še uresničevali. Zaradi načrtov za pogonovanje našega Krasa ga uvrščajo naši gozdari za najnovejšega odkritelja svojega ondodnih službovanjem (1817-1821) obvaroval prodaje in s tem uničeval znameniti hrastov Krakovski gozd. Sicer mu moramo Slovenci in tudi Hrvat biti hvaležni za ohranitev marsikaterega drugega izmed naših večjih gozdov, s svojimi iznajdbami pa je zagotovil našim krajem, kjer jih je ustvarjal ali jih jim namenil, tudi pomembno mesto v zgodovini tehnike.

Razstava naj bi bila junja odprta v Pragi, morda tudi v Chrudimu, verjetno jo bodo priredili ali v Münchnu ali v Ljubljani, nadalje zanesljivo v Ljubljani in po otvoritvi povečana tržaška Pomorskega muzeja (Museo del mare), ki bo imel posebno dvorano, posvečeno Resselu, skoraj zanesljivo jeseni tudi v Trstu. Tako bi Resselovo delo pridružilo dosežanim sodelujočim trem državam še Italijo ter Zvezo republik Nemčijo ali Švicco, da bodo lahko primerne ovrednotile njegove zasluge.

Na sestanku so se zmenili, da bodo odšli stalno sodelovali. Študenti bodo tako že v času solanja pobliže spoznali kolektiv in delovna mesta, ki jih bodo zasedli čez nekaj let. Študenti pa bo bodoče člane kolektiva lažje usmerjal na tista področja, na katerih bodo poiskali delati.

»Krkas se pri določanju višine študentskega strokovnjaka včasih odločajo oziroma študentskih posejij res ne nasla-

Na sestanku so se zmenili, da bodo odšli stalno sodelovali. Študenti bodo tako že v času solanja pobliže spoznali kolektiv in delovna mesta, ki jih bodo zasedli čez nekaj let. Študenti pa bo bodoče člane kolektiva lažje usmerjal na tista področja, na katerih bodo poiskali delati.

»Krkas se pri določanju višine študentskega strokovnjaka včasih odločajo oziroma študentskih posejij res ne nasla-

Na sestanku so se zmenili, da bodo odšli stalno sodelovali. Študenti bodo tako že v času solanja pobliže spoznali kolektiv in delovna mesta, ki jih bodo zasedli čez nekaj let. Študenti pa bo bodoče člane kolektiva lažje usmerjal na tista področja, na katerih bodo poiskali delati.

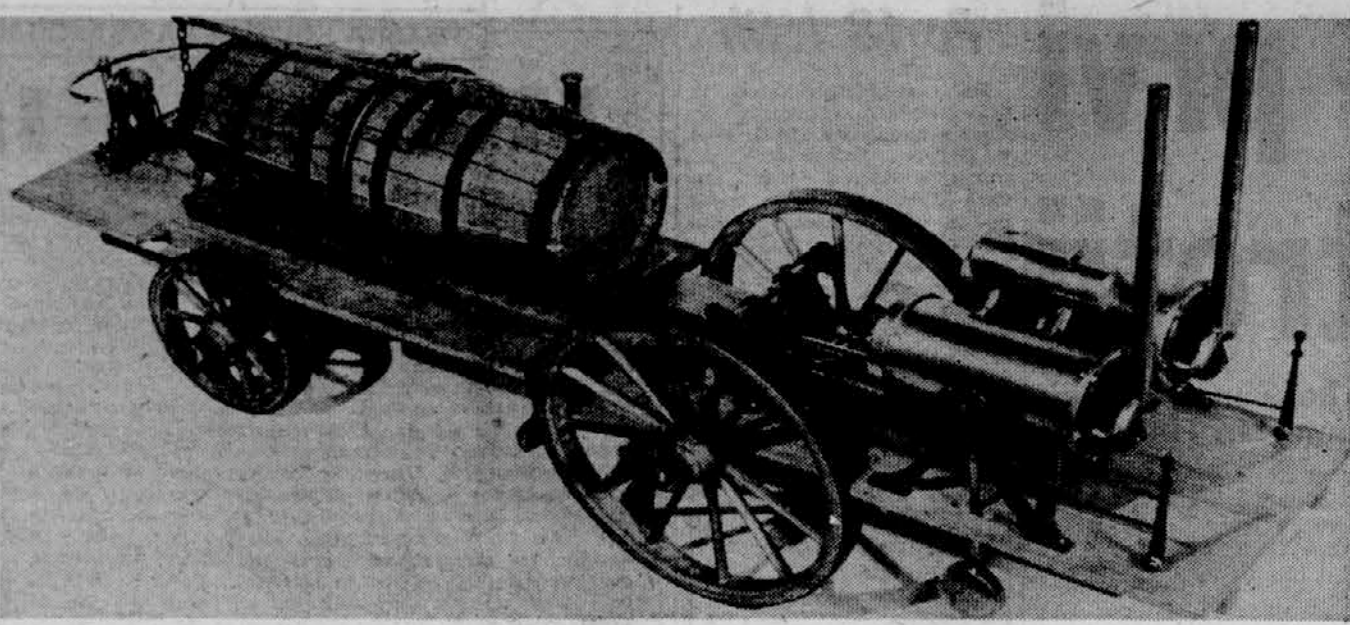
»Krkas se pri določanju višine študentskega strokovnjaka včasih odločajo oziroma študentskih posejij res ne nasla-

Na sestanku so se zmenili, da bodo odšli stalno sodelovali. Študenti bodo tako že v času solanja pobliže spoznali kolektiv in delovna mesta, ki jih bodo zasedli čez nekaj let. Študenti pa bo bodoče člane kolektiva lažje usmerjal na tista področja, na katerih bodo poiskali delati.

»Krkas se pri določanju višine študentskega strokovnjaka včasih odločajo oziroma študentskih posejij res ne nasla-

Na sestanku so se zmenili, da bodo odšli stalno sodelovali. Študenti bodo tako že v času solanja pobliže spoznali kolektiv in delovna mesta, ki jih bodo zasedli čez nekaj let. Študenti pa bo bodoče člane kolektiva lažje usmerjal na tista področja, na katerih bodo poiskali delati.

»Krkas se pri določanju višine študentskega strokovnjaka včasih odločajo oziroma študentskih posejij res ne nasla-

RESSLOV PARNI AVTOMOBIL — ALI CESTNA LOKOMOTIVA, KAKOR HOCETE... Fotoarhiv Dunajskega tehniškega muzeja

Srečanja s Turki Mlade sanje o revoluciji

»Zarotniški pogovor« na ankarski fakulteti za politične vede s predsednikom Dev-genca, revolucionarne mladine, ki prireja demonstracije in proteste

Tedaj, ko so turški vojaški poveljniki postavili pred politike ultimati ali red ali vojaška diktatura, so prekaljeni varuhi turške strankarske demokracije natovarili vso krivdo za škripce, v katerih so se znašli, na pleča studentov. Očitno so jim, da so s svojimi demonstracijami in protesti zamajali turško politično življenje. Vendar pa — študenti so samo vest turškega naroda: najbolj budna, najbolj kritična in najbolj nepotrpežljiva vest.

Bil sem na fakulteti za politične vede v Ankari. Povsod po hodnikih, kjer v gručah študentje živahno razpravljajo — o pravkar minulem ali prihajajočem izpitu, o Che Guevari, Mao Ce Tungu ali morda tudi o Atatürku, so stene preplezene s kričnimi rdečimi plakati. To so pozivi za boj proti fašizmu, zopet policijsko nasilje, protesti zaradi ubitih študentov v demonstracijah.

»Gigantska mladina« Tu je žarišče turških revolucionarnih študentov. V neki sobici te velike, moderne zgradbe ima svoj sedež predsedstvo Dev-genca. Tu so se nekaj časa tudi skrivali ankarski mestni gverilci, tisti, ki so oropali banko dela v Ankari, ugrabili in še istega dne izpustili ameriškega črnega narednika Finleya — »Bil je tudi sam uboga žrtve imperializma,« so rekli kasneje — in nato še štiri ameriške pilote, ki so se vrnili v svoje »oporišče« čez štir dni, sredi marca.

Dev-genca prevajajo nekateri »gigantska mladina«, ker pomeni »dev« v turškem je zliko velikan. V resnici je to kratka za »devrimci genca«, kar pomeni revolucionarna mladina. Steje kakšnih 5000 do 6000 članov ter kakšnih 2000 kandidatov. Člani so študentje, delavci in kmetje. Oporo in simpatije pa ima med dobrimi delci turške mladine. Dev-genca prireja velike študentske demonstracije v Ankari in Istanbulu. Med njegovimi člani sta tudi ankarski mestni gverilci.

Ko sem govoril s predsednikom Dev-genca, kosmatim in bradatom študentom Ertugralom Kirlikujem, so mi je zdelo, kot da kujeva zaroto: govoril je tiho, pretehtano, previdno.

»Večina članov Dev-genca so marksisti-leninisti,« pravi Kirlikuj: »Naš prvi cilj je osvoboditi Turčijo ameriških imperialistov. Naš končni cilj pa je diktatura proletariata«

Zasedanje univerz, tovarn, veleposestev — Kdaj ste začeli s svojimi delovanjem? »Bilo je to pozimi 1969, ko so študentje skupaj z delavci množično demonstrirali proti obisku ameriške šeste flote v Istanbulu. Sodelovali je kakšnih 30.000 ljudi. Za poprejni konec leta 1968 in vse leto 1969 pa so začeli študentje zasedati univerze, delavci tovarne, kmetje veleposestev. Od leta 1969 do 1970 so istambulski delavci vsak mesec zasedli po pet tovarn, kmetje pa zemljo veleposestevnikov. Pri teh zasedbah so sodelovali tudi študenti. Po lanskim junjskim velikim demonstracijam, v katerih je sodelovalo kakšnih 70.000 delavcev in študentov, so zaprli v Istanbulu kakšnih 300 ali 400 delavcev in študentov. Po uradni podatki so bili tedaj ubiti trije delavci — njihov trupel ni nihče videl, v resnici pa je izgubilo življenje vsaj 15 delavcev. Tedaj so tudi veliko študentov — zaradi nediscipline — odpustili iz univerze.

Ali so bili med demonstracijami ubiti tudi študentje? »Med demonstracijami jeseni 1969 je izgubil življenje 21-letni študent ankarske tehnične univerze Talian Ozgur. On je januarja istega leta segal vozilo ameriškega veleposlanika v Ankari Roberta Komerja. Med demonstracijami ga je napadlo deset policajev, hotel je zbežati, pa so mu streljali v hrbet in ga ubili.«

Omenil sem predsedniku Dev-genca plakate, ki sem jih videl po zidovih fakultete, na njih je naslikan portret študenta.

»To je 20-letni študent Hidir Altinay. Zgodilo se je nedavno tega. Policija ga je organizacij, katerih naloga je bila, da vodijo boj na terenu.«

Ko pa danes pogledamo na prostovoljsko akcijo v Sloveniji, lahko ugotovimo naslednje:

1. Razporeženost množice za obrambo domovine, zlasti pa razporeženost mladine, je bilo zelo veliko, ne glede na politično pripadnost. V razmeroma kratkem času in kljub temu, da jih vojaške oblasti niso bile pripravljene sprejeti oziroma organizirati, uničili in oborožili, se je zbralo več tisoč prostovoljcev. Razdelimo jih lahko na štiri skupine:

a) na tiste, ki jih je organizirala partija;

b) na Šoško legijo, ustanovljeno na pobudo primorskih Slovencev in Hrvatov, v katero so bili vključeni po nalogu partije tudi njeni člani in simpatizerji;

c) na Akademsko legijo, ki so jo ustanovili predvsem nacionalistično organizirani študentje in

d) na tiste, ki so se javili na lastno pobudo.

Prostovoljci — kasnejši partizani

2. Izmed vseh političnih strank in grupacij se je v prostovoljski akciji najbolj angažirala partija. Pri zbiranju in organiziranju prostovoljcev namreč ni bilo enotnega dela na celotnem slovenskem ozemlju. Nekateri partijski komiteji in celice so akcijo močno organizirali, kar je bilo ugotovljeno tudi na majskem poevetovanju partije, drugi pa so ravnali

pravilno (na Stajerskem in Gorenjskem), ker so si prizadevali, da bi prostovoljce vključili v vojaške enote. Cilj partije je bil: odhod komunistov med vojaške, dviganje morale le-teh, nastopanje proti peti koloni, povezovalne vseh protifašističnih sil ter organiziranje učinkovitejše obrambe proti fašističnim napadalcem.

3. Mladina, ki je pripadala meščanskim političnim strankam in skupinam, se je organizirala v glavnem sama, brez pomoči uradnih vodstev svojih strank. To velja predvsem za Akademsko legijo, organizirano na pobudo same študentske mladine.

4. Najvišji vojaški krogi stare Jugoslavije se niso strinjali s prostovoljsko akcijo. Na akcijo primorskih prostovoljcev so gledali, kot da je »neumestna in nepotrebna«. Zaradi tega so bili do bra volja in vsa prizadevanja že vnaprej obsodeni na neuspeh.

5. Velika večina prostovoljcev se je po kapitulaciji Jugoslavije oziroma po ustanovitvi Osvobodilne fronte vključila v narodnoosvobodilno gibanje in kasneje v partijske enote, prostovoljci iz Akademsko legije pa so bili celo samostojna skupina v Osvobodilni fronti pod imenom Skupina prostovoljcev iz aprilskega nemško-italijanskega napada na Jugoslavijo.

MIRKO LUSTEK

Usodna zasilna brv Povzročil nesrečo in pobegnil

V industrijskem kanalu našli mrtvega Antona Rotovnika iz Završ

SLOVENJ GRADEC, 7. apr. — Včeraj so našli mrtvega v industrijskem kanalu reke Milutinje Antona Rotovnika iz Završ. Po doslej zbranih podatkih naj bi šel Rotovnik peš preko zasilne brvi čez industrijski kanal. Verjetno je takrat zgubil ravnotežje in omahnil v pol metra globoko vodo, ki je na tistem mestu zelo deroča. Voda ga je odnesla 80 metrov daleč, kjer so ga tudi našli. S. M.

PTUJ, 7. aprila — Včeraj ob 22. uri se je na cesti v Spodnji Hajdini zgodila huda prometna nesreča. Kolesar s pomožnim motorjem Alojz Kolečnik iz Gerline se je peljal v službo v Tovarno glinice in aluminija v Kidričevu pravilno po desni strani. Za njim pa je prišel neznan voznik osebnega avtomobila, ki je kolesarja po vsej verjetnosti tesno prehitel, pri tem pa ga je s sprednjim delom avtomobila zadell in zbil po cesti. Pri padcu je dobil Kolečnik hude poškodbe in so ga prepeljali v ptujsko bolnišnico. Povzročitelj prometne nesreče pa je pobegnil in za njim poizvedujejo. S. M.

Neprevidno prehitavanje POSTOJNA, 7. aprila — Danes ob 6.35 je voznik osebnega avtomobila Jože Sajevec iz Hrenovca vozil osebni avtomobil iz Hrenovca proti Postojni. Med vožnjo je pri prehitovanju avtomobila, ki ga je vozil Jakob Doles iz Landola pri Postojni, trčil v nasproti vozeči osebni avtomobil, ki ga je vozil Franc Kavčič iz Unca. Pri trčenju sta bili obe poškodovani. Voznika Kavčič in Sajevec, škoda na vozilih pa je bilo za 15.000 dinarjev. D. G.

Zbila jo je po tleh NOVA GORICA, 7. aprila — V križišču Cankarjeve ter ulice Na Ledinah je včeraj popoldne 48-letna Vera Urbanič iz Nove Gorice z odbičajem osebnega avtomobila začela 21-letno Rado Kavčičevo ter jo zbila na cestišče. Nezvestno Kavčičevo so odpeljali v Sempetersko bolnišnico. J. L.

Neprevidno s pločnika na cesto TRBOVLJE, 7. aprila — Na Rudarski cesti v Trbovljah je včeraj ob 5.50 voznik osebnega avtomobila Ivana Košec podrla Rozino Pečnik. Koščeva je vozila po Rudarski cesti, pri stopnici pa je nenadoma s pločnika stopila pred avtomobil Pečnikova, ki se hujše ranjena zdravi v trboveljski bolnišnici. J. L.

Izsiljeval je prednost LJUBLJANA, 7. aprila — Na križišču Vodnikovih in Šišenske ceste sta včeraj ob 13.50 trčila osebni avtomobil, ki ga je vozil Janez Zavolovšek in motorist Božidar Jovič. Zavolovšek je prijel pri Šišenski cesti ter na križišču izsiljeval prednost Joviču, ki je zavil iz prednostne Vodnikove ceste. Jovič je bil v nesreči hudo poškodovan. J. L.

Otroka podrl na pločniku DOMŽALE, 7. aprila — Včeraj ob 13. uri je voznik osebnega avtomobila Franc Pavlin na Bukovčevi cesti na Viru pri Domžalah nenadoma s ceste zavozil na pločnik in podrl 9-letnega Martina Kolopala. Otroka so hudo ranjenega pripeljali v ljubljansko bolnišnico. J. L.

Nevarni avtobusi v Zrenjaninu ZRENJANIN, 7. aprila (Tanjug). Prometniki so v enem dnevu nepričakovano pregledali 96 avtobusov in ugotovili, da jih je kar 51 neprimeren za javni promet.

»JAVOR« LESNA INDUSTRIJA PIVKA objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. treh komercialistov za prodajno službo

2. korespondentke — korespondentke za nemški jezik

Za delovna mesta komercialistov je potrebna višja ali srednja izobrazba ekonomske ali lesne stroke in 3 leta delovnih izkušenj. Stanovanje je zagotovljeno. Za delovno mesto korespondentke iščemo kandidata z višjo izobrazbo in enoletno prakso. Prednost imajo kandidati s pasivnim znanjem angleškega jezika.

Osebnih dohodkov so določeni s Pravilnikom o delitvi OD. — Pisarne prijave s kratkim življenjepisom, z opisom doseženega dela in dokazili o šolski izobrazbi vložite v splošnem sektorju podjetja »JAVOR«. Prijave bomo sprejemali do 25. aprila 1971. 2893

PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE

Ni si treba beliti glave

KAKO PRITI DO MILIJONOV?

REŠITEV UGANKE V: PISANEM PETKU

DELO

PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE

PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE

PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE

PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE

PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE

PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE

PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE

PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE

PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE

PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE — PISANI PETEK NAGRAJUJE

Vrtimo globus

Job se je predal

PARIZ — V vzhodnofrancoskem kraju Cousances-les-Forges se je po štirih dneh predal policiji invalid Denis Job, ki se je bil oborožen s puško in pistolo s dvanaestimi otroki zabarikadiriral v hiši in grozil, da jih bo pobil, če ga bo policija skušala prijeti. Prejšnjo soboto so našli na prosti blizu Jobovega bivališča ustreljeno njegovo ženo. Kakor je izjavila Jobova mati, ji je sin priznal, da je ubil ženo.

Strah pred izpitom

LILLE — Iz strahu pred izpitom se je francoska srednješolka Danielle D. na šolskem dvorišču v Lille polila s bencinom in se zažgala. Zaradi hudih opeklin je umrla malo po prevozu v bolnišnico.

Solzivec v hišah

RIM — Rimska policija je s solzivcem nastopila proti tisoč ljudem, ki so se naselili v praznih stanovanjih hiš na robu mesta in tako protestirali proti stanovanjskim razmeram v revnih četrtih, v katerih sicer živijo.

Malo nezaposlenih

NURNBERG — Prejšnji mesec se je število nezaposlenih v ZRN znižalo na 206.500 ljudi, kar je en odstotek vse delovne sile v državi. Po uradnih podatkih je bilo isti mesec lani 215.000 ljudi brez zaposlitve.

Oblika planeta

WASHINGTON — Po štirih letih so končane doslej najnatančnejše meritve našega planeta, ki jih je izvedla NASA v sodelovanju s 32 deželami. Zbrane podatke bodo uporabili v enem ali najkasneje v dveh letih.

Usodno trčenje

PARIZ — Trije ljudje (moški, ženska in njen dojenček, star nekaj mesecev), so umrli pri prometni nesreči v kraju Ambréu. Štirje avtomobili so stali pred železniškim prelazom s spuščanimi zapornicami, od zadaj je trčil vanje tovornjak s prikolico in jih potisnil na tle v trenutku, ko je pripeljal vlak. Zmečkani avtomobili so zgoreli.

Akcija »čist zrak«

INNSBRUCK — Okoli 80 tisoč podpisov so doslej zbrali organizatorji akcije »čist zrak« na Tirolskem. V resnici gre za akcijo proti porogratiskim filmom in proti grobosti v oddajah in objavah množičnih občil.

»Concorde« z zamudo

LONDON — Predstavnik britanskega zunanjega ministrstva je sporočil, da bodo naročniki lahko dobili britansko-francosko »Concorde« potniško letalo »Concordes« šele jeseni 1974.

Boljši filtri

NEW YORK — Nadaljnji prispevek ameriške tobačne industrije k tako imenovani zdravni cagareti je izboljšanje acetatni filter, ki prepreči 60 do 70 odstotkov škodljivih snovi v cigaretinem dimu. (Dodatni filtri so jih zadržali kvečjemu 50 odstotkov.)

Nezdrava kopališča

BRUSELJ — Organizacija belgijskih potrošnikov je z anketo zajela 3.925 ljudi, ki se redno kopeljejo v morju ali v jezerih. To ali ono izmed desetih bolnih je dobilo 12,3 odstotka anketirancev. Podatki iz drugih dežel omenjajo različne odstopke obolenih kopalcev v morju in jezerski vodi: Italija 18, Španija 10,1 in Francija 11,1. Belgijska organizacija ugotavlja, da so nekatera morjska in jezerska kopališča zdravstveno škodljiva.

Novo pokopališče

WASHINGTON — Lastnik nekakega washingtonskega pogrebnega zavoda namerava graditi nebotičnik za pokop umrlih v višinah in ne dva metra pod zemljo. V načrtu ima 15-nadstropno stavbo.

Proti kolcanju

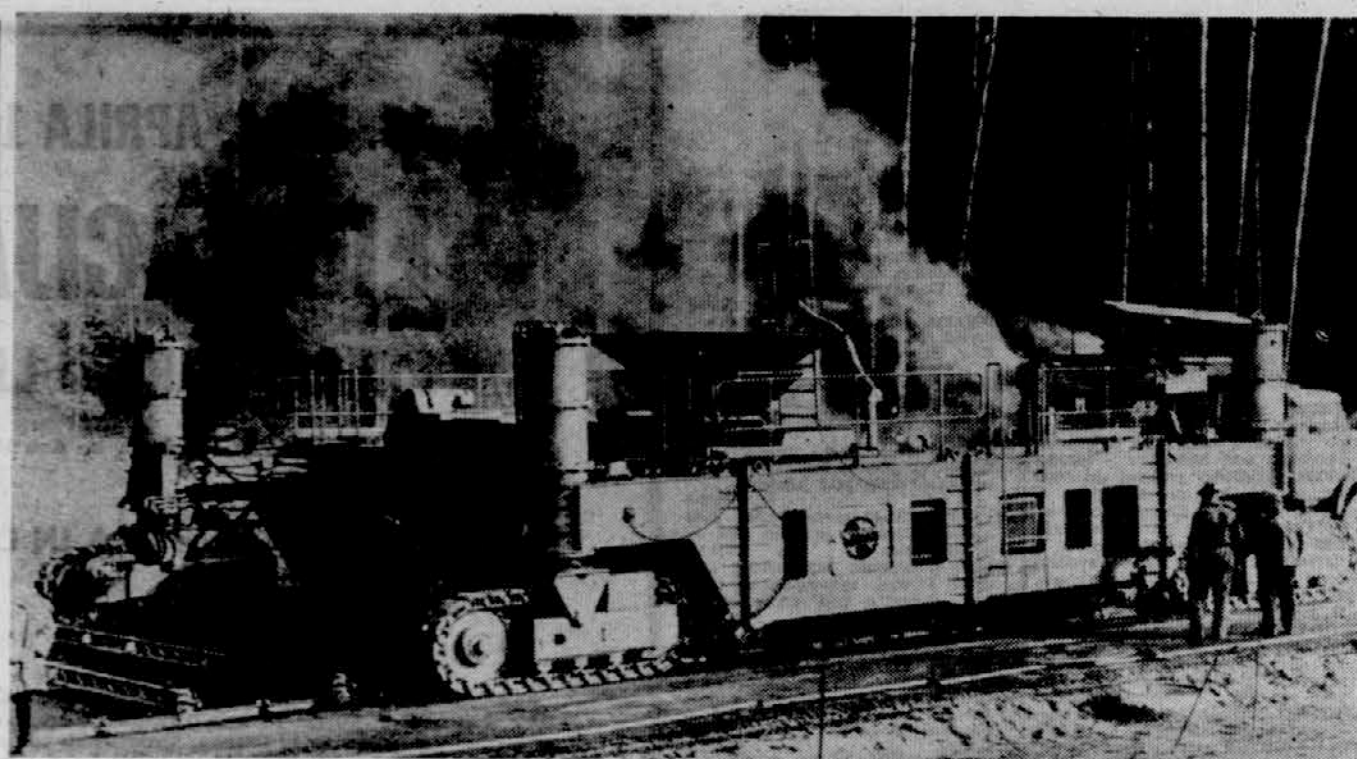
BERN — Tistim ljudem, ki se jim pogosto kolca, hoče pomagati švicarski zdravnik, ki pacientom obriža grlo z zmesjo amoniaka in vode. Zamisel se je baje obnesla, zdravnik je pozdravil med drugim tudi desetletno deklico, ki se ji je kar naprej kolcalo cele štiri mesece.

Poročena 60 minut

BOSTON — V verjetno najkrajšem zakonu sta živila Edgar in Raquel Ceballos. Takoj po poroki sta šla na poročno potovanje, po eni uri sta se spila in stela. Razšla sta se, te dni sta se ločila na sodišču.

Kratek življenjepisa

MELBOURNE — Avstralski radio je razpisal natečaj za najkrajši in hkrati najbolj nazoren življenjepis. Prvo nagrado je dobila Victoria Mulligan, ki je napisala: »V mladosti sem imela gladko lice in nagubano krilo, zdaj je obratno.«

ASFALTNI TRAK SE NAGLO DALJŠA — Lani so zgradili v ZRN skoraj 300 kilometrov novih avtomobilskih cest, za letos jih napovedujejo še več po zaslugi novih gradbenih strojev. Velik stroj na sliki asfaltira v desetih urah 15,23 metra širok cestni odsek v dolžini 3,5 kilometra.

Dolg most čez ožino

Cela vrsta tehničnih problemov ob prometni zvezi s Sicilijo: viseči most bi se v močnih sunkih vetra zazibal v osrednjem delu tudi za sedem metrov

RIM — Kaže, da se bo uresničila zamisel o prometni zvezi med celinskim delom Italije in Sicilijo onstran messinske ožine. Posebna komisija je nagradila najboljše med skupno 143 predloženimi idejnimi osnutki, vlada je zagotovila precejšnje finančno podporo, tri ameriške družbe so sredi prejšnjega meseca ponudile kredit za največji viseči most na svetu. Po strokovnih predračunih bi lahko zgradili to prometno zvezo v sedmih ali osmih letih, stala pa bi okoli 14 milijard dinarjev.

Po zgodovinskih zapisih so se Rimljani razmišljali o možnosti graditve mostu pri Messini, tehnični načrti se v poslednjih stoletjih od prejšnjega stoletja, vendar so jih po vrsti opuščali kot preveč tvegane, kajti messinska ožina je skrajno neugodna za graditve mostu. Morje je na več krajih globoko nad sto metrov, morski tokovi dosegaajo po-

nekod hitrost dvanaest kilometrov na uro. Celotno področje ogrožajo potresi, katastrofo leta 1908 v Messini je zahtevala okoli 84.000 človeških žrtev. Snovalci načrtov za viseči most bi morali upoštevati, da bi konstrukcija v osrednjem delu zanihala zaradi sunkov vetra tudi za sedem metrov.

Rimska vlada doslej še ni odločila, katerega izmed

nagrajenih osnutkov za most bi uresničili. Prav tako se ni zavzela britanskega predloga za plavalčji predor iz cevi v globlini 50 metrov.

Najsmelejši osnutek za most je pripravil rimski profesor Musmeci: na obeh obalah bi stala po dva mogočna stebra, vmes pa bi bil mostni lok z razponom 3.000 metrov. Newyorški Verrazano, doslej največji tovrstni most na svetu, ima srednji lok dolg 1298 metrov, most čez Bospor v Istanbulu, ki ga zdaj gradijo, pa bo meril le 1074 metrov.

Nasprotnikov visečega mostu je precej, najglasnejši med njimi je bil vsaj doslej podjetnik Amadeo Matacena, ki ga je policija letos februarja priprila zaradi hujškarja k uporabi. Če bo most zgrajen, po propadu njegove podjetje »Caronte«, ki s trajekti vzdržuje zvezo čez messinsko ožino. Zdalj prejeljo ladje na leto pol milijona avtomobilov in 20 milijonov potnikov. Prevozne zmogljivosti so že zdaj povsem izkoriščene, naval pa se bo še povečal, ko bo ssončna cesta dosegla skrajno južno točko italijanskega škornja. Samo nova promet-

na zveza, pa naj bo to most ali plavalčji predor, lahko ublaži naraščajočo »prometno gnečo«. Sicilski tujski promet, ki znaša zdaj le dva odstotka italijanskega turizma, bi se z dograditvijo mostu v kratkem času nekajkrat povečal.

Most čez messinsko ožino naj bi razen tega pripomogel, da bi se Sicilijanci otresli obkupa osamljenosti, ki se zrcali v govoricah. Otok prebivalstvo še vedno označuje matični del Italije kot »kontinent«. Sicilski železnice, ki delajo na celini, so zahtevale posreden dodatek, ker morajo vdihavati slab zrak kontinenta.

Kdaj varen voz

Strokovnjaki bodo natančno pregledali modele z varnostnimi napravami

WASHINGTON — Novi avtomobili, ki bodo v ZDA naprodaj po 15. avgustu 1973, bodo morali biti opremljeni z avtomatičnimi napravami, ki naj rešujejo življenje ljudem pri čelnem trčenju s hitrostjo do 43 kilometrov. Prometni minister Volpe je izjavil, da morajo blazine, odeje, mreže ali mehurji z zrakom varovati potnike na prvih sedežih, ne da bi bil potreben kak gib, na primer pritrdjevanje varnostnih pasov.

»Avtomobilske tovarne spodbujamo, naj čimprej vgradijo zanesljive naprave za pasovno zaščito«, je rekel minister Volpe. Do letošnjega decembra naj bi ministrstvo za promet dobilo dve poskusni varnostni avtomobili, ki ju pripravljata dve tovarni in ki naj bi bila opremljena z varovalnimi napravami pri trčenju s hitrostjo do 80 kilometrov na uro. S proizvajalci boljših avtomobilov bodo sklenili dodatno pogodbo o izdelavi nekaj modelov, ki jih bodo vladni strokovnjaki natančno pregledali.

Japonske in zahodnonemške tovarne snujejo načrte za 900 kilogramov težke avtomobile, pri katerih bodo upoštevane vse varnostne zahteve, vendar bodo ta vozila šele kasneje nared. Družba General Motors tudi pripravlja avto (1800 kilogramov), ki naj bi bil izdelan sredi prihodnjega leta. Ugotovitev raziskav bodo na razpolago avtomobilskim tovarnam v sodelujočih deželah, da bo v cestnem prometu manj smrtnih žrtev in poškodb.

Po podatkih ameriške uprave za varnost v prometu se je po zaslugi doslej običajnih varnostnih naprav lani znižalo število smrtnih žrtev za dva odstotka in pri merjavci z letom 1969. Od novih varnostnih naprav pričakujejo, da bodo do leta 1980 pripomogle k zmanjšanju števila smrtnih žrtev za 50 odstotkov.

Večji in dražji avtomobili bodo se pred koncem prihodnjega leta opremljeni z zračnimi mehurji in z drugimi zaščitnimi sredstvi. Cena avtomobila se bo zaradi tega zvišala približno za sto dolarjev (1.500 dinarjev).

S prsti označena bolezen

Domislica brazilskega zdravnika za turiste, ki ne razumejo jezika

SAO PAULO — Prav v dobi množičnega turizma se utegne izvršno obnesti zamisel brazilskega zdravnika dr. Fernanda Vieira de Silva, ki je izobilikoval lahko razumljivo govorico znamenaj, katerih vsako pomeni določeno bolezen. Turist, ki zbolí v deželi, katere jezika ne razume, lahko s 50 znamenji pove zdravniku, kje ga boli in kako je z njim.

Dr. Silva, 51-letni splošni zdravnik iz Ria de Janeira, je obratoval na zdravniškem zborovanju v Sao Paulu svoj govorico znamenaj s prsti. Njegovi poklicni kolegi so bili navdušeni, za zamisel brazilskega zdravnika se zanima tudi svetovna zdravstvena organizacija (WHO).

»Ta znamenja se lahko nauči vsak otrok«, je povedal dr. Silva na zdravniškem posvetu. Dvigljen kazalec pomeni »Boli me.« Potem pokaže bolnik boleče mesto na svojem telesu. Upogujen kazalec pomeni, da je pacient prebolel srčni infarkt, trije dvignjeni prsti označujejo sladkorno bolezen, trije prsti navzdol pomenijo slabo počutje, dva prsta v obliki črke »V« pa izboljšanje.

Smrt zaradi ribe

V avstralski reki Murray je utonil mož, ki ga je velika riba potegnila v globino. Družina poklicnega dirkača Keitha Smitha je bila na izletu ob reki. Mož, ki tehta komaj 57 kilogramov, je vihtel trnek. Nenadoma si je zavil hladice in zabredel v reko, da bi snel vrstico, ki se je neke zataknila. Potem je rekel ženi, naj prereže vrstico, ki se mu je ovila okrog nog. Policija domneva, da mu je velika riba na trnku švignila med nogami in ga potegnila v globino.

hammond innes ZRAČNI MOST

89. nadaljevanje

Ne veš še veliko o življenju. Ali pa je mogoče krivo to, da mi živimo med ruševinami. V takih razmerah se otreses vseh konvencionalnih navad. Življenje v Berlinu je zelo primitivno — kot bi bili na jahti ali pa visoko v gorah.« Obrnila se je proč in rahlo vzdihnila. »Bilo bi ti všeč v Nemčiji pred vojno.«

Ko je stara prinesla zajtrk, je bila Else se že oblečena. »Saj ni veliko«, je rekla Else, ko mi je dala kos črnega kruha z maslom. »A če boš dolgo ostal tu, se boš že navadil.«

Zdelo se mi je, da sploh ni ista oseba. Nič ni bila naločena in oblekla si je bila velike dežne plašč, pod katerim ji sploh ni bilo videti oblin postave. Samo lasje so bili taki kot vedno, zlato so se bleščali v soncu luči.

Deset pred sesto si je potegnila na glavo staro baretko. »Zdaj pa moram iti, da ujamem tovarnjak na Kurfürstendammu. Mislim, da bo najbolje zate, če ostaneš tukaj. Dokumentov nimam in tvoji čevlji se ne skladajo z vojaškimi plašči.« Naši policisti pa so zelo nezaupljivi.

Odprl sem ji vrata, ves zavil v veliki vojaški plašč, da bi se ubranil mraza. »Nič ne skrbi«, je rekla. »Bom že kako uredila, da bova rešila tvojega prijatelja.« Dotaknil sem se njene roke. Bila je zelo mrzla. »Hvala«, sem rekel. »Zelo prijazna si in razumevala.«

»Prav nič nisem prijazna«, je rezko odgovorila. »To delam zase. Rada bi to povedala drugače, vendar...« Pogledala me je s široko razprtimi in zmedenimi očmi. »Toda taka je resnica.« Stisnila mi je roko. »Rada pa bi ti vseeno povedala, kako me veseli, da si to želiš tudi ti. Veli mi, da sva oba istih misli.« To je rekla trdo, kakor da bi bila jezna nase za radi tistega, kar je že minilo. Potem se je stegnila in me poljubila. Pritisnila je svoje ustnice ob moje, kakor da si vroče želi tega zavezanstva. »Nič ne skrbi, bom že kako uredila.«

»Za nocoj?« sem vprašal.

»Upam.«

Nasmehnila se je in stopila skozi vrata. »Nikar ne hodi ven, prosim.« Odsila je in njeni lahкотni, hitri koraki so odmevali po oboknem stopnišču stare hiše. Slušal sem, kako so se odprla in zaprla vhodna vrata, potem pa je bilo vse tiho. Zapri sem vrata in se vrnil v razsvetljeno sobo, še vedno tako polno dekleta, ki je pravkar odšla.

Nekaj časa sem stopal sem in tja po sobi: živo sem čutil prisotnost tujega teškega pohištva, fotografij, posebno pa še reči, ki so ležale razmetane vsepovsod po prostoru — obleke, knjige, šivnjaki, prazne cigaretno doze, ščetke za lase, brišče, starih časopisov, zmečkanih rjuh, spalne srajce in copat, skratka vseh stvari, ki so bile Else, kadar nje ni bilo tu.

Naposlled sem obstal pri fotografijah. Največkrat je bil na njih velik možič s kratko, komičasto brado in visokim izbočenim čelom, ki je izginjalo pod grivo belih las. To je bil njen oče: Mirne, resne poteze z rahlo pobešenimi kotički ustnic,

precej topi nos in zamišljene gube, ki so brazdale visoko čelo, vse to me je spominjalo na Else, kadar je o čem razglabljala. V nagubanih kotičkih oči je tičal droben smehljaj. Vendar ta obraz ni izraževal Elisine zagnanosti in strastnosti. To je dobila od matere.

Profesor Meyer je bil globlja, bolj premišljena osebnost kot njegova hči. To je bilo posebno jasno videti na fotografijah, kjer sta bila slikana skupaj. To so bili zvečne počitniški posnetki v gorah ali pa na smučeh. A čeprav je bilo na fotografijah jasneje videti njene slabosti, sem bil vesel, da sem imel priložnost proučiti njenega očeta. Zdal se mi je razjasnilo marsikaj, o čemer sem bil dotlej ugrbil, in bolje sem razumel njeno strastno privržnost delu, ki sta ga opravila ona in ta stari mož, ki je bil zdaj že mrtve.

Ko sem se vrnil h kavču in spet ležal, sem še vedno živo čutil Elisino prisotnost v sobi. Dolgo sem ležal sklenjen pod odejami in premišljeval o posebnem razmerju, ki se je razvijalo med nama. Poskušal sem razčleniti svoje občutke, vendar jih nisem mogel in nazadnje sem se spet pogreznil v sen.

Zbudil sem se šele po polnočju. Neko je bilo oblačno, hiše na drugi strani ulice pa so bile videti črne in mrzle. Nad glavo so še vedno enakomerno brneli letalski motorji, vendar letal ni bilo videti. Starka mi je prinesla skromno kosilo — kruh in juho, v kateri je bil predvsem krompir. Niti poskušala ni govoriti z menoj. Ločila naju je pregrada, ki ni zrasla iz lazi razlik med rasama.

Odgovor na to vprašanje sem našel v starem fotoarhivskem albumu, zataknjenem na polici. V albumu je bila tudi fotografija majhne deklice in lepe negovalke srednjih let; sedaj je pisalo z okornimi, otroško pisavami: Ich und Anna.

Okrog petih se je začelo mraditi in nisem mogel več razbirati gotovih črk v nemški knjigi, ki sem jo bral. Začel sem hoditi sem in tja po sobi ter ugrabit, ali je Else našla koga, ki me bo odpeljal ponoči v rusko cono. Občutek, ki me je prevzel, je bil mešanica nestrpnosti in bojazni. Povrh vsega pa je bilo še hudo mraz.

Malo po šestih sem slisal korake na stopnišču. Korak mi je zastal in prisluhnul sem. To niso bili okorni koraki lesenih cokel na golih deskah. Bil je možič, obut v čevlje. In očitno ni bil doma v hiši.

Koraki so obstali na vrhu stopnic in potem sem zaslišal lesene cikle, ki so stopile k vratom spalnice. »Ne vem, kako to, da se še ni vrnila«, je rekla po nemško. »Vendar jo lahko počakate v njeni sobi.«

»Mislite, da je dolgo ne bo?« je vprašal neznanec. Njegova nemoščina je bila prelana in premeška. V strahu sem se ozrl po sobi, da bi se kam skril. Vendar sem še vedno stal sredi sobe, ko so se vrata odprla.

»Vedno prihaja domov ob petih. Ne vem, kaj je danes.« Potrkalo je in stara je vstopila, ne da bi čakala na dovoljenje. »Ta gospod tule govori vaš jezik. Morda se boste lahko kaj pomenili z njim, medtem ko boste čakali Fräulein Meyer.«

Velika avto igra

Z MESEČNIM DOBITKOM 10.000 šilingov

SE NADALJUJE!

10.000 S za mesec april ali pri končnem žrebanju avto (vauxhall viva) Puchov moped DS 50, junior HIGH-RISER 20 in 1.000 drugih dragocenih dobitkov lahko zadenete.

Žrebni kupon za april

Prihranite in zadenete pri firmi

Moden Müller

10.000 šilingov

Je zadel v februarju Vlado Kragl iz Jugoslavije.

V mrežu je zadel Marija Wolkerdorfer, 4531 Kematen 80

CENA ?

Prešite odeje z akrilnim polnjenjem proti revmi, velikost približno 130 x 190 cm.

V ta žrebni kupon morate vnesti pravilno ceno.

To dobita v vseh Moden Müllerjevih družinskih nakupovalnih hišah. Pošljite žrebni kupon na naš naslov ali ga oddajte s svojim naslovom v eni od naših trgovskih hiš, in že imate možnost našega lepega zadetka.

Podrobnejša pojasnila dobita v vseh 31 družinskih nakupovalnih hišah firme

Moden Müller

Vsak mesec je izžrebanih 10.000 S

Križanka

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38

VODORAVNO: 1. veliki francoski slikar iz prejšnjega stoletja, ki je zlasti znan po motih z ženskimi (Paul); 8. glavno mesto skandinavskih držav; 12. slovinščino ločilo; 13. poet; zanes, 14. reka na Portugalskem; 15. priprava, stroj; 17. sultanov ukaz v stari Turčiji; 19. kemični znak za silicij; 20. reka v Indokiniji; 21. podaljšek; 24. številka; 26. kemični znak za iridij; 27. ledena plaz; 30. industrijski objekt; 33. vrsta škroba; 34. sovjetsko industrijsko mesto na jugu Urala; 35. grofica; 37. pasivna hrvaška pokrajina; 38. rimski vladar, ki je skupaj z Oktavianom in Lepidom ustanovil drugi triumvirat (Marcus).

NAVPIČNO: 1. staro germansko plemo; 2. anglosasko površinska mera; 3. mesto v Sovjetski zvezi, Leninov rojstni kraj; 4. votlina v kamnini; izpolnjena s kristali; 5. naba; 6. ime rodeskega razsista Smitha; 7. jezero v jugovzhodni Africi; 8. skandinavski drov; 9. zdraviliški kraj v srednji Vojvodini; 10. izmeček vulkana; 11. biblijska oseba; 16. priljubljena plača grenkega okusa; 18. pogorje v Saudovi Arabiji; 22. umrl čedil režiser lučkovnih filmov (Hij); 23. muza ljubzenske poezije; 24. gora v Karavankah; 25. angleški konservativec; 28. italijanska filmska igralka (Vina); 29. sodobni slovenski satirni pisatelj in pesnik (Jože); 31. izraelsko pristanišče; 32. prebivalec stare Roncije; 36. začetnik našega največjega izumitelja na področju elektrike.

RESITVE PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Preminger, 8. violina, 10. tat, 12. farsa, 13. HK, 14. Eban, 16. Ares, 17. malarja, 19. us, nalog, 21. Nd, 22. samostan, 25. opj, 27. tvor, 28. at, 29. Epous, 30. Als, 31. dobrina, 33. okvirnost.

SAP LJUBLJANA

Turizem in gostinstvo
PRIJETNE
POCITNICE 71

FIJESA je letoviški kraj na severozahodnem delu piranskega polotoka, znan po sladkovodnem jezeru. Tik nad kopališčem stoji penzion »Jezero«, ki ima 60 ležišč v 2, 3 in 4-posteljnih sobah. V sobah je tekoča voda. Penzion ima restavracijo s 150 sedeži, točilnico in vrt ter urejen avtocamp.

VOLPARIA — Penzion SAP v Savudriji z dvema dependansama je v senci borovega gozda. Kapaciteta penziona je 160 ležišč v sobah z 2-4 ležišči. V sobah je tekoča voda, tušji so v zgradbah in na vrtu. Lastno kopališče oddaljeno 10 minut.

SELCE so prijetno letoviško naselje, oddaljeno od Crikvenice le 4 km. Letoviščarjem so na voljo zasebne sobe I. kategorije, za prehrano pa je urejeno v hotelski restavraciji, ki je v neposredni bližini. Kopališče je oddaljeno 400 metrov in je primerno tudi za otroke in neplavalce.

CRIKVENICA — Crikvenica je znan letoviški kraj z lepo peščenim plažom. Na voljo so zasebne sobe s tekočo vodo ali s kopalnicami v etaži in so v neposredni bližini restavracije »Kluze«. Letovanje v Crikvenici posebno priporočamo družinam z otroki.

KASTELANSKA RIVIERA obsega 7 Kastelov s 3 večjimi kopališči in se razprostira od Trogira do Splita. Zasebne sobe so I. kategorije — s tekočo vodo ali kopalnico v etaži. Restavracija »Plavi Jadran« — Kastelelari ter kopališče sta v neposredni bližini zasebnih sob. Priporočamo prevoz z letalom — letališče je oddaljeno 3 kilometre.

Prijave sprejemajo vse poslovalnice SAP — Ljubljana, Turist agent — Maribor, Izletnik, Celje in Avtopromet Gorica. 2898

Svet
OSNOVNE SOLE
ZVONKA RUNKA
LJUBLJANA
Gasilska 17
razpisuje
prosto delovno mesto.
SNAILKE
nevalificirane delavke
s polnim delovnim časom za nedoločen čas.
Nastop službe takoj. Ponudbe s kratkim opisom delovnih mest pošljite čimprej na sedež zavoda.
OD po pravilniku.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 2887

Sklad za komunalno urejanje
stavbnih zemljišč
občine Mozirje
razpisuje
prosto delovno mesto
RACUNOVODJE
POGOJI:
višja šola ekonomsko-komercialne smeri s 3-letno prakso
srednja ekonomska šola s 5-letno prakso
ali nižja izobrazba z 10-letno prakso na ustreznih delovnih mestih.
Rok prijave 15 dni po razpisu. 2855

Podjetje
za PTT promet
Kranj
sprejme na delo
na nedoločen čas:
3 DIPLOMIRANE
ELEKTROINŽENIRJE
pogoji: elektro fakulteta II. stopnja — šibki tok
ELEKTRO-
INSTALATERJA
za telefonske instalacije v stanovanjih
Kandidati naj se zglase osebno v splošnem oddelku podjetja ali pošljejo pisne ponudbe. 2674

Odbor za kadrovska vprašanja
»SIGMA«
ZALEC
objavlja
prosto delovno mesto
vodje komercialne
v obratu Zabukovca
POGOJI: višja izobrazba ekonomske smeri in 3-letna praksa ali srednja ekonomska izobrazba in najmanj 8 let prakse v komercialni službi.
— Osebnih dohodkov med 2.200,00 do 2.300,00 din.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Pisne ponudbe pošljite na naslov »Sigma« Zalec, Pečnikova 1. 2894

»KOVINASTROJ«
GROSUPLJE
objavlja
prosti delovni mesti
OBRTOVNEGA
KNJIGOVODJE in
PROJEKTANTA
POGOJI: srednja ekonomska šola oziroma srednja tehniška šola strojne stroke.
Pismene ponudbe sprejema splošni sektor podjetja. 2897

Vsem stanovskim tovarišem sporočamo, da je Gospodar življenja odpočil v 89. letu življenja člana našega društva
Ivana
Vodopivca
župnika v pokopju
Pogreb pokojnega sobrata bo v petek, 9. aprila 1971, ob 9. uri dopoldne v St. Juriju pod Kumom
SLOVENSKO
DUHOVNISKO DRUŠTVO
Ljubljana, 7. aprila 1971

GLOBOKO PRETRESENI SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST,
DA JE NENADOMA PREMINILA NAŠA DOLGOLETNA SODELAVKA
DITKA BERSTOVŠEK
POGREB DRAGE POKOJNICE BO V PETEK, DNE 9. 4. 1971 OB 14.30
NA POKOPALIŠČU V DRAVLJAH. DO POGREBA BO LEŽALA
NA ŽALAH V NIKOLAJEVI MRLIŠKI VEŽICI
NASO DITKO, DOBRO IN POZRTVOVALNO DELAVKO
TER PLEMNITO TOVARIŠICO BOMO SPREMLJALI NA NJENI
ZADNJI POTI IN OHRANILI V NAJLEPŠEM SPOMINU
KOLEKTIV GEOLOSKEGA ZAVODA LJUBLJANA

Nenadoma nas je zapustila naša ljubljena hčerka, sestra in teta
EDITA BERSTOVŠEK
Od nje se bomo poslovili v petek, 9. aprila ob 14.30 na pokopališču v Dravljah. Do pogreba leži v Nikolajevi vežici na Žalah
Zalujoči:
mama Anica, oče Jože, sestra Erika Senica, nečakinja Andreja in drugo sorodstvo
Ljubljana, 7. aprila 1971

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma tragično preminil naš sodelavec
STANE JERETINA
Pokojnika bomo spremili na njegovi zadnji poti v petek, 9. aprila 1971 izpred hiše žalosti Straža na pokopališču Rafočice ob 16. uri
Dolgoletnega in prizadevnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu
Kolektiv Slovenijales Radomlje, Sindikalna podružnica Slovenijales Radomlje

V 82. LETU STAROSTI JE UMRL
LUDVIK DORNIK
UPOKOJENEC IN ČASTNI ČLAN
MIZARSKE ZADRUGE LJUBLJANA-VIC
POGREB BO 8. APRILA OB 16.30 NA POKOPALIŠČU V CRNUČAH
MIZARSKA ZADRUGA LJUBLJANA-VIC
LJUBLJANA, GORKICEVA 12

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma umrl naš sodelavec
JULIJ GOVEDNIK
ključavničar obrata Perutnina
Dobrega tovariša bomo spremili na zadnji poti v soboto, 10. aprila 1971, ob 15. uri na pokopališču v Polju
Delovna skupnost, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije podjetja Emona obrat Perutnina Zalog

ZAHVALA
Ob prerani izgubi naše drage mame
ANE KUHAJ
roj. MARINSEK
se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje in nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se vsem gasilcem za častno stražo in spremstvo na zadnji poti, tov. Rozman Tonetu za lepe poslovilne besede ob grobu in pevskemu zboru iz Dupelj, ki je z ganljivim petjem počastil njen spomin. Zahvaljujemo se tudi št. župniku za pogrebni obred. Iskrena hvala tudi dr. Bajžju, vsem zdravnikom ter drugemu osebju kirurške klinike v Ljubljani za požrtvovalno lajšanje bolečin med njeno boleznijo.
Zalujoči otroci:
Zg. Duplje, Kranj, Ljubljana, 31. marca 1971.

ZAHVALA
Ob smrti naše drage mame
AMALIJE POTOČNIK
roj. JELENC
se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste jo dne 16. 3. 1971 v tako velikem številu spremili k njenemu zadnjemu počitku, ji darovali vence in cvetje ter nam ob tem težkem trenutku stali ob strani. Prav posebno se zahvaljujemo domačemu zdravniku in zdravniškemu ter strelnemu osebju Inštituta za geriatrijo v Ljubljani, ker ste ji z veliko skrbjo lajšali njene zadnje dneve. Iskrena hvala tudi domačemu oč. g. župniku za tople poslovilne besede in enako oč. g. župniku iz Žirov za spremstvo na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.
Zalujoči otroci:
Rudolf, Mica, Zofka, Jože, Filip, Francka in Reza z družinami, Tončka in Kati
Dolenja vas, Selca, Studeno, Češnjica, Strnica, Ljubljana, 6. aprila 1971

ZAHVALA
Ob boleči in bridki izgubi mojega plemenitega, nadvse ljubljenega moža
KOLOMANA KOVAČIČA
carinskega insp. v p.
izrekam pristrčno zahvalo vsem prijateljem in znancem, njegovim stanovskim tovarišem, sosedom, Društvu upokojencev Rožna dolina in vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovo poslednjo pot, mu poklonili toliko prekrasnega cvetja. Obenem se zahvaljujem vsem, ki so mi pismeno ali ustno izrazili sožalje ter mi v teh težkih trenutkih stali ob strani. Posebno zahvalo sem dolžna g. dr. Stoku Milošu in drugim zdravnikom, ki so ga skušali čimdlje ohraniti pri življenju in mu lajšali trpljenje. Še posebej pa se zahvaljujem g. dr. Tomincu Romanu za pogrebne svečanosti in za tople besede ob slovesu. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.
Neutolažljiva:
žena Julika Kovačič, rojena Kunaver
Ljubljana, Martjanci, Lendava

Sporočamo, da nas je po težki bolezni zapustil naš dober mož, oče, stari oče in brat
Gašper Markelj
upokojenec
Pogreb pokojnika bo v petek, 9. aprila 1971, ob 15. uri na pokopališču Sp. Gorje
Zalujoči:
žena Pepca, sinovi Ivan, Jože, Slavko, hčerki Angela in Marica z družinami, sestre Neža in Mica in drugo sorodstvo
Sp. Gorje, Jesenice, Boh. Bistrica, 8. aprila 1971

V 93. LETU JE TIHO ODSLA OD NAS MATI IN STARA MATI
Marija Cankar
OD NJE SE BOMO POSLOVILI 8. APRILA 1971 OB 16. URI NA POKOPALIŠČU V DVORU
ZALUJOCA DRUŽINA POTOČNIK
DVOR PRI POLHOVEM GRADCU, LJUBLJANA

ZAHVALA
Ko je mnogo prežgodaj prenehalo biti srce naše najdražje mame
MARIJE BERGLES
ste pokazali veliko pozornost, ji poklonili mnogo cvetja, ki ga je tako ljubila in jo v tolikem številu spremili na njeno zadnjo pot. Hvaležni smo vsem, ki ste kakorkoli počastili njen spomin. V teh dneh smo spoznali, da je bila naša mama mnogim draga, kar nam je v veliko tolažbo.
NJENI OTROCI

Mnogo prerano nas je za vedno zapustil naš ljubi očka, mož, brat, stric in svak
Julijan Govednik
orodjar pri Agrokombinatu EMONA Ljubljana
Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 10. aprila 1971 v Polju, ob 15. uri. Do pogreba leži v mrliški vežici na pokopališču v Polju
Zalujoči:
žena Dragica, sinova Darko in Julij, hči Jelka, bratje Lojze, Dušan, Drago in Stane, sestre Marija in Angelca z družinami ter drugo sorodstvo
Ljubljana, dne 7. aprila 1971

ZAHVALA
Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubelega in plemenitega moža, očka, starega očka, brata in strica
IVANA AHAČIČA
viš. žel. inšpektorja v p.
se pristrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so počastili njegov spomin in ga spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se kolektivni za plastično kirurgijo in ZZA — ISKRA za sočustvovanje ob boleči izgubi. Zahvaljujemo se blagim sosedom za tolažbo. Hvala vsem, ki so zasuli njegov poslednji domček z vencem in cvetjem, ki ga je pokojni tako ljubil. Hvala za v srce segajoče tolažilne besede g. duhovnika, ki je vodil pogrebno svečanost.
Neutolažljiva žena Polci z družino

Po dolgi in mučni bolezni je umrla moja draga žena, mama, stara mama
Frančiška Ribič
upokojenka
Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 9. aprila 1971, ob 16. uri izpred hiše žalosti Zgornje Pirniče 123 na pokopališču v Smledniku
Zalujoči:
mož Vinko, hčerka Ani z družino, sin Edvin z družino in drugo sorodstvo
Zg. Pirniče, Zavrh, 7. aprila 1971

ZAHVALA
Ob prerani boleči izgubi dragega moža, očka, starega očka, brata, strica, zeta in svaka
PETRA JERASA
se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in kolektivom za izraženo ustno ali pismeno sožalje. Hvala pevcem za žalostinke, vsem, ki so se poslovili od njega, mu darovali cvetje in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.
Zalujoča žena in otroci
Domžale, 2. aprila 1971

PODJETJE ZA VISOKE GRADNJE
STAVBAR
MARIBOR
je v zadnjih letih močno razširilo svojo dejavnost. Sodobno zgrajen razvoj podjetja nudi široke možnosti za hitro strokovno rast sposobnim, iniciativnim sodelavcem. Kot člani kolektiva želimo vključiti nove sodelavce in zato objavljamo proste delovne mesti
1. PRAVNEGA REFERENTA in
2. REFERENTA za prodajo
POGOJI:
1. diplomiran pravnik s tremi leti delovnih izkušenj. Na razgovor vabimo tudi mlajše dipl. pravnike, ki ne izpolnjujejo pogoja po zahtevnem delovnem stažu pa vidijo na tem področju perspektivo svojega strokovnega razvoja. Poizkusno delo traja do 60 dni.
2. gradbeni tehnik s 4 leti delovnih izkušenj. Poizkusno delo traja do 45 dni. Interesenti za objavljeni prosti delovni mesti naj predložijo osebno ali po pošti kadrovskemu oddelku podjetja, Industrijska 13, Maribor, vlogo za sprejem na delo s kratkim opisom doseženega dela in dokazilo o strokovni izobrazbi do 20. 4. 1971.
Hkrati vabimo vse interese, da se po možnosti osebno zglase na razgovor v kadrovskem oddelku podjetja

Duhovnim sobratom in znancem sporočamo, da je dne 6. aprila 1971 v stiškem samostanu mirno zaspal
Ivan Vodopivec
župnik v pokopju
Na njegovo željo ga bomo pokopali na veliki petek ob 10. uri v Sentiuriju - Podkumom v grob njegovih staršev
Naj počiva v miru!
CISTERCIJANI v STICNI
Stična, 7. aprila 1971

CELJE

Primer, ki uči

Zadnja razprava izvirnega odbora kulturne skupnosti muzej je nedvomno pokazala, da si ne o tem, ne o kakšnem drugem združenju ne kaže delati utvar in da nima tudi nobenega smisla seji: med ustanove nemir in slabo voljo. »Skoda časa, škoda, vsemu, ves trud ne bo dal uspeha.

Ce ostanemo pri združevanju obeh muzejev, ki se zaenkrat ne bosta združila, enako stališče pa bodo z vso pravico lahko uveljavile vse druge ustanove, je res upravljanje, ali ne bi bilo škoda časa, ki bi ga morala kolektiva napraviti za ugotavljanje razlogov za združenje in proti njej.

Gmotnih vrednosti, ki so v prvi vrsti botrovale integracijskim pobudam, ko so te nastajale, v tem primeru praktično ni, vse druge prednosti pa bo, če sploh bo, najbrž se teže najti. Stear je namreč v tem, da mesto direktorja v Muzeju revolucije ni več le upravno administrativnega značaja (beri: si-

nekur), podobno pa bo moral biti odslej direktor Pokrajinskega muzeja, ki tudi kustos. Če bi torej ostali razliko med osebnim dohodkom obeh direktorjev in samostojnih kustosov, ki ju direktorja nadomeščata, bi bila vsota za utemeljevanje kakšne racionalnosti gotovo dosti preskromna.

Prav tako neotipljivi bi bili, kot se zdi, verjetno tudi drugi razlogi za to ali kakšno drugo združenje, saj je treba navsezadnje priznati, da je kultura le skupno ime za dejavnosti, ki so si po svojem bistvu zelo različne in je tedaj vprašanje, kaj bi sploh lahko dosegli, če bi jih skušali spravljati pod skupni imenovalec.

Ne glede na razmere, kakršne so tu, pa je treba dodati, da medobčinskemu sindikatu, ki je bil pobudnik integracije, vendarle ni moglo očitati nekompetentnosti, še zlasti, če so ga pri tem vodili predvsem dobri nameni. D. HRIBAR

Spominska pot

Maribor: tradicionalni pohod po zadnji poti prvega sekretarja KPJ Djure Djakovića

Mladinski odsek planinskega društva Maribor-matica prireja 24. in 25. aprila tradicionalni pohod po zadnji poti prvega sekretarja KPJ Djure Djakovića ob 42-letnici njegovega zahrbtnega uboja in 30-letnici OF. Udeleženci pohoda se bodo zbrali 24. aprila ob 10. uri na Trgu svobode v Mariboru. Tam bo tudi začetna svečanost praznovanja meseca mladosti s krajšim kulturnim programom.

Udeležencem pohoda bo na Trgu svobode spregovoril znani družbenopolitični delavec o zadnji poti Djure Djakovića in o njegovem liku. Akcijo vodi Matija Stuhec, predsednik komisije mladinskih odsekov in član upravnega odbora Planinskega društva Maribor-matica.

S Trga svobode bodo udeleženci odšli v dveh smereh. Tako bodo nekateri krenili čez Kamniški drevored do Kamnice, Ubrana in Gaja nad Mariborom, kjer bodo organizirali nočni počitek v planinskem domu Kozjak in po potrebi v osnovni šoli Gaj. Druga skupina bo odšla do Bresternice in Bistrice in po Bistriški grapi do Zaurcerjevega vrha, kjer bodo po-

skrbeli za prenočevanje v planinskem domu in po potrebi pri kmetih. Sklepnata slovesnost bo 25. aprila pred spomenikom Djure Djakovića pri Duhu na Ostrem vrhu. Avtobusi bodo v nedeljo vozili izpred doma družbenih organizacij do Sturmove knjižnice, odkoder bodo udeleženci nadaljevali pot peš do spomenika. Pionirske skupine bodo šle na pot 25. aprila dopoldne izpred osnovne šole Prežihov Voranc.

Petindvajsetega aprila bo tudi spominska slovesnost s polaganjem vencev v Salejevi grapi, kjer sta bila zahrbtno usreljena Djuro Djaković in Nikola Hečimović. M. K.

V nekaj vrstah

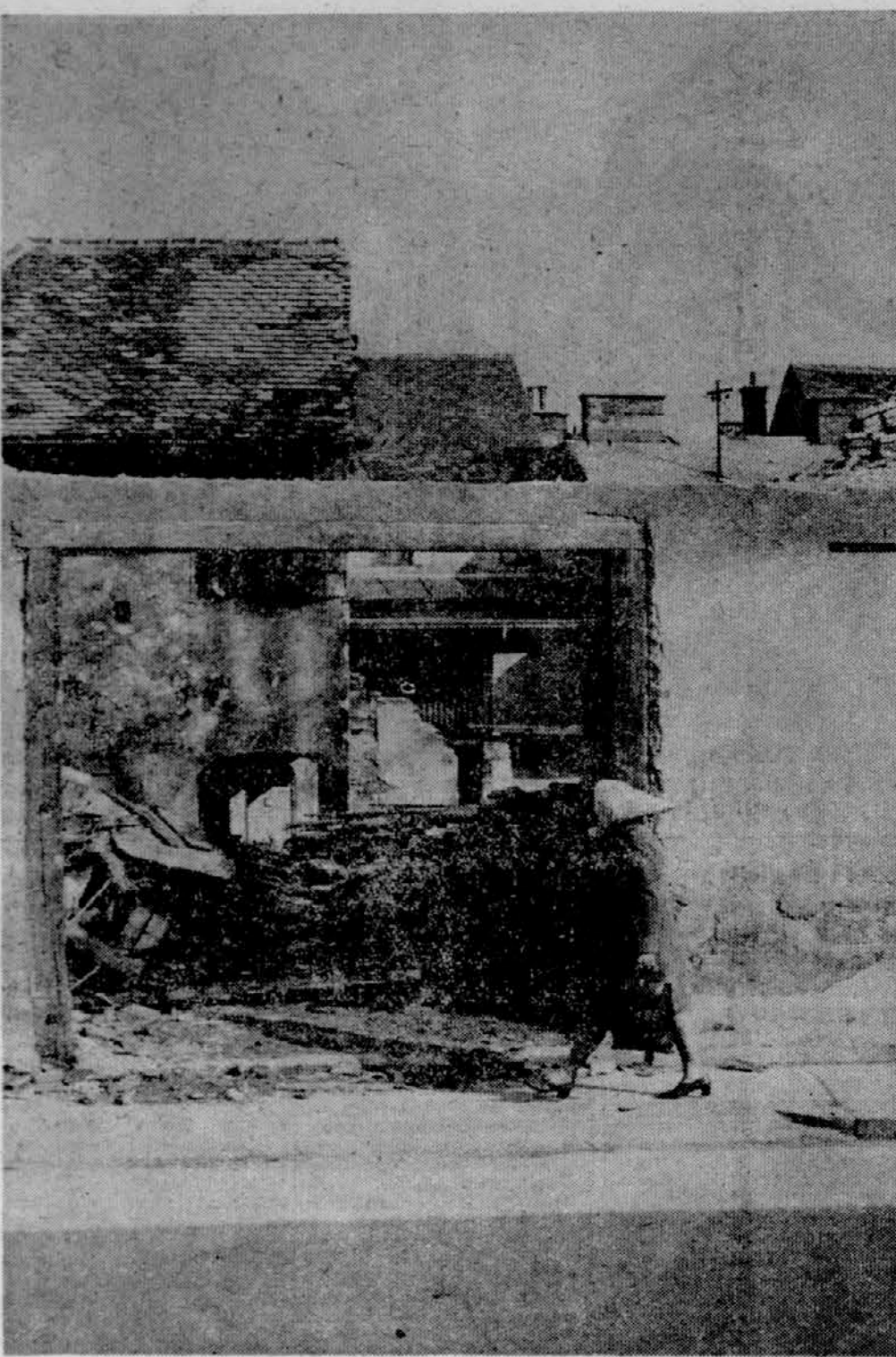
Velenje: PRIPRAVE NA ZVEZNO STAFETO MLADOSTI — V Velenju gredo h kraju priprave na sprejem zvezne štafete mladosti. V središču Saleške doline bodo sprejeli nosilce zvezne štafete, ki nosi pozdrave predsedniku Titu za njegov 79. rojstni dan. Pred domom kulture v Velenju pripravljajo svečan sprejem. Zvezni štafeti mladosti se bo v Velenju pridružila tudi občinska štafeta mladosti iz Smartnega ob Paki. Tej pa se bosta v Smartnem ob Paki pridružili še občinski štafeti iz Zaleca in Mozirja.

VEČ ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO — Za zdravstveno varstvo bo v občini Velenje v tem letu na voljo skoraj enkrat več denarja kot prejšnje leto. Tako bo občinska skupščina Velenje prispevala 160.000 dinarjev komunalni skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov, za zdravilne neopremnih je na voljo 48.000 dinarjev, za preventivno no zdravstveno službo 30.000 dinarjev itd.

PRISPEVEK ZA UPORABO MESTNEGA ZEMLJIŠČA — V Velenju računajo, da bodo letno delovne organizacije in občani vplačali približno 6,5 milijonov dinarjev na račun prispevka za uporabo mestnega zemljišča. Denar bodo v Velenju v celoti prenesli v komunalni sklad.

Slovenske Konjice: USTANOVITEV KULTURNE SKUPNOSTI — Na ustanovni skupščini temeljne kulturne skupnosti v Slovenskih Konjicah so sklenili, da bo ena izmed glavnih nalog njene izvršnega odbora, da pripravi delovni program in finančni načrt za letošnje leto. Iz dveh osnovnih virov, to je od republiškega davka na promet in iz prometa občine računajo, da se bo v ta namen zbralo v letošnjem letu približno 180.000 do 200.000 dinarjev, kar pomeni približno 10 dinarjev na občana.

Grize: OGLED OSNOVNE SOLE — Minuli petek je posebna komisija pregledala osnovno šolo v Grizah, in sicer za potekom garancijskega roka, s namenom, da odpravijo tiste pomanjkljivosti, ki so se v enopolnem času pojavile na objektu. Glede na to, da je bila šola zgrajena prva v občini Zalec, s sredstvi samoprispevka občanov, je še toliko bolj razveseljiva ugotovitev, da je zgradba potrebna le malenkostnih popravil. Vsa potrebna dela bo še med letošnjimi šolskimi počitnicami opravilo gradbeno podjetje »Gradnja« iz Zaleca.

CELJE SE PRENAVILJA — Stavbe na Savinovi in vogalu Linhartove ulice v Celju podirajo in kmalu bo dobilo to območje novo obličje. Stare dotrajane stavbe pa bodo nadomestili sodobni trgovski lokali. Foto: I. Premzl

Koledar srečanj

V Saleški dolini v letošnjem letu razgibana kulturno prosvetna dejavnost - Najprej tradicionalno srečanje pevcev

Občinski svet Zveze kulturno prosvetnih organizacij Velenje bo pripravil v sodelovanju s posameznimi soveti, društvi, sekcijami in klubi tudi v tem letu vrsto kulturno — prosvetnih prireditvev v Saleški dolini.

Začelo se je z že tradicionalnim srečanjem mladosti, na katerem je sodelovalo v 17 zborih blizu tisoč mladih pevcev iz Saleške doline. Prvo srečanje je bilo v Velenju, v načrtu pa so še ponovitve v Sošanju in Smartnem ob Paki. Sovet za glasbeno dejavnost pa bo pripravil aprila v Sošanju srečanje vseh odraslih pevskih zborov z območja velenjske občine, v Smartnem ob Paki, v Sošanju in Velenju pa tudi srečanje narodnozabavnih ansamblov.

Prihodni mesec bo v Velenju eden dramskih predstav, sovet za dramsko dejavnost pa bo pomagal še pri organizaciji tedna mladinskih dramskih dručin.

V velenjskem Delavskem klubu bo aprila tudi teden strokovna žirija bo ocenila vse klubske večere, najboljša skupina pa bo gostovala v Pilberku na avstrijskem Koroškem. Sovet za klubsko dejavnost pa bo organiziral nastope skupin s klubskimi večeri v vseh večjih krajih Saleške doline, razpisal pa bo tudi tekmovalne klubov v občinskem merilu.

mu, v prosvetnem domu v Lokovici je treba popraviti oder ter opravi še nekatera druga dela. Več del je v načrtu tudi v Smartnem ob Paki. V Zavodnjah in Topolšici bi radi nekaj nove opreme za prosvetna doma, v Paki pri Velenju bi rabili zavese itd.

M. L.

VELENJE

Plačevanje krajevnega samoprispevka

S odlokom o krajevnem samoprispevku v razdobju 1970-1975 za graditve in obnovo solskih poslopij in kulturnih objektov ter za modernizacijo cest, je občinska skupščina določila, da so plačevanja krajevnega samoprispevka oproščeni občani, katerih mesečni osebni dohodek oziroma pokojnina ne presega 700 dinarjev.

Zaradi porasta življenjskih stroškov pa je velenjska občinska skupščina povzela osnovo od 700 na 900 dinarjev. Od marca 1971. leta naprej so torej oproščeni plačevanja krajevnega samoprispevka vsi občani, katerih osebni dohodek oziroma pokojnina ne presega 900 dinarjev. M. L.

Srečanje

Težko natakarju

Naše gostinstvo, kot vemo, tepe tudi pomanjkanje delavcev. Pravzaprav je v absurdnem položaju, ko domači kadri odhajajo v tujino in ko (recimo ob morju) zaposlujejo tujce. Težave, ki so ta korekcijski doma po vsej državi, niso obšle niti Rogoške Slatine, kjer jim je sezonski značaj panoge dal celo prav posebno obležje.

Tu smo srečali Janeza Turniškega, šefa stráže v Zdraviliškem domu, ki je pred leti zaključil gostinsko šolo.

»S svojim poklicem sem in nisem zadovoljen,« je rekel. »Imamo deljen delovni čas, delamo tudi ob nedeljah in praznikih, ne da bi nam nadure plačali. Tudi z gosti ni lahko, ker so bolni in živčni.«

»Zakaj, menite, gostinski delavci odhajajo v tujino?«

Malo besed o razvoju

Na celjskem območju so marsikje razpravljali o porabi proračunskih sredstev, o željah in potrebah, manj pa o razvojni orientaciji, predvsem v gospodarstvu

Za nami so zasedanja občinskih skupščin širšega celjskega območja, na katerih so se nekoliko dlje pomudili pri sprejemanju občinskih proračunov. Povsod so ob tej priložnosti pridali tudi poglavje: osnovna izhodišča družbeno-ekonomske politike v občini in možnost razvoja v občini v letošnjem letu. Ponekod so o tem govorili zelo natančno in zavzeto; celo z zaskrbljenostjo, drugje spet, kot da ni posebnih problemov in da je razvoj nekaj samodejnega.

Tako so na primer na zasedanju v Sentiurju pri Celju prav natančno razlagali razvoj v občini v lanskem letu in celo posebej za vsako delovno organizacijo, kakor tudi o možnostih razvoja v tem letu. Gospodarski razvoj se jim zdi prepočasen, zaskrbljeni so nad tem, da se razvitejši niti v nekaj letih ne bodo mogli približati, kaj šele, da bi jih dohiteli. Sami v občini ne razpolagajo z zdravilno »injekcijo«, ki naj bi oživila gospodarstvo in druge dejavnosti.

Večkrat so omenjali zakon o nerazvitih, ki pa še, vsaj do sedaj, ni dal pravega haska.

In v Celju. Mesto in občina imata tu vsekakor daleč večje obveznosti. Toda za razvoj o proračunu je bilo zanimivo, da se je sukala predvsem okoli trošenja, o tem, kaj vse je treba narediti, veliko se je govorilo o željah... Toda o razvojni orientaciji, ki je sicer v gradivu bila zapisana in je prišla v roke odbornikom obeh zborov, je bilo bore malo razprave. Tudi odborniki zborov delovne skupnosti so molčali. Samo dva razpravljavca sta se oglašila o zadevah, ki sodita k razvojni orientaciji za letošnje in prihodnje. Dipl. pravnik Marijan Asič je želel povedati, kje je sanacijski program za Cinkarno, dipl. inženir Henrik Cmak pa je zaskrbljeno pripomnil, da je 2.500 stanovanj, kolikor jih po programu stanovanjske graditve za leta 1971-1975 nameravajo zgraditi v Celju, zelo, zelo težko dosegljiv cilj.

In vendar pred celjskim gospodarstvom le niso tako nezahtevne naloge, če upoštevamo, da naj bi industrija v globalu povečala obseg in-

brž kdaj pozneje, ko se bo zbor delovnih skupnosti lotil tehtanja odgovornih nalog gospodarstva. Morda bo tu in tam lahko ovrgel različne očitke.

F. KRIVEC

PTUJ

Konferenca mest

Prihodnje leto bo v Ptuj zasedala stalna konferenca mest na kateri se bodo dogovorili o urejanju in vzdrževanju zgodovinskih mest in zgodovinskih spomenikov mestnih območij. Ptujčani bodo do takrat predvsem uredili svoje številne muzejske prostore.

P.P.

Na zbor 45 mladih

Zbora samoupravljalcev Slovenije se bodo udeležili tudi Mariborčani

MARIBOR, 7. aprila — Zbora mladih samoupravljalcev Slovenije, ki bo 18. aprila v Ljubljani, se bo udeležilo 45 mladincev in mladink iz mariborske občine. Tako je sinoči sklenilo predsedstvo občinske konference ZMS Maribor na seji; ki jo je prvi vodil novozvoljeni predsednik Ivo Tišler.

Razpravljali so tudi o pripravi na občinski praznik mariborske občine in o sodelovanju mladine. Dogovorili so se, da bodo 29. aprila organizirali na Trgu svobode zborovanje mariborske mladine. Ob tej priložnosti bodo pripravili krajski kulturni program in izročili nagrade in priznanja udeležencem teka po mestnih ulicah. Na Meljskem hribu, Piramidi in Kalvariji bodo zakurili kresove in ob njih pripravili program, v katerem bodo borci pripovedovali o svojih doživetjih med NOB. Predsedstvo je razpravljalo tudi o sprejemanju zvezne štafete v Mariboru, ki bo semkaj prispela 14. aprila. Na zborovanju mariborske mladine bo ob sprejemu govoril predsednik Ivo Tišler.

Predsedstvo je izvolilo tudi vrsto komisij, ki bodo skrbjele za delo mladinskih aktivov, osnovnih in srednjih šol, ter v krajevnih skupnostih, za splošni ljudski odpor, za urejanje peregih družbenih, organizacijskih in kadrovskega zadev ter za mladinske delovne akcije.

M. K.

Ptujске arhivske želje

V sodelovanju s Pokrajinskimi muzeji v Ptuj bo ptujski zgodovinski arhiv v prihodnje graditi v Ptuj uredil stalno razstavo tega mesta od prvega arhivskega gradiva do dokumentov povojnega razvoja. V razstavo bo vključeni tudi urbanistični načrt mesta do leta 200.

Razstavo, ki bo pokazala razvoj mesta Ptuja bodo uredili do prihodnjega leta, medtem ko bodo še letos obnovili nekdanje prostore ptujske študijske knjižnice v dominikanskem samostanu za potrebe zgodovinskega arhiva. Vodstvo ptujskega arhiva se že sedaj pripravlja na razstavo ob 600-letnici izida posebnega statuta mesta Ptuja. P.P.

Danes v Celju

Kino: »Kraljeve sanje«, ameriški barvni ob 16., 18. in 20. uri.
Metropoli: Pošili si prostor, kjer bo umrl, ameriško-italijanski barvni ob 16.30, 18.30 in 20.30.
Dom: »Bohni vzdolj Mochavke«, ameriški barvni ob 16., 18. in 20. uri.
Dežurna lekarna: Center.

Fičko dolg dva meseca

V Celju pa dobi kupec takoj vartburge in škode

Tudi če imaš v žepu 17.900 dinarjev, kolikor velja naš najmanjši avto v trgovini »Avtomotor« v Celju, ne moreš sesti vanj in se odpeljati v prijetno pomladansko popoldne. Na dobavo je namreč treba čakati tja do junija, torej dva meseca. Fiat 1300 in 125 FZ dobivajo v aprilu ali maju (prvi velja 29.250 din, drugi pa 35.000 din), Koperski Ami je moč dobiti aprila, velja pa 28.030 dinarjev.

Vartburg standard velja 25.350 dinarjev in ga je moč dobiti takoj v trgovini »Avto Celje«. Enako velja za škodo v standardni izvedbi, ki velja 24.962 dinarjev, medtem ko velja škoda-special 27.080 din. Na reanulte in audije je treba čakati 3 do 4 mesece. Tako je moč kupiti tudi alfa romeo — seveda za devize. Za avtomobile NSU niti pri Avtomotorju, niti pri Avto Celje niso mogli povedati cene.

F. K.

oglašujte v DELU

Iz drugih izdaj

MARIBOR

Vsak tretji zakon razvezan

Analiza, ki jo je strokovnjakom naročil oddelek za socialno delo skupščine občine Maribor, kaže, da se na celno delo skupščine občine v zadnjih letih razveže vsak tretji zakon. To je še enkrat več kot slovensko povprečje. Najpogostejši vzroki mariborskih ločitvev so neprimernost osebnosti enega ali obeh zakoncev, sleh na alkoholizem, delomrznost, prostitucija in nemoral. Lani je bilo med razvezanimi zakonci 24 odstotkov alkoholikov.

F. S.

GORNJA RADGONA

Prezgodnje napovedi

Predsednik radgonske občinske skupščine Branko Zadravec je izjavil, da so optimistične napovedi o graditvi nove gostinske šole v Radencih preurejene, ker še vedno ni jasno, če bo republiški izvršni svet pri spaval za graditev objavljenih milijon dinarjev. Sedanja šola nima pogojev za verifikacijo.

B. B.

CATEŠKE TOPLICE

Zadušitev s kopalci?

Cateške toplice, v katerih so lani zabeležili 60.000 prenočitev, morajo do sezone urediti tri bazene (enega otroškega), sicer se bodo poleti zadušile v kopalcih. Idejni načrt razvoja do leta 1975 predvideva, naj bi toplice v tem obdobju dobile še novo samopostrežno restavracijo in več športnih igrišč, zdravstveni trakt naj bi povečali za 150 ležišč, v načrtu pa je tudi graditev novega hotela s 400 posteljami.

J. S.

KAMNIK

Grad Zaprice ogrožen

Kamniški muzej si že nekaj časa prizadeva, da bi obnovil procelje gradu Zaprice, katerega zgodovina sega v četrto stoletje. Obnova bi po predračunih veljala 156.000 dinarjev, denarja pa ni, saj je v občinskem proračunu letos za kulturo še manj denarja kot minule leta. Procelje bi morali obnoviti že pred dvema letoma, takrat bi dela veljala polovico manj.

T. J.

aleksander solženicin
RAKOV ODDELEK

Rakov oddelek je Solženicinovo najbolj dognano in poglavitno delo. Pisal ga je več kot štiri leta in čeprav si je namenoma izbral zelo tesen zunanji okvir — dogaja se v rakovnem oddelku bolnišnice v Tasikentu — je v njem podal umetniško izredno razseženo podobo Sovjetske zveze v petdesetih letih, dve leti po Stalinovi smrti — torej v času, ko so se začele kazati prve veje razpoke v navidezno večni stavbi stalinizma. V bolniški sobi, ki je po avtorju pripadala bolnišnični službi, se pred nami razvija celotna galerija sodobnih sovjetskih ljudi — od visokega partijskega funkcionarja, ki si je zgradil kariero na lažnih ovadbah, preko preprostih kolhoznic in delavcev, do bivšega zapornika in zdaj izrednega gnova v Kazahstanu — z vsami njihovimi drobnimi in velikimi problemi in radostmi, ki sestavljajo pisan mozaik njihovih življenj — in življenja sodobne Sovjetske zveze. Po tehničnih prijemih je roman izredno umirjen, včasih skoraj biblijski, brez publicističnih izbruhov, ki so značilni za nekatera druga Solženicinova dela. Hkrati pa je vendar politično zaostren kot bretev, ki neumljeno razkriva najbolj skrivne rane stalinistične družbe. Prav to mu poleg nenavade umniške moči, ki prevzame že od prve strani, daje tudi napetost, ki se od poglavja do poglavja stopnjuje. Vse to daje Rakovemu oddelku kvinteto, ki je v sodobnem romanu pogosto odostaja: knjiga, hkrati in v enaki meri silni k branju — in razmišljanju.

Roman bo tiskan v 2 delih.

Cena I dela je v prednaročilu 18,00 din.

Cena II dela je v prednaročilu 18,00 din.

Knjigi bosta v prosti prodaji dražji, zato Vas prosimo, da izpolnite naročilnico in nam jo čimprej pošljete na naslov CGP DELO, LJUBLJANA, TITOVA 57. Ne pozabite: Na vsako pošiljko — pošto številko.

NAROČILNICA

preimek: _____

ime: _____

naslov: _____

Nepreključno naročam knjigo Rakov oddelek.

☐ I.del

☐ II.del (ustrezno prekrizaj)

podpis: _____

NA TRŽNICO — Se kratek jutranji pomenek o najnovejših cenah motovila, regrata in jajčk, potlej pa hitro na tržnico. Posnetek je iz Prešernove ulice v Celju. Foto: F. Krivec

V nekaj vrstah

Novo mesto

NATANCNEJSI NADZOR NAD DIJAKI — Na zadnjem posvetovanju ravnateljev novomeških srednjih šol je bilo slišati veliko pripomb na račun številnih izostankov pri nekaterih dijakih. Ravnatelji so sklenili zaprositi zdravstveno službo, naj izdaja zdravniška sprave, ki so jih prejeli, ki se zdravijo pod zdravniškim nadzorom in od dneva, ko se začnejo zdraviti.

V PIONIRSKI KNJIZNICI 199 TECAJNIKOV — V lanskem letu je novomeška pionirska knjižnica organizirala 12 tečajev angleščine, 6 tečajev nemščine in 1 tečaj matematike za novomeške šolarje. Tečaje je obiskovalo 199 tečajnikov.

Sevnica

REGION BO PROJEKTIRAL — Novo trgovsko upravno središče Sevnice, ki bo zrastle v novem delu mesta, bo načrtovalo projektantsko podjetje Region iz Brezice. Tako je določeno s posebno pogodbo, ki so jo podpisali te dni. Program zazidave bo kot je predvideno, se letos v javni razpravi, tako da bodo ljudje lahko videli, kakšno mestno jedro bo imelo središče občine.

FREDAVANJA ZA REZERVNE OFICIRJE IN PODOFICIRJE — Občinsko združenje rezervnih vojaških starejših bo v aprilu priredilo štiri predavanja v Sevnici, štiri pa v Krmelju. Posebej bodo za rezervne oficirje in podoficirje predavanja še po rodovih vojske in to v Trbovljah, Ljubljani in Celju.

Trebnje

ZVEZNA STAFETA TUDI LETOS — Mladinska organizacija se je že začela pripravljati na sprejem Titove stafete, ki bo tudi letos potovala skozi trebanjsko občino. Skozi Trebnje bo šla v sredo, 14. aprila.

SPRETNOSTNA VOZNAJA S KOLESI — Občinska komisija za vzgojo in varnost občanov v cestnem prometu je minuli petek organizirala tekmovanje v sprotnosti vožnji s kolesi, na kateri je sodelovalo 32 učencev iz 4 populnih osemletnih trebanjskih šol. Med učenci iz šestih razredov je bil najboljši Bojan Koprivec iz trebanjske šole, ta šola pa je osvojila tudi ekipno prvo mesto. Med učenci sedmih in osmih razredov je bil najboljši Franc Skube iz Trebnjega, ekipno pa je zmagalo zastopstvo Sentrupert.

Iz drugih izdaj

MARIBOR

Vsak tretji zakon razvezan

Analiza, ki jo je strokovnjakinja naročil oddelek za socialno delo skupščine občine Maribor, kaže, da se na območju mariborske občine v zadnjih letih razveže vsak tretji zakon. To je še enkrat več kot slovensko povprečje. Najpogostejši vzroki mariborskih ločitve so neprilagojene osebnosti enega ali obeh zakoncev, sledijo pa alkoholizem, delomarnost, prostitucija in nemoralna. Lani je bilo med razvezanimi zakonci 24 odstotkov alkoholikov.

GORNJA RADGONA

Prezgodnje napovedi

Predsednik radgonske občinske skupščine Branko Zadravec je izjavil, da so optimistične napovedi o graditvi nove gostinske šole v Radencih preurejene, ker se vedno ni jasno, če bo republiški izvršni svet pripravljen za graditev obljubljenih milijon dinarjev. Sedanja šola nima pogojev za verifikacijo.

KAMNIK

Grad Zaprice ogrožen

Kamniški muzej si že nekaj časa prizadeva, da bi obnovil procelje gradu Zaprice, katerega zgodovina sega v četrto stoletje. Obnova bi po predračunih veljala 156.000 dinarjev, denarja pa ni, saj je v občinskem proračunu letos za kulturo še manj denarja kot minula leta. Procelje bi morali opomniti že pred dvema letoma, takrat bi dela veljala polovico manj.

Kredit za stil

Sevniški Stilles so dobili posojilo za modernizacijo izdelave stilnega pohištva

Če ne bo prišlo vmes kaj nepredvidenega, bo do konca junija prihodnjega leta dokončana prva etapa v modernizaciji sevniške tovarne Stilles. Za leto 1973 je rečeno, da bo vrednost celotnega dohodka znašala 34,5 milijona dinarjev, kar je 71 odstotkov več kot lani. Poslovni sklad pa bo za 28 odstotkov večji. Po končani investiciji se bo število zaposlenih povečalo na 354, kar je 17 odstotkov več kot sedaj.

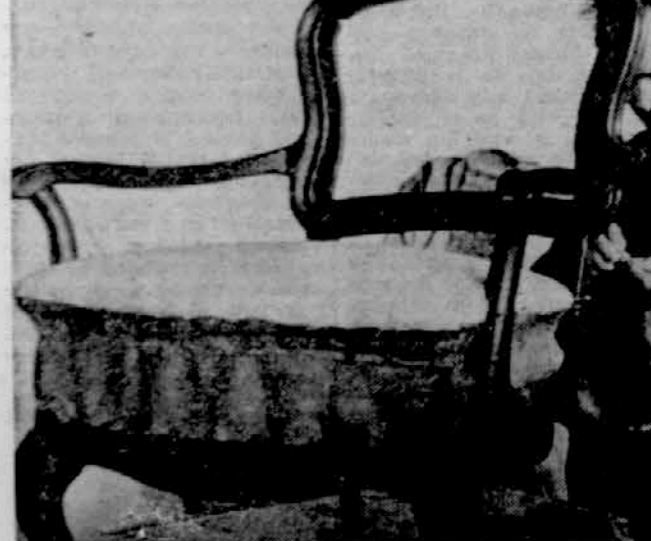
Odkar je upravni odbor republiškega sklada skupnih rezerv gospodarstva sklenil, da dodeli sevniškemu podjetju 3 milijone dinarjev posojila, so se povečale možnosti, da Stilles posodobi izdelovanje stilnega pohištva in opreme ter zmanjša proizvodne stroške, ki izhajajo iz obilice ročne dela in sorazmerno velike rešitve. Od 52 ljudi, kolikor jih bo na novo dobilo v tovarni delo, je predvideno samo 7 režijskih delavcev, to pa pomeni, da bo na enoto proizvoda prišlo manj režijskih stroškov.

Za Stilles je bilo v preteklosti značilno, da je bilo poslovanje malo donosno. Podjetje se je izkazalo z odlično kakovostjo izdelkov, ki pa so sorazmerno veliko stali. Dokler so naročale opremo državne ustanove, za katere cena ni bila tako pomembna, je šlo, ko pa se je bilo treba na trgu spoprijeti z drugimi izdelovalci podobne opreme in stilnega pohištva, se je finančni učinek poslabšal.

Ze vseskozi se v tovarni razvedajo, da je nujno potrebno posodobiti proizvodni postopek in uporabljati moderne obdelovalne stroje. Prvotni načrt je predvideval 17,8 milijona dinarjev investicij, kar pa se je izkazalo, da toliko denarja ne bo moglo zbrati, so izdelali nov program, ki pomeni prvo etapo rekonstrukcije in daje solidno osnovo za nadaljnji napredek.

S posojilom republiškega sklada, doma prigrisodarjenega denarja in s pomočjo ljubljanskega podjetja Slovenija, ki kateremu se namerava Stilles pripojiti, bodo investirali skupno z obratniimi sredstvi 11 milijonov dinarjev.

V novih in obnovljenih prostorih bo izdelovanje stilnega pohištva dobilo več prostora, kot ga ima sedaj.

V STILLESU — Po končani modernizaciji bo sevniški Stilles izdeloval skorajda še enkrat več stilnega pohištva. Na sliki: v oddeku, kjer umetno izrezljane stole in drugo opremo še oblažijo.

KAJ ZATO, ČE SO ZAPORNICE ZAPRTE, si misli marsikateri nestrpnež, ko brez premisleka prečka železniško progo. Toda nesreča nikoli ne počiva, zlasti ne na dvotirni progi. Prizori, kot je tale iz Dobove, se ponavljajo vsak dan, pa ne samo v Dobovi, tudi v Brezicah, v Krškem in še kje.

Foto: J. Teppey

V kulturi nov veter

V novomeški občini so ustanovili kulturno skupnost, četrto na Dolenjskem — Novo mesto naj ostane pokrajinsko kulturno središče — Razviti kulturo

NOVO MESTO, 7. aprila. Od včeraj dalje kulturna dejavnost v novomeški občini ne bo več odvisna od proračunskega administrativnih odnosov. Kulturna skupnost, ki so jo včeraj tu ustanovili, je že četrta po vrsti na Dolenjskem. Za predsednika skupščine so izvolili Miroslava Vuteja, za predsednika izvršnega odbora pa Borisa Savnika.

Delo, ki ga je treba opraviti po ustanovitvi kulturne skupnosti, ni majhno. Včeraj so v razpravi zlasti poudarili, da bo treba kulturno dejavnost razvijati na podlagi ugotovitev, ki jih bo pokazala ta naročena analiza dejanskega stanja na kulturnem področju. Menili so tudi, da dejavnosti ne bodo delili na poklicno in amatersko, saj bo tudi pri vrednotenju in plačevanju edino merilo kakovost.

Skupščina nove kulturne skupnosti se je včeraj močno zavzela za to, da bi Novo mesto ostalo ne le občinsko, ampak tudi pokrajinsko kulturno središče. Menili so, da bo treba v ta namen temu mestu še marsikaj dati, zlasti pa mu omogočiti, da se bo res razvilo kot žiljo. Tako naj bi dolgoročni načrt predvidel v Novem mestu še zidavo novega kulturnega doma, letnega gledališča in kina.

Sicer pa bodo žarišča kulturne dejavnosti poslej v krajevnih skupnostih. Ze v začetnem in včeraj sprejetem statutu so zapisali, da bo treba spodbujati in na novo ozivljati kulturne skupine tako na območju mestne kot podeželskih krajevnih skupnosti. Pri tem bodo posvetili precejšnjo pozornost snovanju kulturnih skupin in kulturnemu življenju v gospodarskih organizacijah.

Poudarili so, da bo šele v kulturni skupnosti mogoče razviti kulturo s tem, da bo vanjo vključeni tudi sleherni neposredni proizvajalec, bodisi kot ustvarjalec ali porabnik kulturnih dobrin. Pri tem so posebej poudarili, da bo sta kultura in gospodarstvo šele v taki zvezi postali osnovni sestavni deli družbene skupnosti.

Za kulturno dejavnost v novomeški občini bo letos na voljo nekaj več kot 2 milijona dinarjev. Kajpak je to občutno več kot je bilo denarja

lani, še vedno pa ne dovolj, da bi lahko pokrili vse potrebe in zahteve, vlozene za denarno kritje najrazličnejših, letos predvidenih del v kulturi.

Marsičesa s sredstvi kulturne skupnosti letos ne bo mogoče uresničiti, ampak bo treba dobiti denar predvsem za pomembnejše kulturne akcije iz drugih virov. Včeraj so predlagali, naj bi kulturna skupnost že kmalu začela družbeno pogovarjanje z zainteresiranimi partnerji, ki bi denarno in moralno sodelovali pri reševanju perečih zadev na kulturnem področju.

I. ZORAN

Nov kos kruha

Namesto ukinjene Torbiče dobi Sodrčica v maju konfekcijski obrat Krma

RIBNICA, 7. aprila. — Ze prihodnji teden bodo začeli v Sodrčici preurejati prostore bivše Torbiče, v katerih bo začel delati obrat podjetja Modna konfekcija Krim iz Ljubljane. Prostore bodo uredili tako, da bo potekalo delo po tekočem traku.

Pred kratkim je bil v Sodrčici sestanek s 55 ženskami, ki so se pripravile za delo v tem obratu. Med temi so predvsem delavke pred leti likvidiranega obrata Torbiča. Sestanka so se udeležili razen predstavnikov konfekcije Krim še zastopniki Zavoda za zaposlovanje Novo mesto in krajevne skupnosti, ki se je zelo prizadevala, da bi Sodrčica spet dobila obrat, v katerem bi se zaposlele ženske.

Na sestanku so se dogovorili, da se bo takoj, ko bo obrat ureden, — računajo, da v maju — začel v Sodrčici tečaj za priučitve delavk. Na tečaju se bo priučevalo 30 delavk. Ko bo prv tečaj končan, bodo začeli z drugim in nato s tretjim. Računajo, da bo v konfekcijskem obratu zaposlenih, ko bo delo redno šlo, od 80 do 100 ljudi. V bivši Torbiči je bilo zaposlenih okoli 60 ljudi.

J. P.

KRŠKO

Tovarna gradbenih elementov

Splošno gradbeno podjetje Pionir Novo mesto in SGP Primorje iz Nove Gorice nameravata pri Krškem skupno graditi tovarno gradbenih elementov. Gradili jo bodo v granozirji v bližini vasi Dr. pri ostri Ljubljani, Zagreb, kjer so velika nabažilašča primerne granaze. Graditve bo veljala približno 10 milijonov dinarjev, z graditvijo pa bodo začeli že letos.

P. R.

Novomeško sodišče je obsodilo T. Dujmoviča na 3 leta strogega zapor

NOVO MESTO, 7. aprila. — Na tri leta strogega zapor je kazenski senat tukajšnjega okrožnega sodišča včeraj obsodil Toma Dujmoviča iz Lj. ke, ki je lani 15. decembra v Kanizari pri Ormožju s kuhinjskim nožem do smrti zabodel Radovana Simiča, s katerim sta bila skupaj pri v. jakih.

Sodišče je dejanje, zaradi katerega se je včeraj zavarjal Dujmovič, spremenilo od naklepnega uboja na uboj na mah, ker je med razpravo ugotovilo, pa tudi okoliščine so to pokazale, da obtoženec ni imel v načrtu tako hudega dejanja.

Dujmovič in Simič sta tistega dne pred tragičnim dogodkom več ur brela v rudniški restavraciji v Kanizari, kjer se je Simič močno napil ter nadlegoval in celo napadal goste. Dujmovič pa je miril in se opravičeval pred drugimi gosti v bifeju. S prijateljem je Dujmovič opitega Simiča izvelkel iz bifeja. Domov grede je Simič Dujmoviča zmerjal in žalil toliko časa, dokler ta ni pognel noža in petkrat zabodel Simiča v prsi.

I. Z.

RADLJE OB DRAVI

Nov oddajnik lokalne radijske postaje

Devetindvajsetega novembra letos, ko praznuje lokalna radijska postaja Radlji 16-letni-ko obstoja, bodo dobili nov oddajnik. S tem se bo močno povečala območje radijske postaje, ne samo na Koroskem, temveč tudi na avstrijskem Štajerskem. Ker pa je v Avstriji zaposlenih vse več delavcev z območja Radelja, pa nameravajo v bližnji prihodnosti uvesti tudi redne oddaje za naše delavce v tu. jini.

M. U.

NARODNI DELA SO NEZGODNO ZAVAROVANI

PRI ZAVAROVALNICI SAVA

Praksa kaže, da so posebno na podeželju taka predavanja s hvalenostjo sprejeta in zelo dobro obiskana. Razen tega so imeli še dva 83-urna tečaja prve pomoči s 50 slišatelji in 11 krajših tečajev

Bazeni so nuja

V Čateških Toplicah imajo namen zgraditi tri bazene — Gostje naj bi v njih zaplavali že v letošnji sezoni

V Čateških Toplicah so zadovoljni z združitvijo z ljubljansko Emono: pravijo, da se počutijo prav tako samostojne kot prej, hrbet pa jim ščiti močna delovna organizacija, ki ima svoje hotele tudi v Ljubljani, Portorožu, Mariboru in na Bledu. Zato upajo, da bodo s hitro gradnjo, kakršna je bila v teh toplicah prejšnja leta, lahko tudi letos nadaljevali.

Predvsem mora zdravilišče, ki je imelo lani 60.000 prenočitev, letos dobiti dva nova bazena, sicer se bo poleti dušilo s kopalci, izletniški turizem pa ne bo mogel več napredovati. Namenjajo zgraditi tudi otroški bazen. Lani so imeli v Čateških Toplicah 8,65 milijona dinarjev prometa, 116 zaposlenih pričakuje letos 11 milijonov dinarjev prometa in 64.000 prenočitev, s čimer se bodo dokončno uvrstili med največje dolenjske gostinske objekte, z Otoč-

cem pa se še naprej enakovredno borijo za prvo mesto. Zdravilišče ima že tudi pripravljen idejni načrt razvoja do 1975. leta, ki razen gradnje bazenov predvideva še dokončanje kopalniškega dela z novo samopostrežno restavracijo in več športnimi igrišči, povečanje zdravstvenega trakta za 150 ležišč, predvsem pa obsežno, zahtevno in kajpak drago gradnjo novega hotela s 400 ležišči. Kot drugje na Dolenjskem namreč tudi Čateškim Toplicam v sezoni močno primanjkuje postelj, da ne morejo sprejeti vseh turistov.

Za letos se v Čateških Toplicah bojijo, da kljub večjemu prometu leta ne bodo končali tako uspešno kot so lani. V dolarjih se cena preno-

čišč po razvrednotenju dinarja ni prav nič spremenila, do-mače cene v dinarjih pa so prilagodili dolariskim. Za zdaj dajejo domačim turistom 10 odstotkov popusta, vendar pa se cene živili in elektriki zadnje čase tako naglo dvigajo, da ne vedo, če bodo tudi v sezoni lahko obdržali ta popust. Vsekakor pa drži, da bodo imeli premalo postelj, četudi bodo cene v dinarjih čisto enake dolariskim. Na srečo imajo precej postelj na razpolago tudi zasebniki na bližnjem Čatežu, tako da bodo vsaj nekaterim izmed tistih, ki v Toplicah ne bodo dobili prostora, omogočili kompanje v tem zdravilišču na pragu Zagreba.

J. SPLIČAL

PTUJ

Slednja vas — oporišče

PTUJ, 7. aprila. — Koordinacijski odbor za narodno obrambo pri občinski konferenci SZDL je danes obiskoval razpravljal o ustanavljanju odborov za splošni ljudski odpor v krajevnih skupnostih pujske skupščine. Ugotovili je tudi, da so krajevni odbori SZDL zelo tehtno razpravljali o ljudeh, ki bi bili zmogljivi, voditi odbore za splošni ljudski odpor in izpeljati vse zastavljene naloge. Na drugi strani pa koordinacijski odbor ugotavlja, da bo treba, kar zadeva pripravljenost specializiranih organizacij, storiti precej več. Zlasti bodo v oči dejstvo, da taborniki, ki jih je v ptujski občini kar precej, nimajo niti lastne organizacije. Zato so sklenili, naj vodstvo občinske konference SZDL čimprej posreduje pri ustanovitvi občinske zveze tabornikov.

Koordinacijski odbor je nato še sklenil, naj se ustanavljanje odborov za splošni ljudski odpor v krajevnih skupnostih pujske občine takoj.

I. CIANI

GORNJA RADGONA

Priprave za regulacijo Ščavnice

Na zadnji seji občinske skupščine v Gornji Radgoni minuli teden je bilo v zvezi z vprašanjem odbornika Man. ka Golarja, kako potekajo priprave za regulacijo Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije. Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomskega elaborata, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vlozene investicije.

Melioracija Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med rugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki.

Riadova turneja

Egiptovski zunanji minister Mahmud Riad končuje danes turnejo, med katero je v širokem loku zajel Pariz, Rim, Atene in Teheran. V ospredju njegovih pogovorov, na katerih je imel za sobesednika najvišje voditelje omenjenih držav in egiptovske veleposlanke v zahodnem svetu, je bila izmenjava mnenj o sedanjem trenutku krize na Blisknem vzhodu.

V Parizu in Rimu je Riad predvsem poskušal prodreti z egiptovske točke, da je treba preprečiti Washington o potrebi povečanja pritiska na Izrael, ki — kot je pokazal tudi kongres vladajoče delavske stranke, ki se je pravkar končal — trdno vztraja pri širokih ozemljih pretenzijah. O tem, koliko mu je to uspelo, je še presojati sodeči, značilno pa je, da je še egiptovske diplomacije s sedanjimi stališči Kaira povsod naložila na veliko razumevanje.

V Atenah in Teheranu je Riad poleg dialoga o krizi na Blisknem vzhodu posvetil največ pozornosti utrjevanju dvostranskih stikov, ki so se v primeru Grčije v zadnjih treh letih močno intenzivirali, v primeru Teherana pa so se odmrznili šele pred kratkim, po celnem desetletju o strahih sporov zaradi transke politike do Izraela in do področja Perzijskega zaliva.

Riad bo ostal v Kairu le čez konec tedna, koliko da zamenja kovčke in dokumente ter se posvetoval. Za ponedeljek pa bo odpotoval na nepričakovani obisk v Moskvo, kjer se bo pogovarjal s sovjetskimi kolegom Andrejem Gromikom. Skoraj ni mogoče domniti, da bo osrednja tema tega pogovora — kaj stori sedaj, ko so egiptovske diplomatske pobude druga za drugo ostale na izraelski strani brez odziva. Sadržaj se boji kot kdaj doslej vsiljuje lažirno med diplomatsko in vojaško akcijo in v Kairu je čedalje več glasov o prid slednji. Vendar se zdi, da se Riad še ne želi odločiti za težen obnovitve vojne z izčrpanjem, s katero bi lahko čez noč močno omajal zaupanje, ki si ga je v zadnjem času pridobil v svetu. A ker so možnosti Kaira za nove diplomatske pobude še močno izčrpane, je mogoče, da Egiptanci želijo, da bi se zdaj bolj neposredno vključila v akcijo tudi Moskva, ki še precej dolgo razplet krize bolj ali manj pasivno opazuje.

A. NOVAK

Konec more

Včeraj je končno izginila skoraj mesec dni dolga mora turške demokracije. Izpustniška vlada prof. Nihat Erima, ki jo je 26. marca sestavil iz članov parlamenta in iz mladih tehnikov, je dobila večinsko podporo v turškem parlamentu. Za republikansko stranko starega Ismeta İnönüja, ki ima v vladi tri ministre, in za manj vplivno stranko narodnega zaupanja, iz katere izhaja en Erimov minister, so zdaj potrdili novo vlado zmogljansko trdne stališča poslaniške stranke pravice odstavljene premiera Demirela, ki je zdaj novemu premieru patero ministrov.

Od tedaj, ko so poveljniki turške vojske 12. marca prebrali po radiu svoj ultimatus, s katerim so odstavili Demirela in zagotovili, da vojska ne bo uporabila sile, če se ne bodo turški politiki dogovorili za novo vlado zmogljansko, sposobno, da obvladajo nevarno zamajano turško politično in gospodarsko ravnotežje, je na Turčijo legla teška mora negotovosti. Prof. Nihat Erim, ki mu je predsednik Sunay teden dni po ultimatu zapel mandat za sestavo nove vlade, ni ravno človek zmogljansko roke, četudi se ga Turki še spominjajo iz leta 1956: tedaj se je zavzemal za turško bombardiranje Cipra in zahteval, naj turške čete zasledijo otok. Toda v tem času so ga v Turčiji sprejeli bolj kot kompromis, ki naj bi zadovoljil vse naspornosti in kove v turških strankah. In uspešno mu je sestaviti vlado, ki je s svojimi ambicioznimi načrtom korenitih, v tem času za Turčijo zelo potrebnih reform, našla zaupanje tudi pri tistih, ki so zavržali kakršnekoli kompromis s ponizljivim generalnim ultimatom.

Seveda pa gre pri tem tudi za neizogibni šok, noče. Najsi sta Demirel in İnönü Společka se tako govorila o tem, da parlament ne more zasesti na konicah bajonetov, sta nazadnje le morala popustiti pred grožnjo zahtev vojske, naj stranke priznajo Erima, vati pa ... Parlamentarna demokracija je zdaj rešena. Toda za koliko časa? Turške stranke si zdaj obetajo največ od volitev, ki naj bi jih nova vlada čim prej pripravila. Vojska pa s svoje strani zahteva od Erima, naj izpelje čim prej nekatere najpomembnejše reforme, ki bi rešile Turčijo zadnjih kaotičnih negotovosti. In Erimovi mladi tehnikarji so se se zagrizli v delo, kot da ne sodelujejo v kratkem, začasnem medvladiju.

T. DOBERSEK

WOLTER: V KLEŠČAH STRASTI

Nixon: »Okay! Se dve karti na mojo desno nogavico!«

»DIE PRESSE«, DUNAJ

Požar divja naprej

Vientian in Hanoi sta pred časom namigovala na Laos kot na prvo etapo pogajanj o miru v Indokini — Invazija v Laos pa je za zdaj podrla vse upe

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

VIENTIAN, aprila. Ko se je premier Suvana Fuma konec lanskega leta vrnil iz evropske turneje, je na letališču v Vientianu dejal: »Če je požar zajel tri hiše hkrati — zakaj ne bi gasili vsake posebej?« Približno takrat je bilo skoraj enako misel opaziti tudi v nekem uradnem hanojskem listu. Obe strani sta očito namigovali na Laos kot na morebitno prvo etapo pogajanj o miru v Indokini.

Kljub vsemu, kar se je zadnje tedne v tej deželi dogajalo in se še dogaja, diplomati v nemirni laoski administraciji prestolnici Vientianu radi jemljejo to skoraj hkrati izrečeno misel kot znamenje, da bi vsaj v Laosu lahko našli skupno točko.

Polkovnik St. Petrasit, ki v Vientianu predstavlja Patet Lao, v pogovorih s članiki zmagarja poudarja, da je njegovo gibanje, ki nadzoruje tri peticije države, pripravljeno pogajanja o miru začeti, kakor hitro se bo južnovietnamski vdor v Laos zares končal.

»Dovolj smo popuščali — zdaj je na vrsti še druga stran,« pravi St. Petrasit. Diplomatski opazovalci v svoji razčlembi dogodkov, v katere je zajet tudi dvakratni obisk predstavnika princa Sufanuvonga v Vientianu, potrjujejo, da je gibanje Patet Lao resnično v marsičem popustilo. Levice v Laosu na primer ni nikoli zahtevala, da naj bi

monarhijo odpravili. Saigon in nato še Phnom Penh pa sta se za to odločno zavežala. O misli, da bi levice nameravale ustanoviti kakršnokoli začasno vlado na osvobodjenem ozemlju, ni bilo slišati niti besede. Popuščali so tudi Američanom — glede zahteve po ustavitvi bombardiranja.

V dogovoru o kraju pogajanj, ki naj bi se začela med levico in vientiansko vlado, pa so se ustavili v glavnem ob neresenem vprašanju varnosti. Levice je svojim zastopnikom hotela zagotoviti varen prihod in odhod in ker Kam Kaj na svobodnem ozemlju in Vientianu ravno iz tega razloga nista mogla priti v poštev, so ponudili Luang Prabang.

Zaradi vdora v Laos pa se je vsaj začasno bilo treba odločiti, da bi se pri požaru lahko začeli gasiti vsaj v eni izmed treh hiš, ki gorijo hkrati. Tako po vdoru je Suvana Fuma princ Sufanuvongu poslal pismo z dokaj ugodnimi pogoji za začetek pogajanj. Tako zatrjujejo poznavalci razmer, gotovo pa ni, ker vsebine pisma ne ta ne ona stran ni objavila.

Dokler je invazija še trajala, pogajanja ni omenjal nihče v Laosu, saj je bilo razumljivo, da v takšnih okoliščinah ni mogoče razpravljati o miru.

Treznj diplomati so prepričani, da bi zamisel o gasenju požara v vsaki hiši posebej oziroma v drugi za drugo morda zaslužila vso pozornost, ko bi se poprej pozanimali za mnenje prebivalcev. Laosu morda pa tudi Severnega Vietnama. Toda indokitski skupni problemov je vse bolj zapleten, kot kaže na prvi pogled. O politiki vietnamizacije, ki jo marsikdo označuje kot »asmo delno uspešno«, skoraj ni mogoče verjeti, da bi lahko obsegla tudi varianta miru v Laosu, ki ima po ocenah nekaterih strokovnjakov ključno strateško vlogo v vsej Indokini. Zlasti pomemben je Južni Laos s Ho Si Minhovo cesto.

V Pentagonu in Washingtonu je dosti preveč jastrebov govori o Vientianu, da bi Laos lahko kaj kmalu popolnoma izločil iz vojne v Indokini. Tudi ko bi Washington na koncu koncev zares hotel, bi naletel na srditega nasprotnika v južnovietnamskem predsedniku Thieuju. Thieuju je vietnamizacija vojne postala tudi politično željo, na podlagi katerega želi podaljšati svojo oblast še za nekaj let. Septembra bodo v Južnem Vietnamu namreč predsedniške volitve.

Podoba je, da bodo v Indokini se naprej gorele vse tri hiše, in sicer ne glede na lepe želje in upanje, da bi vsaj eno izmed njih lahko rešili pred popolnim uničenjem, ki temu delu Azije grozi, če se bo vojna še dolgo nadaljevala.

NIKOLA VITOROVIC

ANDRÉ BETTENCOURT — Jugoslavija je vpeljala zanimiv poskus načrtovanja

rešila večino problemov, kajti vsi ti ukazi nikoli ni mogoče, potem bi postal zelo važen primer, ki bi bil vreden širšega razmislijanja.

Ko se je vrnil na planiranje v Franciji, je priznal, da so v petletnem planu, tako leto v zamudi, da pa upa v najboljšo realizacijo. »Jasno, če že v socializmu, kjer ima vlada vse v rokah, ni mogoče izpeljati vsega, potem je to še bolj dvomljivo pri nas, ko nimamo vsega v rokah,« ko zaviš zelo veliko od začetnega kapitala in delavskih stidkativ. Cilje dosega skoraj v celoti, razen na dveh področjih: v pogledu cen in medez ter v pogledu javnih gradenj, čeprav bi bilo pričakovati, da bomo to najbolj uresničevali. Kaže se namreč, da privatni kapital iz svojega interesa uresniči stvari bolje, kot mi, ki smo odvisni od državnega proračuna. Plan je namreč petleten, proračuni pa so enoletni. In ker vsako leto pride v proračunu od nujnega varčevanja zaradi izdatkov druge, potem se vselej skuša varčevati predvsem pri javnih gradnjah.

BOGDAN POGAONIK

Pogoji Izraela

V pričakovanju izraelskih pogojev glede odprtja Sueškega prekopa — Tudi ZDA zahtevajo od Tel Aviva odgovor

LONDON, 7. aprila (UPI). Londonski diplomatski krogi pričakujejo, da bo Izrael do konca tega meseca povedal, pod kakšnimi pogoji bi privolil v ponovno odprtje Sueškega prekopa. Zvedelo se je, da so ZDA zahtevale od Tel Aviva, naj se kmalu izreče o tem.

Britanski diplomati menijo, da bi Izrael — čeprav se prav nič ne ogreva za to zamisel — lahko privolil v delni umik iz cone Sueškega prekopa pod določenimi pogoji, predvsem pa pod pogojem, da se formalno nehajo sovražnosti med ZAR in Izraelom.

Zvedelo se je tudi, da ZDA pritiskajo na Izrael, naj privoli v ponovno odprtje prekopa, ker imajo to za prvi korak na poti do splošne ureditve krize na Blisknem vzhodu. Zato je Washington tudi zahteval od Tel Aviva, naj »hitro odgovori, kakšne pogoje postavlja za to.

Trdijo, da glede tega se niso skovali nobenega skupnega ameriško-izraelskega načrta, vendar londonski diplomati vedo, povedati, da bo Izrael postavil te pogoje: — vsak delni umik Izraela s prekopa, kar je pogoj za ponovno odprtje prekopa, mora biti povezan s formalno ustavitvijo sovražnosti med Izraelom in ZAR;

— izraelske oborožene sile bi se lahko umaknile 20 kilometrov od prekopa;

— mednarodni opazovalci, morda v službi OZN, bi bili porok, da se bo tudi Egipt umaknil na svoji strani prekopa in da egiptovske oborožene sile ne bodo vdrale v cono, iz katere bi se izraelske sile umaknile; tam bi se lahko mudile samo egiptovske policije in mednarodne nadzorstvene sile;

— Izraelci bi imeli pravico pluti po prekopolu, kakor hitro bi bil odprt, ne da bi čakali na dokončno poravnano spopada na Blisknem vzhodu.

GOLDA MEIR — Kmalu izraelski pogoji glede odprtja Sueškega prekopa?

Napadi na naša predstavništva

V zadnjih desetih letih so sovražne emigrantske skupine četnikov in ustašev uprizorile več zločinov na naša diplomatska predstavništva v tujini. Objavljamo kratek pregled tistih napadov, ki so najbolj razburili našo svetovno javnost.

● 9. aprila 1961: Neznanci so skušali zažgati in razstreliti jugoslovansko trgovsko predstavništvo v Mehenu pri Bonnu.

● 21. aprila 1961: Skupina četnikov je napadla generalni konzulat v New Yorku. Škoda je bila manjša.

● 29. novembra 1962: Skupina 25 ustaških emigrantov je napadla jugoslovansko trgovsko predstavništvo v Mehenu, pri čemer je bil ubit uslužbenec predstavništva, narodni heroj Momčilo Popović, ranjen pa uslužbenec Vinko Dovan in njegov sin Berto. Morilica Franja Perčić so obsodili na 15 let ječe, skrivke pa na krajši zaporne kazni.

● 6. februarja 1963: Četniki so napadli z bombami jugoslovanski konzulat v Chicagu in povzročili precejšnjo gromotno škodo. Sledila sta leta 1965 in 1966 dva bombna napada na naš konzulat v kanadskem mestu Torontu.

● 8. junija 1965: Ustaški zločinec Stanko Kardum, ki so ga kasneje obsodili na 2 leti in 9 mesecev zapora, je težko ranil s strelom v glavo jugoslovanskega konzula v Münchnu Andrijo Klarica.

● 30. avgusta 1966: V Stuttgartu je ustaški zločinec Franjo Goretal umoril uslužbenca jugoslovanskega generalnega konzulata Savo Milanovića.

● 29. januarja 1967: Ob 3.40 je eksplozivna bomba v veleposlaništvu SFRJ v Washingtonu, ob 4.05 v konzulatu v New Yorku in Chicagu ter hkrati v veleposlaništvu v kanadskem glavnem mestu Ottavi ter v konzulatu v Torontu. Povsod je bila velika gromotna škoda. Povzročitelji so bili četniški emigranti.

● 30. junija 1967: Ustaš Drago Dialo je s strelom v glavo težko ranil šefa jugoslovanske vojaške misije v Zahodnem Berlinu dr. Antona Kolendica.

● 10. februarja 1971: Dva ustaša sta vdrla v jugoslovanski konzulat v švedskem mestu Göteborgu in z orožjem strahovale ter uslužbenec konzulata. Naslednji dan sta se predala.

Bengalska vihra

Poročila o naraščanju gibanja za samostojnost Bengalije — Indija obtožena »vmešavanja v notranje zadeve«

NEW DELHI, 7. aprila (Tanjug). Medtem ko prihajajo iz Vzhodnega Pakistana nova poročila o organiziranem odporu in uspehih borcev za avtonomijo v bojih z osrednjimi vojaškimi silami, pa pakistanski krogi trdijo, da je ponudilo vojaškemu režimu svoje sodelovanje »več vzhodnopakistanskih politikov«, ki želijo, da bi se shitire normalizirale razmere v tem delu države.

Radio Lahore je danes poročal, da sta med temi voditelji bivši pakistanski zunanji minister Hamidul Hak Čudhuri in dr. Kamal Husain, o katerem pravijo, da je kot pravi svetovalec Mudibur Rahman sodeloval na nedavnih pogovorih s pakistanskim predsednikom Jahanom v Daki. Ta dva politika sta menda izjavila, da je treba združiti sile in odločiti razpravljati o sedanjih razlikah, to pa sprito »nevarnosti, da se Indija vmeša v notranje zadeve Pakistana« in »podžre razdor med obema deloma Pakistana«.

Iz mejnih krajev pa prihajajo novice, da se množično gibanje za samoodlobo vzhodne Bengalije čedalje bolj organizira kot oborožena sila, ki bo zmogla kljubovati diktatu vojaškega režima. Trdijo, da imajo prikašči Mudibur Rahman v svojih rokah ozemlje, ki se razteza nepretrgoma 300 kilometrov daleč — od Silhet, ki o njem danes pravijo, da so ga zasedle bengalske osvobodilne sile, do Citagong, čeprav to pristanišče in ožek pas okrog njega nadzoruje močne pakistanske vojaške močve.

Eden izmed poveljnikov osvobodilne vojske Bengalije, Mohamed Abu Osman izjavlja, da je poraz intervencionistov »asmo še vprašanje dni« in da z vojaško silo kljub množičnemu nasilju vse mogoče zadržati naraščajoče moč gibanja, ki se bojuje za demokratične pravice in samoodlobo. Rekel je, da se bodo »pakistanski vojski lahko svobodno vrnil domov, s pogojem, da nehajo počenati nasilstva nad ljudstvom in da se vdajo silam osvobodilnega gibanja. »Tiste, ki se ne bodo vdali, pa bomo uničili.«

Z nadaljnjim razvojem spopada v Pakistanu se je razmahnila tudi propaganda na vzhodni meji Pakistana in Indija. Indija si prizadeva opozoriti svetovno javnost na množično nasilje, ki mu je izpostavljen prebivalstvo vzhodne Bengalije, uradni pakistanski krogi pa obtožujejo Indijo, da se vmešava v notranje zadeve, da dobavljajo orožje »separatistom« in da zaustavljajo pakistanske trgovske ladje na odprtem morju. Indija je uradno zavrnila pakistanske trditve, da se indijske čete zbira na meji ob Vzhodnem Pakistanu. Kot »lažno in zlonamerno« je zavrnila tudi trditve, da so pakistanski vojski v vzhodni Bengaliji ušli 800 »neregularnih indijskih vojakov, ki da so se »nepravilno« vtiptopili v Vzhodni Pakistanu.

Pakistanski radio je danes demantiral poročila nekatere tujih listov, da so ubili številne igledne voditelje lige Avami. Radio pravi, da je bilo nekake pristaje lige Avami ubitih v neposrednih spopadih z vojaškimi silami, katerim so se uprli, da pa nobenega voditelja niso ubili ob kakšni drugi priložnosti.

Uradni pakistanski krogi ne povedo, kakšna je usoda Mudibur Rahman, o katerem so poročali, da so ga ujeli, medtem ko njegovi somišelniki trdijo, da se naprej vodi boj vzhodnobengalskega ljudstva.

Spodrezani frak

... Vodja demokratov v ameriškem kongresu Boggs je obtožil FBI, zvezi preiskovalni urad da prisluškuje telefonskim pogovorom članov kongresa in da za nekaterimi člani tega najvišjega ameriškega predstavnika doma celo vohuni. Zato je Boggs zahteval odstop direktorja FBI, Hooverja. Odločen izmeniti na Boggsovo obtožbo ni prišel le iz FBI, ampak tudi iz Bele hiše. Zdag Boggsu ne preostane drugega, kot da telefon odpoje — ali pa pošlje račun za pogovore Hooverju...

Spopad v Rimu

Spopadli so se delavci in fašisti, ki so jih dedodajci najeli kot stavkokaze

OD NASEGA RIMSKEGA DO PISNIKA

RIM, 7. aprila. Pred enim od največjih rimskih podjetij kovinske predelovalne industrije FATME je davi prišlo do hudega spopada med stavkajočimi delavci in skupino neofašističnih skvadristov...

Delavci in uslužbenec tovarna FATME — kakih 2.000 jih je — stavkajo skoraj že leto dni. Stavka se je začela, ko so lastniki obratov napovedali, da bodo tovarno zaprli, kapital pa plasilaril v druge panoge. Brž po tej napovedi so delavci zasedli tovarno, hkrati pa so njihovi odposlanci nekaj mesecev nenehoma demantirali kratkimi predstavitvami. Pred kratkim je vodstvo tovarne najelo večjo skupino policijskih fašističnih prestopčev, ki so jih zaposlili kot delavce, vendar pa s posebno nalogo, da zasedbo tovarne razbijajo od znotraj. Davi je skupina teh »delavcev« skušala priti v tovarno, vendar so se delavci, ki so tovarno zasedli, temu odločno uprli. Fašisti so se nato obrnili na stalno policijsko stražo, ki bedi nad položajem, ker pa se policija, spustijoč sindikalne pravice, v zaščito ni hoteli mešati, so se fašisti spopadli z delavci. Spopad se je končal njim v škodo in skvadra je morala na hitro zapustiti abojščev. Nekaj fašistov je ostalo v rokah delavcev in so jih hudo poškodovane odpejali v bolnišnico. Napad fašistov po vsej priliki ni bil organiziran samo zoper zasedbo tovarna FATME, marveč predstavlja tudi provokacijo zoper sindikate, ki so za danes razglasili splošno stavko. MARJAN SEDMAK

Čedalje več naših v ZRN

Po najnovjših podatkih je tam že 436.000 Jugoslovancev

Od našega borskega dopisnika

BONN, 7. aprila — Ne brez presenečenja so tu registrirali pravkar objavljene naj-novše podatke o številu tujih delavcev, zaposlenih v ZRN. V začetku aprila je za 40.000 presešlo dvomilijonsko mejo. Kljub uradnim trditvam, da je zaradi upadanja konjunkturne vzpona priliv tujih delavcev manjši, se je njihovo število od januarja letos povečalo za 80.000.

Tudi število Jugoslovancev je spet poraslo. Medtem ko so jih januarja našli 415.000 in v začetku marca 420.000, jih je po najnovjših podatkih že 436.300, torej približno 20.000 več kot pred tremi meseci. To so večinoma gradbeni delavci. Prišli so v ZRN ob začetku gradbene sezone, ki bo letos menda zelo žilavna. Jugoslovanski kontingent je še vedno največji (21,3 odstotka vseh tujih delavcev).

Od ostalih narodnosti so se na drugem mestu pojavili spet Italijani. V zadnjih mesecih je njihovo število naraslo za 25.000 (na 388.000). Za njimi so Turki (385.000), Grki (256 tisoč) in Spanci (175.000).

V zadnjih tednih je dobilo delo tudi kakih 1.000 Nemcev, ki se izseljujejo iz zahodnih predelov Poljske. Če poletje jih pričakuje še kakih 30.000. SLAVKO FRAS

ZDA obsodile napad teroristov

WASHINGTON, 7. aprila (Tanjug). — Sodelujočemu v jugoslovanskem vladnem uradnem napadu ter obsojemo vsak tak akt proti diplomatom in diplomatskim predstavništvom, je izjavil predstavnik State Departmenta na vprašanje dopisnika Tanjuga v Washingtonu o stališču in reagiranju uradnih krogov ZDA na zločinski napad ustaških teroristov na jugoslovansko veleposlanstvo v Stockholmu.

Ostra obsodba atentata

LONDON, 7. apr. (Tanjug). — Uradni krogi in diplomatski zbor v Londonu so ostro obsodili atentat na jugoslovanskega veleposlanika v Stockholmu Vladimirja Rolovića.

Parlamentarni podsekretar Foreign officea Anthony Royle je izrazil sožalje Foreign officea jugoslovanskemu veleposlanstvu v Londonu in obžalovalje zaradi »zaprepašujočega dogodka« — atentata na Vladimirja Rolovića v Stockholmu. PARIZ, 7. apr. (Tanjug). — Francoska sredstva za informacije so posvetila danes veliko pozornost vesti o atentatu na veleposlanika Rolovića in uslužbenec veleposlanstva v Stockholmu. Glavna francoska radijska postaja je objavila nocoj tudi komentar, v katerem izraža prepričanje, da so atentat skrbno pripravili, kar kaže tudi način, kako so ga izvršili.

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

MINI SHAMPOO

ZA SUHO KOŽU

NOVO!

BREZOV KREM MINI ŠAMPON ZA SUHE LAŠE, VSEBUJE LECITAIN, KI NADOKNADI PRI PRANJU IZGUBLJENO NARAVNO MAŠČO. EKSTRAKT BREZE DELUJE UGO-DNO NA LAŠE IN JIM DAJE MEKKOBO TER SIJAJ.

NEVA ZAGREB

V nekaj vrstah

Jesenice
VEČJI DOHODKI KRAJEVNIH SKUPNOSTI — Krajevne skupnosti v Jesenici bodo po predloženem proračunu letos oblikovale svoje dohodek iz dotacije za osnovno in drobno komunalno dejavnost, od prispevkov za uporabo mestnega zemljišča, turistične takse, parkirnine in od raznih najemnin. Predvidevajo, da se bo na ta način za 11 krajevnih skupnosti nabralo 888.000 dinarjev. Poleg tega pa bodo ponekod imeli še dohodek iz lastne dejavnosti. Predvsem bo to v turističnih krajih Gornjesavske doline in od servise dejavnosti, ki jo ima krajevna skupnost Sava na Jesenicah.

Škofja Loka
»ELRA« GRADI — Tovarna gospodinjstskih aparatov Elra v Retačah pri Škofji Loki, ki trenutno zaposluje 400 ljudi, predvsem žensk, je začela graditi novo lakirnico in skladiščno halo. S tem bo povečala proizvodnjo katalitičnih peči, kakor tudi drugih izdelkov. S tem bodo izboljšali kvaliteto, predvsem pa bo novogradnja izboljšala delovne pogoje zaposlenih.

Moravče
GRADITEV GASILSKEGA DOMA — Gasilsko društvo Moravče je pričelo graditi nov gasilski dom, kar stara stavba več ne odgovarja potrebam. Gasilski dom je že pod streho in ga bodo letos izročili svojemur namenu. Vsa dela so gasilci opravili s prostovoljnimi delom, medtem ko so gradbeni material prispevali občani Moravč in okolice. V prihodnje pa pričakujejo pomoč tudi od družbenopolitičnih organizacij in podjetij.

Kamnik
NOV SERVIS BODO GRADILI — Podjetje Svit, v okviru katerega deluje tudi posebna enota avtoservis, bo začelo letos graditi novi servis za popravilo avtomobilov Toyota. Novo poslopje bo stalo ob Ljubljanski cesti na Bakovniku, v njem pa bo tudi prodajna služba za omenjene japonske avtomobile.

Trbovlje
PREVENTIVNO ZDRAVLJENJE — Osrednji delavski svet Zasavskih premovalov Trbovlje je pred nekaj dnevi odobril potrebna sredstva za preventivno zdravljenje 120 članov svoje delovne skupnosti v letošnjem letu. V okviru razpoložljivih sredstev pošilja podjetje na preventivno zdravljenje svoje delavce, po predhodnem mnenju pristojnega zdravnika in v okviru določil posebnega pravilnika. Na zdravljenje jih pošilja v razna zdravilišča, s katerimi ima sklenjene pogodbe.

Iz drugih izdaj

MARIBOR

Vsak tretji zakon razvezan

Analiza, ki jo je strokovnjakom naročil oddelek za socialno delo skupščine občine Maribor, kaže, da se na območju mariborske občine v zadnjih letih razveže že vsak tretji zakon. To je še enkrat več kot slovensko povprečje. Najpogostejši vzroki mariborskih ločitev so neprimerno osebnost enega ali obeh zakoncev, sledijo pa alkoholizem, delomrznost, prostitucija in nemoralna. Lani je bilo med razvezanimi zakonci 24 odstotkov alkoholikov. P. S.

GORNJA RADGONA

Prezgodnje napovedi

Predsednik radgonske občinske skupščine Branko Zadravec je izjavil, da so optimistične napovedi o graditvi nove gostinske šole v Radencih preurejene, ker še vedno ni jasno, če bo republikanski izvršni svet prišel za graditev obljubljenih milijon dinarjev. Sedanja šola nima pogojev za verifikacijo. B. B.

CATEŠKE TOPLICE

Zadušitev s kopalci?

Cateške toplice, v katerih so lani zabeležili 60.000 prenočitev, morajo do sezone urediti tri bazene (enega otroškega), sicer se bodo počeli zadušiti v kopalcih. Idejni načrt razvoja do leta 1975 predvideva, naj bi toplice v tem obdobju dobile še novo samoposredno restavracijo in več športnih igrišč, zdravstveni trakt naj bi povečali na 150 ležišč, v načrtu pa je tudi graditev novega hotela s 400 posteljami. J. S.

Varstvo v načrtih

V radovljiški občini pripravljajo desetletni program urejanja otroškega varstva — Bo dovolj sredstev za vse?

Vse vzgojno varstvene ustanove v radovljiški občini so od 1. januarja 1971 združene. Te so na Bledu, v Radovljici, v Kropi, v Gorjah, v Lescahu, v Bohinjski Bistrici in v Kamni Gorici. Skupno je v teh zavodih 347 otrok od 2. do 7. leta starosti, kar pomeni, da je v varstvenih ustanovah 15 odstotkov otrok te starosti. V teh ustanovah je zaposlenih 18 vzgojitelj, poleg tega pa še okoli 10 članov pomožnega osebja.

Vsi dosedanjí domovi pa skorajda v celoti ne ustrezajo temu namenu bodisi po svoji notranji ureditvi bodisi po številu prostorov. Studije predvidevajo, da bo v občini v naslednjih desetih letih 2.085 otrok v starosti od 2-7 let. Od teh naj bi bilo vključeno v vzgojno-varstvene ustanove kar 833 otrok ali 40 odstotkov.

Program predvideva, naj bi v bodoče imeli te ustanove povsod, kjer so že, da pa bi jih bilo treba preurediti oziroma obnoviti v Radovljici, Kamni Gorici, Podnartu, na Bledu, v Ribnem in v Bohinjski Bistrici. Nova poslopja pa bi morali zgraditi v Lescahu, Kropi, Posavcu, Crnicu, Begunjah in Stari Fužini. Tam kjer so predvideli preureditve so v načrtu sedanji prostori

Kazen za uboj

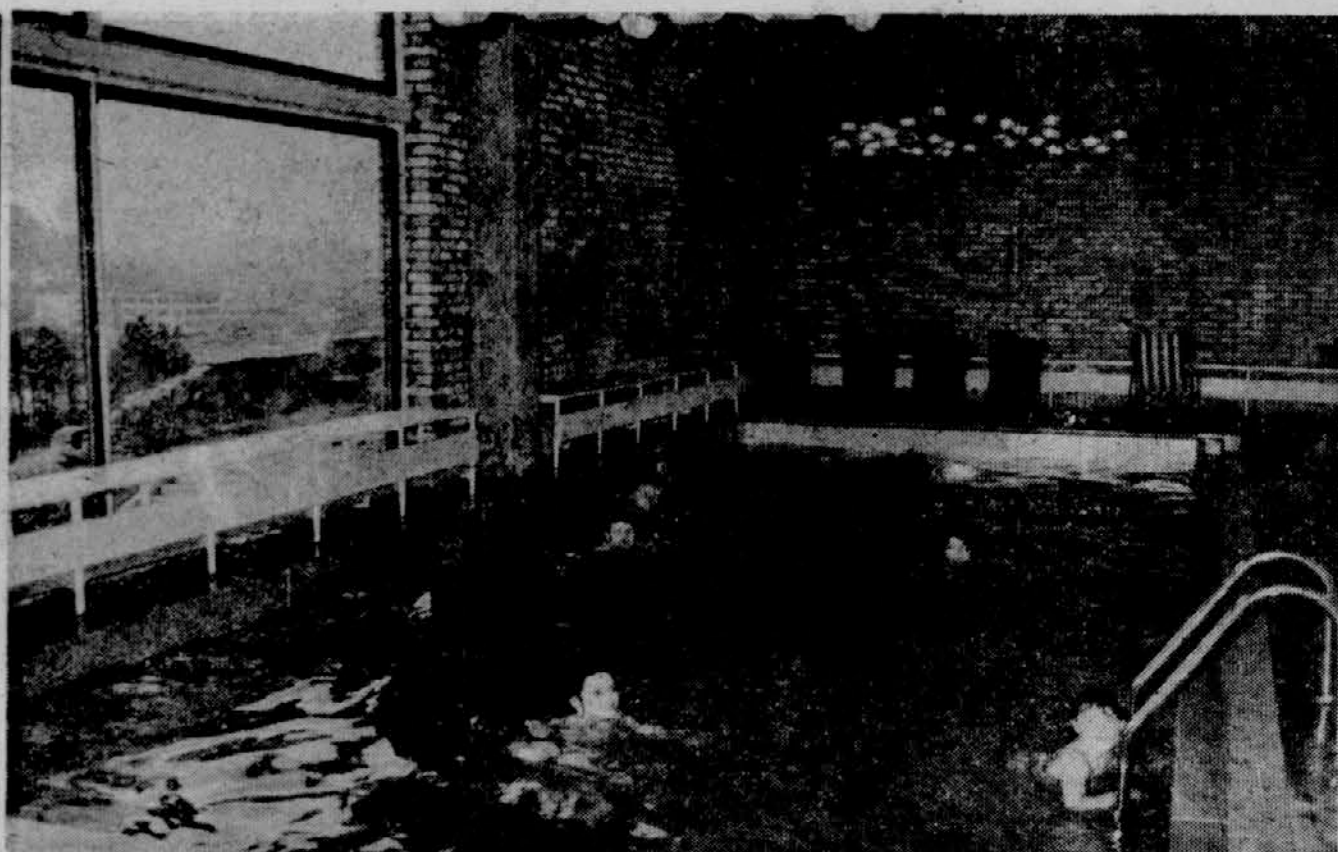
Novomeško sodišče je obsojilo T. Dujmoviča na 3 leta strogega zapor

TRZIC

Pogovor o vprašanih mladih

TRZIC, 7. apr. — Danes je obiskal tovarno obute Peko član republiške konference ZMS Franc Gazvoda. Z vodstvom podjetja, predstavniki družbenopolitičnih organizacij tovarne in predstavniki mladine so se pogovarjali o izvajanju programa akcije 75, načrtih in težavah mladine v tovarni. Po besedah tov. Franca Gazvode in vodstva podjetja je delo mladinske organizacije v Peki naredilo v vključitvijo v akcijo 75 velik napredek, saj je aktiv med najboljimi v Sloveniji.

V razgovoru so obravnavali posamezne naloge in težave pri delu mladinske organizacije v tovarni. Popoldne so pripravili razgovor z ožjim komitejem, združen s predstavljanjem Franca Gazvode o delu in nalogah mladinske organizacije v našem samoupravnem sistemu. Predavanje je bilo v prostorih mladinskega kluba v Trzicu. R.

KRANJ JE DOBIL DRUGI ZIMSKI BAZEN — V kranjskem novem hotelu Creina so odprli zimski kopalni bazen in savno, ki bosta odprta vse leto. Foto: Marijan Kregar

Lepši časi za kmete

V Litiji so sprejeli petletni načrt razvoja kmetijstva, v Zagorju in v Trbovljah pa program pospeševanja te panoge — V Trbovljah prednost živinoreji

Kmetijstvu v Zasavju se obetajo boljši časi. V Litiji so sprejeli petletni načrt razvoja te panoge, v Zagorju in Trbovljah pa program pospeševanja kmetijstva. V Hrastniku, Trbovljah in Zagorju se dogovarjajo za združitve kmetijskih združenj. V vseh štirih zasavskih občinah pa so ustanovili sklade za pospeševanje kmetijstva.

Priprave, da bi kmetijstvo prišlo na zeleno vejo, so na območju Zasavja očitna. To je tem bolj spodbudno, ker posamezne občine niso kmetijske, pač pa izrazito industrijske. Tako, na primer, kmetijstvo v strukturi trboveljskega gospodarstva ne predstavlja pomembnega deleža, vendar so se tudi v tej občini lotili dolgoročnejšega načrtovanja te panoge. V trboveljski komunici je le 460 kmečkih in polkmečkih gospodarstev s 2.300 hektari kmetijskih površin. Produktivnost je povsod nizka. Skromna je tudi poraba umetnih gnojil (35 kilogramov na hektar), na kmetijah je malo mehanizacije.

V kmetijskih združenjih Trbovlje, ki pod novim strokovnim vodstvom hitreje napreduje, so izdelali predlog načrta pospeševanja kmetijstva v občini za prihodnjih deset let. Občinska skupščina je na zadnji seji soglasala in potrdila ta načrt, ki daje prednost, zaradi pogojev v hribovskih predelih, razvoju živinoreji. V trboveljski kmetijski združenji so tudi mnenja, da bo v prihodnje mogoče vključiti

PTUJ Slednja vas — oporišče

PTUJ, 7. aprila — Koordinacijski odbor za narodno obrambo bi občinski konferenca kmetijskih združenj, ki se bodo dogovorili o urejanju in vzdrževanju zgodovinskih mest, in zgodovinsko zaščitenih mestnih območij. Ptujski bodo do takrat predvsem uredili svoje številne muzejske prostore.

Odbor za družbeni standard poletja je tudi za letošnji prejel veliko prošnjo za dodelitev posojil za zidanje zasebnih stanovanj, zato pa je na voljo denarja. Zato ni razpravljal o razdelitvi okrog 700.000 dinarjev za te namene, pač pa predvsem o vrstnem redu in kriterijih, po katerih naj bi prosilci prišli do kreditov. V prvi vrsti bodo podeljevali posojila vsem tistim prosilecem, ki nameravajo letos dograditi svoja zasebna stanovanja. Za njimi naj bi prišli v postev vsi tisti člani delovne skupnosti, ki so dozdajali svoja stanovanja do pete ali tretje stopnje, za njimi prosilci, ki so svoje stanovniške hiše sezidali do prve stopnje s svojimi lastnimi sredstvi in na koncu vsi rudarji, ki želijo preurediti hiše za pridobitev novih stanovanjskih prostorov. Odbor je soglasal s predlogom, da skupna višina posojila za novogradnjo stanovanjske hiše ne more presegati 45.000 dinarjev, da bo znašala obrestna mera 1 odstotek, rok vračanja pa bo do petnajst let. Na seji so imenovali posebno komisijo za pregled prošnje in ogled dejanskega stanja posameznih prosilcev za posojila v zvezi z graditvijo njihovih stanovanj.

I. CIANI
RADLJE OB DRAVI
Nov oddajnik lokalne radijske postaje

Devetindvajsetega novembra letos, ko praznuje lokalna radijska postaja Radlje 16-letničo obstoja, bodo dobili nov oddajnik. S tem se bo močno povečalo območje radeljske radijske postaje, ne samo na Koroskem, temveč tudi na avstrijskem Stajerskem. Ker pa je v Avstriji zaposlenih vse več delavcev z območja Radelj, pa nameravajo v bližnji prihodnosti uvesti tudi redne oddaje za naše delavce v tujini. M. U.

B. BENEDIK
Glasbeni večer v Kopru

Društvo prijateljev glasbe v Kopru pripravila v petek 9. aprila svoj predzadnji koncert v letošnji sezoni. Nastopila bosta naša znamenita violonist Igor Ozim, sedaj profesor na glasbeni akademiji v Kölnu in pianist Marijan Lipovšek iz Ljubljane. Pričetek koncerta bo ob 20. uri v dvorani glasbene šole. I. S.

OSAMLJENA OSNOVNA ŠOLA — Poslopje osnovne šole v Motniku (na sliki) so zgradili tik pred začetkom druge svetovne vojne. Takrat jo je obiskovalo veliko učencev, zdaj pa jih je še komaj za majhen razred. Na šoli poučuje samo ena učiteljica. Foto: T. Jančar

OSAMLJENA OSNOVNA ŠOLA — Poslopje osnovne šole v Motniku (na sliki) so zgradili tik pred začetkom druge svetovne vojne. Takrat jo je obiskovalo veliko učencev, zdaj pa jih je še komaj za majhen razred. Na šoli poučuje samo ena učiteljica. Foto: T. Jančar

Zadovoljene želje

Zagorska občinska skupščina je letos namenila več sredstev za vzdrževanje različnih javnih objektov

Lani je posebna strokovna komisija ocenila vrednost številnih javnih objektov, predvsem pa prosvetnih, družinskih, planinskih, športnih domov in lovskih postojank na območju zagorske občine. Ugotovila je, da nekatera društva in društvene organizacije ne vzdržujejo teh objektov tako, kot bi morale, zavoljo pomanjkanja denarja.

Če bi se vnaprej vsi ti domovi ostali takšni, kakršni so zdaj, se ne bi mogli izogniti večji gospodarski škodi. Ta je sicer že zdaj precejšnja, vendar bi jo bistveno omejili, če bi vsaj deloma ločili vzdrževalnih del in večjih popravil. Zato je komisija predlagala občinski skupščini, naj bi predpisala za vse te objekte minimalno amortizacijo in zato predvidela nekaj denarja.

Letos bo za potrebe na voljo okrog 110.000 dinarjev. To sicer ne bo dovolj, kaže pa, da bodo upravni odbori oziroma gospodarski sveti in komisije, ki skrbijo za te domove imeli na razpolago vsaj toliko sredstev, da bodo preprečili nadaljnje propadanje družbenega imetja. Odičitev zagorske občinske skupščine je še posebej pomembna zavoljo tega, ker je s tem preprečila dosedanje pomanjkljivo gospodarjenje v javnih objektih in hkrati obvezala vse samoupravne organizacije.

GORNJA RADGONA

Priprave za regulacijo Ščavnice

Na zadnji seji občinske skupščine v Gornji Radgoni minuli teden je bilo v zvezi s vprašanjem odbornika Manka Golarja, kako potekajo priprave za regulacijo Ščavnice in melioracijskih del Ščavniške doline med drugim povedano, da so bili lani v zvezi s tem trije razširjeni sestanki. Na zaključnem posvetu v septembru so sklenili, da je treba izdelati poleg projektov tudi celovit ekonomski elaborat, ki naj zajame ustrezno proizvodno komasacijo in odgovori na vprašanje ekonomske uspešnosti vloženih investicij. Melioracija obsega približno 11.000 hektarov površin. I. K.

KRŠKO

Tovarna gradbenih elementov

Splošno gradbeno podjetje Pionir Novo mesto in SGP Primorje iz Nove Gorice nameravata pri Krškem skupno graditi tovarno gradbenih elementov. Gradnja jo bodo v gramoznici v bližini vasi Drnove pri cesti Ljubljana-Zagreb, kjer so velika nahajališča primerne gramoze. Graditev bo veljala približno 10 milijonov dinarjev, z graditvijo pa bodo začeli že letos. P. R.

BREŽICE

Gostovanje nemških harmonikarjev

V soboto bo v Brežicah harmonikarski orkester iz Rudolfsella-Bendsee v Zvezni republiki Nemčiji. Na samostojnem koncertu se bodo gostje predstavili z izborom klasičnih glasbenih del. Koncert bo ob 20. uri v prosvetnem domu. Gostovanje spada v vrsto prireditve, ki jih brežiška glasbena šola prireja v podastitev 25-letnice obstoja. J. T.

Majhne kmetije

V krški občini je kar 2.479 kmetov, katerih katastrski dohodek ne presega 2.000 dinarjev letno. Ker ti ne bi zmogli plačila za zdravstveno varstvo v celoti, bo za njih vlada občina vsa razlika med plačanim prispevkom in stroški zdravstvenega varstva. P. R.

SAMSKI DOM POD STREHO — V železnih delavcih gradbenega podjetja Tehnik iz Škofje Loke gradijo samski dom za delavce, za katere založijo primanjkuje stanovanj. Foto: Marijan Kregar

Zob časa grize obete

Le hiter poseg bi lahko rešil kamniški grad Zaprice propadanja — Kamniški muzej, ki ima v gradu svoje prostore, zaman prosi za 156 tisoč dinarjev

Na območju kamniške občine je nekdaš stalo kar 13 gradov, ki so gospodovali nad svojo okolico. Zal je zob časa večino med njimi porušil, tako da se nam je med večjimi gradovi ohranil le grad Zaprice nad Kamnikom, katerega zgodovina sega v četrto stoletje. Zapriški grad so začeli leta 1961 obnavljati, vanj pa se je vselil Kamniški muzej.

Z nekaj presledki torej grad že 10 let obnavljajo. Tako so obnovili streho nad osrednjim poslopjem in vzhodnim krilom, preuredili vsa tri nadstropja, napeljali centralno kurjavo in uredili še nekatere malenkosti. Tudi okoliščine, ki je bila nekdaš priljubljena spreha-

jaljšče Kamničanov, so delno uredili in postavili kaščo iz tuhinjske doline. Zal je ostan do gradu precej slaba. Kamniški muzej si že dlje časa prizadeva, da bi obnovil tudi manjši grad, ki je močno načeta. Po načrtu je bilo treba obnoviti bi naj bili

zagradbo obnoviti že pred dvema leti, vendar ni bilo denarja. Tudi letos tega denarja ni v občinskem proračunu, saj je bilo za kulturo namenjena manj kot preteklo leto. Obnova zapriškega gradu je prišla tako daleč, da so sedaj potrebni enkratna večja sredstva za popravilo zunanosti. Po predračunu bi vsa dela veljala 156.000 dinarjev, ki jih Kamniški muzej seveda nima. Le hiter poseg bi rešil zidove pred nadaljnjim propadanjem. Zapriški grad je izredno pomemben kulturni spomenik, v njem so razstavljene umetnine in zgodovinski predmeti velike vrednosti, ki tvorijo urejeno kulturno okolje. Po programu muzeja, naj bi v gradu uredili tudi turistično gostinske prostore. T. JANČAR

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE.
Ljubljana, Mestni trg 26

V STOCKHOLMU ARETIRANA USTAŠKA TERORISTA — Švedska policija je po atentatu na veleposlanika Vladimira Rolovića v poslopju, kjer je jugoslovansko veleposlaništvo, prišla oba atentatorja, ustaška terorista Mira Barešića (levo) in Andjelko Brajkovića; ta dva sta hudo ranila Vladimira Rolovića in tajnico Miro Štampihar. Mlada ustaška terorista sta streljala tudi na hišnika jugoslovanskega veleposlaništva, a ga nista zadela, svetnik Miodrag Vukadinović pa se je rešil.

SVETNIK LAŽE RANJEN — Uslužbenec jugoslovanskega veleposlaništva v Stockholmu Miodrag Vukadinović (sredi posnetka) se je med atentatom rešil tako, da je skočil skozi okno in se spustil na balkon v nadstropju niže.

STUDENTSKA DEMONSTRACIJE IN SPOPADI S POLICIJO — Južnokorejski študentje so včeraj na sešulskih ulicah demonstrirali proti vojaškemu urjenju v univerzitetnem naselju. Studentje so se spopadli s policijo in kamenjali može v črnem, v vrsti uličnih neredov po glavnem mestu Južne Koreje je sodelovalo približno 1.000 študentov; zahtevali so akademsko svobodo v svojem univerzitetnem središču.

V Stockholmu strela na veleposlanika V. Rolovića

Včeraj dopoldne sta ustaška terorista nevarno ranila Vladimira Rolovića in tajnico Miro Štampihar — Svetnik Miodrag Vukadinović laže poškodovan — Atentatorja Miro Barešić in Andjelko Brajković sta bila po zločinu aretirana

OD NAŠEGA STOCKHOLMSKEGA DOPISNIKA

STOCKHOLM, 7. aprila (Po telexu). Danes dopoldne sta dva oborožena ustaška vdrila v jugoslovansko veleposlaništvo v Stockholmu in napravila atentat na veleposlanika Vladimira Rolovića. Strelji iz pištole so ga teško ranili v glavo, trebuh in nogo. Kljub takojšnji operaciji v karolinški bolnišnici v Stockholmu — iz glave so mu odstranili dve krogli — je njegovo zdravstveno stanje zelo kritično.

Ob atentatu je bila teško ranjena tudi 48-letna tajnica Mira Štampihar, ki služi v veleposlaništvu. Dobila je

štolama v rokah sta nas ustrelila. Na tleh smo videli ležati veleposlanika. Takoj smo razumeli, da so ga ustrelili.

Dogodki so si hitro sledili. Atentatorja sta se nekajkrat ustrelila in ena od krogelj je šla skozi vrata in zadela Miro Štampihar. Svetnik Miodrag Vukadinović je sam skušal pomagati Roloviću. Tudi sam je bil prisljen bežati. Po žlebu je splezal na balkon, nadstropje niže. Tam je trkal po vratih, toda stanovalci, ki so slišali strele, niso upali odpreti. Vukadinović je nato splezal na drug balkon v istem nadstropju, od koder so ga rešili gasilci. Te e po radiu poklical švedski javni čuvaj. Policijski komisar Lennart Eriksson, ki je vodil akcijo proti atentatorjema, pripoveduje:

«Ko smo prišli na veleposlaništvo, so bili pred zgradbo že javni čuvarji, dva policijska petrujina avtomobila in gasilci. Šli smo v zgradbo in videli, da sta se oba

Uradne švedske reakcije

Švedski zunanji minister Torsten Nilsson izrazil globoko obžalovanje.

STOCKHOLM, 7. aprila (po telexu) — Švedski zunanji minister Torsten Nilsson je danes dopoldne poslal brzojavno k zveznemu sekretarju za zunanje zadeve Mirku Tepavcu in izrazil globoko obžalovanje nad dogodkom. Švedsko zunanje ministrstvo pa je popoldne objavilo uradno sporočilo, v katerem je med drugim rečeno: »Z veliko osuplostjo in globoko prizadetostjo je vlada sprejela poročilo o brutalnem atentatu na jugoslovanskega veleposlanika in njegove sodelavce. Storiteli bodo za to seveda odgovarjali po švedskih zakonih, toda tragedija aktualizira celotno vprašanje, kako naj švedske oblasti ustvarijo učinkovito zaščito za tuje uradne predstavnike v naši deželi.«

To vprašanje je švedski zunanji minister zadnjikrat javno obravnaval v zunanje politični razpravi v parlamentu 31. marca. Torsten Nilsson je takrat zagotovil dobro voljo švedske vlade: »Zaljubljeni dejanja proti tujim predstavnikom niso vredna naše dežele z njimi pravimi tradicijami in demokratičnimi načeli. V zadnjem času so se žaljive proti tujim uradnim predstavnikom v nekaterih primerih razvile v resna nasilna dejanja. Tudi manjše skupine tujih državljanov so sodelovale v takšnih akcijah proti predstavnikom tistih držav, iz katerih so sami. Vlada ne bo tolerirala takih nezakonitosti. Nasilna dejanja proti predstavnikom drugih držav bomo preganjali po švedskih zakonih.«

Komentator švedske radia je danes dejal, da ob današnjem atentatu verjetno močno poslabšal odnose med švedsko in jugoslovansko. Omenil je, da so jugoslovanske oblasti že pred incidentom na konzulatu v Göteborgu pogosto uradno opozorile švedske oblasti na teroristično dejavnost ustrešev in drugih političnih emigrantov.

MITJA JERMOL

Vladimir Rolović

Veleposlanik Vladimir Rolović, rojen leta 1918 v Crmnic pri Barju, je postal že kot dijak na Cetinju član KP in aktivni član naprednega mladinskega gibanja. V NOV je stopil 1941. leta kot organizator vstaje v Crni gori. V štirinajstih letih diplomatske službe je bil veleposlanik na Norveškem in na Japonskem, medtem ko je bil imenovan za veleposlanika na Švedskem lanske jesen. Vladimir Rolović je poročen in ima dvoje otrok.

strel v prsa in dežurni zdravnik v bolnišnici pravi, da je rana življenjsko nevarna. Svetnik veleposlaništva Miodrag Vukadinović se je laže poškodoval, ko je skočil skozi okno in se spustil na balkon nadstropja niže.

Oba mlada atentatorja sta ob 9.30 uri prišla na veleposlaništvo. Pred zgradbo ju je ustavil stajni švedski čuvaj, a moča sta potegnili pištole in ga odrinila. V službenih prostorih je bilo takrat približno deset ljudi. Atentatorja sta vdrila naravnost v veleposlaniško pisarno in streljala na Vladimira Rolovića. Zrušil se je na tla, zadet v glavo, trebuh in nogo.

Uslužbenec veleposlaništva so sedeli v sosednji sobi, skupaj z mlado jugoslovanko Danico Crnčević, ki je bila na obisku pri materi. Delce pripadajočih strel iz doma smo zaslišali sobe. Stekli smo tja, a dva moža s pi-

Kdo sta atentatorja?

V vratarški loži na veleposlaništvu v Stockholmu je ostal potni list enega izmed atentatorjev. Njegovo ime je Miro Barešić, rojen 10. septembra 1950 v Sibeniku. Drugi atentator je po sporočilu stockholmske policije Andjelko Brajković, rojen leta 1948.

nasilnika zapirja v eno od sob. Takrat se nisem vedel, da je z njima tudi veleposlanik. S pomočjo oseba na ambasadi smo se skušali pogovoriti z njima in ju prepričati, naj se vdata. Tega nista hotela storiti. Hotela sta videti policijo. Zato smo

Oster protest slovenskih poslancev

LJUBLJANA, 7. aprila — Republiški in gospodarski zbor slovenske skupščine sta na današnji seji dala v zvezi z zločinom v Stockholmu tole izjavo za javnost (posredovala sta jo državni sekretariatu za zunanje zadeve, da jo pošlje ustreznim švedskim oblastem).

«Poslanci republiške in gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije smo med zasедanjem dne 7. marca 1971 z ožupostjo in ogorčenjem sprejeli vest, da sta dva teroristična zločina danes jutraj v prostorih veleposlaništva SFRJ v Stockholmu teško ranila jugoslovanskega veleposlanika Vlada Rolovića in uslužbenko veleposlaništva Miro Štampihar.

Ta gnusni zločin je našel na odobrobo vse slovenske javnosti. V njem odseva zločinska narava izvršilcev tega dejanja, še posebej pa tistih ljudi, ki so ju na to napeljali. To dejanje pred vsem svetom ponovno potrjuje zločinski značaj dejavnosti raznih skupin, ki na švedskem sovražno delujejo proti Jugoslaviji, a kar je vlada SFRJ že opozorila švedsko vlado.

Poslanci slovenske skupščine najostreje protestirajo proti temu zločinu in se pridružujemo zahtevam SFRJ, da švedske oblasti:

— zagotovijo popolno varnost diplomatskih, konzularnih in drugih predstavnikov SFRJ na Švedskem in vseh jugoslovanskih državljanov, ki so v tej deželi;

Pešič odpotoval v Stockholm

BEOGRAD, 7. aprila. Tako, ko je prispel vest o atentatu na našega veleposlanika Rolovića v Stockholmu je odpotoval v švedsko prestolnico podsekretar v DSZZ Pešič skupaj s skupino zdravnikov. Diplomatsko osebo z naših veleposlaništev na Danskem in Norveškem bo začasno prevzelo posle v Stockholmu. Oblasti v Beogradu so ukrenile vse potrebno za zaščito švedskega veleposlaništva v Beogradu.

3-DNI Z YUGOTOURSOM V PARIZU OGLED RAZSTAVE JUGOSLOVANSKE UMETNOSTI

Odhod iz Ljubljane 22. aprila 1971 3-dnevno potovanje z letalom, penzionske storitve v hotelu, ogledi s strokovnimi vodji

Cena din 1.400,00 (možnost odplačevanja na 6-mesečni kredit brez porokov) Prijave in informacije YUGOTOURS in nonblatni agenti po vsej Sloveniji.

YUGOTOURS Ljubljana, Litova 46/5 nad tel 322 454 in 321 794

Protest ZIS

Zvezni izvršni svet izdal sporočilo ob atentatu na Vladimira Rolovića

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug). ZIS je danes izdal naslednje sporočilo:

«Zvezni izvršni svet ugotavlja:

1. da je bila švedska vlada že večkrat opozorjena na emigrantske organizacije, ki se ukvarjajo s teroristično dejavnostjo proti diplomatskim in konzularnim predstavništvom SFRJ in jugoslovanskim državljanom na Švedskem;

2. nedavni poskus ugrabitve v konzulatu SFRJ v Göteborgu je potrdil upravičenost takih opozoril;

3. švedsko sodišče je kaznovalo neposredne krivce, kar je v jugoslovanski javnosti in pri naši vladi vzbudilo vtis, da bodo švedske oblasti dolžne ukrepe in preprečiti nadaljnjo dejavnost tistih organizacij in skupin, ki se ukvarjajo s terorizmom, na ravnanjem proti SFRJ in ki ogrožajo življenja naših diplomatskih predstavnikov in državljanov ter otežujejo normalno delo diplomatskih in konzularnih predstavništva SFRJ na Švedskem;

4. atentat, do katerega je danes, 7. aprila, prišlo na veleposlanika SFRJ na švedskem Vladimira Rolovića, kaže, da je dosedanje priznanje tako imenovanih političnih dejavnosti teh terorističnih skupin postalo povsem nedopustno in nevarno, ter da se švedske vlade ni pravočasno odločila za od-

ločne ukrepe, kar je bila nje na dolžnost, tako glede na varnost naših diplomatskih predstavnikov in državljanov kot tudi glede na dobre švedsko-jugoslovanske stike.

ZIS je nato pooblastil državnega sekretarja za zunanje zadeve, da v imenu vlade SFRJ vloži pri švedski vladi najbolj odločen protest, ji posreduje »gorčenje« naše javnosti zaradi zadnjih terorističnih napadov na naše uradne predstavnike na Švedskem ter zahteva ne le najstrožje kazni za atentatorje, katerih žrtvi sta bila jugoslovanski veleposlanik na švedskem Vladimir Rolović in uslužbenka veleposlaništva Mira Štampihar, temveč tudi strogo preiskavo, da bi odkrili organizatorje in pobudnike tega zločinskega dejanja; nemudoma pa naj bi se lotili tudi vseh nučnih ukrepov, da se konča in povsem prepreči taka dejavnost, ter da se zavaruje življenja naših predstavnikov in državljanov na švedskem in zagotovijo normalno delo diplomatskih in konzularnih predstavništva SFRJ v tej državi.

Vlada SFRJ švedsko vlado opozarja, da bi v primeru, če se ne bi lotili takih odločnih ukrepov, to lahko uveljavilo na priateljske odnose med državama.

MITJA JERMOL

Bolje, vendar še kritično

Rolović še vedno v smrtni nevarnosti, Štampiharja prebrodila krizo

STOCKHOLM, 7. apr. (Tanjug) — Zdravstveno stanje jugoslovanskega veleposlanika na švedskem Vladimira Rolovića je še vedno kritično. V nocojšnjem zdravniškem poročilu bolnišnice v Stockholmu — poročila švedske časopisne agencije »TT« — je rečeno, da se je zdravstveno stanje veleposlanika Rolovića nekoliko izboljšalo, vendar je še vedno v smrtni nevarnosti.

V istem sporočilu, ki je bilo objavljeno ob 22. uri po lokalnem času, so ugotovili, da je sekretarka veleposlaništva Mira Štampihar prebrodila kritično fazo.

STOCKHOLM, 7. apr. (Tanjug) — Predsednik IS Hrvatske Dragutin Haramija je nocoj v zvezi z zločinskim atentatom na jugoslovanskega veleposlanika v Stockholmu izjavil naslednje: »Vest o podelitvi in gnusnem napadu na našega veleposlanika in uslužbenke našega veleposlaništva v Stockholmu nas je ogorčila in hudo prizadela. To je še drugi primer ogrožanja življenj naših diplomatskih in konzularnih predstavnikov na Švedskem, iz česar sklepamo, da teroristi in njihove organizacije v tej državi ne ovirajo pri njihovi zločinski aktivnosti.

Napad teroristov na diplomatske in konzularne predstavnike SFRJ doživljamo kot napad na vse narode Jugoslavije in na njihovo svobodo. To so napadi na neuvrščeno samopopravno skupnost, enakopravnih narodov Jugoslavije.

V imenu hrvaškega naroda, izvršnega sveta sabora, družbenopolitičnih organizacij in v svojem imenu najodločnejše protestiramo, ker vlada švedske ni že prej sprejela vseh ukrepov, da bi zagotovila normalne pogoje dela našim diplomatskim predstavnikom na Švedskem.

Odločno zahtevamo, da švedska vlada sprejme učinkovite ukrepe, da bo omogočila delovanje teroristov in njihovih organizacij. Zahtevamo, da bodo storiteli tega gnusnega zločina čimprej ustrezno kaznovani.

Telegrami

LESKINEN DOKA — BEOGRAD, Finški zunanji minister Vaino Leskinen z zeno in sodelavci se je včeraj po štiridnevnem uradnem obisku v Jugoslaviji vrnil v Helsinke.

BRZOJAVNA CESTITKA — BEOGRAD, Državni sekretar za zunanje zadeve Mirko Tepavac je poslal madžarskemu zunanemu ministru Janosu Petru ob državnem prazniku brzojavno čestitko.

HEATH SE JE VRNIL — LONDON, Britanski premier Heath se je vrnil iz Bonna, kjer se je s kanclerjem Brandtom pogovarjal o članstvu Britanije v EGS in drugih mednarodnih vprašanjih.

BRANDT POMPIDOUJU — BONN, Zahodnonemški kancler Brandt bo seznanil francoskega predsednika Pompidouja s pogovori, ki jih je imel s premierom Heathom, pa tudi z vsebino pogovorov z italijanskim premierom Colombom.

TRUDEAU V SZ — OTTAWA, Kanadski premier Trudeau bo 17. maja za enajst dni obiskal Sovjetsko zvezo.

RIADOVA TURNEJA — KAIRO, Egiptovski zunanji minister Riad pojde v Moskvo na pogovore s sovjetskimi zunanjim ministrom Gromikom o bližnjem vzhodu. Riad je sedaj na obisku v Iranu.

VOJASKA POMOČ — AMAN, Jordanske enote so začele dobivati ameriške avtomatske puške M16. Se v okviru ameriške vojaške pomoči, Jordanska pehota namerava vajo oborožiti s tem modernim orožjem oziroma s tipom pušk M14S, ki jih uporabljajo tudi v Vietnamu.

SESTANEK — BRUNSUM, V nizozemskem mestu Brunsum so se sestali obrambni ministri Velike Britanije, ZRN, Belgije in Nizozemske. Govorili so o vojaški tehniki in sodelovanju.

AMERICANI ZAPUŠČAJO DAKO — WASHINGTON, Tristosedem Američanov je iz Dake odpotovalo v Karaci, Vzhodnem Pakistanu je še 40 ameriških državljanov.

POLJAKI ZA KAKOVOSTNE IZDELKE — VARŠAVA, Komisija sejma za zunanje trgovino je ugotovila, da se mora kakovost izdelkov izboljšati, uvoz blaga pa se bo povečal za približno 28 odstotkov; uvažali bodo predvsem kmetijsko živilsko proizvode, izdelke za gospodinjstvo, avtomobile, pohištvo, surovine, reprovromaterial itd.

POTRES — RIM, V italijanskem mestu Palombar, približno 30 kilometrov severovzhodno od Rima, sta bila dva manjša potresa, ki sta povzročila pravcato zmedo, večje škode pa ni bilo.

ATENTAT NA GENERALA — TEHERAN, Neznani atentator je v Teheranu hudo ranil iranskega generala Farsia, predsednika vojaškega sodišča. General je zadnja leta vodil proces proti »komandosom«, ki podpirajo bivšega generala Bahtiarja.

STRELJANJE V TABORISCU — TEL AVIV, V begunskem taborišču Džabali so izraelski vojaki ustrelili štiri Arabce, ki so jih okupacijske oblasti že dlje časa iskale. Baje so v taborišču našli orožje in strelivo.

BREZPOSELNOST V ZRN — NURNBERG, Marca je bilo v ZRN 206.500 brezposelnih, en odstotek aktivnega prebivalstva. Brezposelnost je bila v primerjavi z lanskim marcem za 4,4 odstotke večja.

NOVA TOVARNA — DETROIT, Družba »Ford« namerava v ZDA zgraditi tovarno motorjev za nov tip majhnih avtomobilov »Pinto«. Motorje sedaj uvažajo iz Velike Britanije in ZRN.

MANJSI DOBIČEK — TORINO, Največja italijanska avtomobilska družba »Fiat« je imela lani za dobrih 60 odstotkov manjši dobiček kot leta 1969 — le 8 milijonov dolarjev, kar naj bi bila posledica stavk. Vrednost prodaje avtomobilov se je povečala na 2,72 milijarde dolarjev.

ZASICENO TRŽIŠČE — TORINO, Družba »Fiat« je lani prodala državam EGS za 26 odstotkov manj avtomobilov. Videti je, da je tržišče zasičeno podobno kot ameriško. V »Fiatu« razmišljajo o novih tipih avtomobilov, da ne bi preveč zaostajali za ameriškim proizvajalci.

Pa še to

PREUSMERITEV — Kot poročajo časnik, bolniki, ki se zdravijo v klinikah beograjske medicinske fakultete, še nekaj časa jedo na up. Klinike namreč ne morejo plačevati računov, ker jim zavodi za zdravstveno zavarovanje ne nakazujejo denarja za paciente. V klinikah se sprašujejo, kaj bodo storili, če jim nihče več ne bo hotel dati živila na up. Edina možnost je, da začne sprejemati samo — kandidate za shujševanje, morda najprej iz zavodov za zdravstveno zavarovanje...

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 8. april 1971 ob 0.7. uri

Vreme in temperatura 7. aprila 1971

kraj	vreme ob 7 uri	stopinj	vreme ob 13	stopinj
------	----------------	---------	-------------	---------

Ljubljana	jasno	4	jasno	19
Planica	jasno	-1	jasno	15
Brnik	jasno	0	jasno	18
Krčmarica	jasno	-3	jasno	-1
Martovc	jasno	7	jasno	19
Sl. Gradec	jasno	-1	jasno	17
Celje	jasno	2	jasno	19
Novo mesto	jasno	3	jasno	19
Koper	jasno	11	jasno	13
Reka	jasno	9	jasno	17
Ptuj	jasno	7	jasno	17
Hvala	jasno	13	jasno	17
Dobrovnik	poloblačno	11	poloblačno	15
Zagreb	jasno	6	jasno	20
Beograd	poloblačno	10	jasno	18
Sarajevo	jasno	3	poloblačno	18
Tiograd	poloblačno	9	poloblačno	18
Skopje	jasno	9	poloblačno	18
Celovec	jasno	0	jasno	16
Trst	jasno	2	jasno	17
Dunaj	jasno	8	jasno	15
Benetke	jasno	9	jasno	15
Milano	poloblačno	8	poloblačno	16
München	jasno	1	poloblačno	16
Zürich	jasno	4	poloblačno	13
Rim	jasno	11	poloblačno	17
Pariz	jasno	4	poloblačno	15
Berlin	poloblačno	7	poloblačno	8
Stockholm	poloblačno	2	delež	3
Moskva	jasno	-1	jasno	3

SLOVENIJA:

Deloma sončno z zmerno oblačnostjo. Najnižje nočne temperature okoli 4, na Gorenjskem 0, v Primorju 8, najvišje dnevne med 17 in 20.

JUGOSLAVIJA:

Pretežno sončno in toplo.

VREMENSKA SLIKA:

Vzhodne Alpe in vzhodno Sredozemlje sta v območju anticiklona in pod vplivom južnih in toplih zračnih tokov. Zahodno Sredozemlje je v ciklonskem polju, ki se počasi širi proti vzhodu, zaenkrat pa ne kaže na večjo aktivnost.

Izgledi za petek: še toplo s povečano oblačnostjo.

SNEŽNE RAZMERE — Zlatica Velika planina: 4. jasno, 160 cm, južen sneg, vse obratuje — Komna: 2. jasno, 225 cm, smučen, (skoraj) vsa snega — Triglav-Krčmarica: —3. Zlatica Vogel: 6. jasno, 310 cm, južen, vse obratuje — Zlatica Ljubelj-Predor: 5. jasno, 160 cm, smučen, vse obratuje — Zlatica Planica: 1. jasno, 15 cm snega — Triglav-Krčmarica: —3. asno 290 cm snega.

Občanov barometer

„Zastojkarji“

Na ljubljanskih cestah vlada ob prometnih kočah prava babilonska zmešnjava. Vozila mestnega javnega prometa prepelejo vsak dan skoraj 200.000 potnikov najrazličnejših navad. V tej gneči pa se vedno najde tudi nekaj takih, ki bi radi prihranili tistih 60 par za vožnjo s trolejbusom ali avtobusom. S takimi ima predvsem opravka Marjan Rozman, prometni kontrolor pri Ljubljana-transportu.

- Je »zastojkarjev« mnogo? »Glede na število vseh potnikov jih ni ravno dosti. Toda srečujemo jih vsak dan.«
- Pa kdo so to? »Starejših je malo. Največ je mladine, tako od 15 do 20 let.«
- Mladina pač nima denarja... »Ne gre za to, da ne bi mogli plačati. Grejo se nekak eksibicionizem. S takimi ali drugačnimi razlogi.«
- Kako pa se obnašajo, ko jih »uhočijo«? »Zelo različno. Eni takoj priznajo, da so hoteli pogoljufati, drugim je nerodno, tretji pa se izgovarjajo na vse mogoče načine. Pa še tretja kategorija je.«
- Katera? »To so nekaki »profesionalci«. Lepo so si preračunali: »Vožnje ne bom plačal nikoli. Včasih me bodo sicer zalotili, plačal bom globo, toda to se mi še vedno bolj splača, kot če bi vsakokrat odšel po 60 par.«
- Globa je torej mala? »Pet dinarjev. Ni preveč stimulativno.«
- Z drugimi potniki nimate težav? »Se največ jih je s pianiki. Kadar je v Ljubljani vinjski sejani ali podobne prireditve, se ne počutim najbolj prijetno.«
- Na avtobusih in trolejbusih je vas kontrolorje videti bolj poredke? »Pri podjetju nas je samo sedem, vrhu tega pa nadzorujemo mestni, medkrajevni in tovorni promet.«
- Kako je razporejen vaš delovni čas? »Bolje je, da o tem ne govorim dosti, sicer bo naš suloval se manjši.«
- So točne govorice, da se bodo vozovnice kmalu podražile? »Ni mi znano. Če bi se, no, potem bo zastojkarjev verjetno še več.«
- Mislite, da je javni promet v Ljubljani dobro urejen? »Vozil je zadosti, premalo pa je podvozov. Številne zapornice nepravilno povzročajo zastoje. In še nekaj. Mestni promet bi vsakekor moral imeti prednost.«
- Kaj bi popravili javnega delavca? »Kako bodo uredili križišče Jadranske in Jamove ceste? Tam je stanje precej kritično.«

Marjanu Rozmanu je odgovoril Milan Leban, vodja urada za promet pri mestni skupščini: »Z visko občino smo se dogovorili, da bomo Jamovo cesto podaljšali preko Merčnikove ulice, tako da bo po vsaj svoji dolžini vzporedna s Tržaško cesto. S tem bo prevzela del prometa s Tržaške ceste in postala prometnejša, kot je danes. Križišče Jadranske in Jamove ceste bo treba nujno sanjarizirati, ker je Jadranska cesta že zdaj zelo obremenjena. S tako ureditvijo se bo prometna varnost na tem križišču gotovo izboljšala. Datum ureditve tega načrta pa je odvisen od denarja.«

JANKO LORENCI

GRADBENO »GLEDALISCE« — Kaj se je skrivalo za Čopovo ulico?

Foto: Edi Selhaus

Samo Ljubljana bosa

Za osrednji mladinski center v mestu še ni ne otipljivejših načrtov, ne naročnikov — Po mišljenju urbanistov naj bi stal blizu novega RTV centra

LJUBLJANA, 7. aprila. Jugoslovanska mesta kot Zagreb, Beograd in Sarajevo se lahko pohvalijo z lepimi mladinskimi centri, le Ljubljana je ostala brez primernih in sodobnih prostorov, kjer bi se mladina lahko zbiral. Zakaj je temu tako, ne ve nihče, čeprav se o tem govori že od leta 1947 sem.

Nekateri pravijo, da ni denarja. Drugi, da se je mladina sama premalo zavzemala za tak center. Tretji spet, da se vsi prizadeji niso potrudili. V tej veliki zgradbi naj bi našel prostor tudi mladinski center, namenjen mladini vseh slojev. Idejnega načrta za center še ni, ker tudi še ni ne otipljivejših načrtov ne naročnikov.

Urbanisti vidijo rešitev v bližini novega RTV centra v ulici Moše Pijade, kjer so si zamislili velik stanovanjsko-poslovni objekt. V tej veliki zgradbi naj bi našel prostor tudi mladinski center, namenjen mladini vseh slojev. Idejnega načrta za center še ni, ker tudi še ni ne otipljivejših načrtov ne naročnikov.

Urbanisti zagovarjajo ta prostor iz več razlogov: od prometne povezanosti do bližine takšne ustanove, kakršna je RTV. Razen tega pa omenja jo še bližina Trubarjeve ceste, ki naj bi obnovljena predstavljala nekak ljubljanski Carnaby street. (To je znana londonska ulica, polna butikov in zabavišč, kjer se zbira mladina z vsega sveta.)

P. A.

Ljubljanski podatek

PRAVDE

Minulo leto je mestno pravobranilstvo prejelo 603 prave. Od teh se je poravnalo 297 pravih, tako da so se stvarke pobotele, devdeset se jih dobili, 64 izgubili, medtem ko je ostalo nerešenih 152 pravih, katerih vrednost znaša več kot 7,8 milijona dinarjev.

Velika noč — velik vrvež

Med velikonočnimi prazniki pričakujejo velik promet čez Šentilj

MARIBOR, 7. aprila — Jugoslovanski in avstrijski predstavniki so se sestali na avstrijski strani mednarodnega prehoda v Šentilju in se domenili za skupno urejanje prometa z osebnimi in tovornimi vozili med velikonočnimi prazniki. Lani so v četrtek in petek pred prazniki zabeležili prehod okrog 115.000 potnikov.

Našim in avstrijskim državljanom so pripravili, da naj se v teh dneh poslužujejo prehodov Jurij-Langec in Trate-Cmurek. Naši prometniki bodo v primeru groznice, solata ledenka, še kar lepa, pa je bila po 8 in 10 dinarjev kilo. Dalmatinci so pripeljali tudi blitvo, ki je bila prav lepa, prodajali pa so jo po 5 dinarjev kilo. Cvečica je bila po 7 dinarjev kilo, mlada čebula pri Dalmatincih po 2 dinarja šopek, janska čebula pri Makedoncih pa je še vedno po 2 dinarja kilo. Tako uspešno konkurira domači čebuli, saj se njena cena vrti večidel okoli 3 do 4 dinarjev kilo.

M. K.

Tatvina na Žalah

LJUBLJANA, 7. aprila — Danes okrog 16. ure so z nagrobnega spomenika na Žalah ukradli žensko torbico, last Rozalije Z. iz Zaloge, ki je torbico pustila na nagrobniku in odšla po vodo. V torbici so bili vsi njeni dokumenti, 1.400 dinarjev in več hranilnih knjižic. Mileniški postaje Bežigrad prosijo vse občane, ki so se v tem času mudili ob bližnjih grobovih, da jih obvesti o sumljivem neznanec. V zadnjem času je bilo namreč na Žalah več tatvin in ne bi bilo napak, če bi uprava skušala to rešiti s posebnim čuvajem.

P. A.

Za naš kvadratni meter

Stanovanjsko podjetje naj v večji meri zastopa vlagatelje — Z boljše tehnologijo do najemnih skupnosti stanovanj

LJUBLJANA, 7. aprila. Čeprav skupščina vlagateljev stanovanjskega podjetja Bežigrad-Moste ni bila polnoštevna, je prišlo na današnji sestanek še enkrat več vlagateljev kot lani. Tudi na obeh letošnjih skupščinah stanovalcev je bilo na sejah dvakrat več predstavnikov hišnih svetov. Torej se pozna, kje Ljubljancem čelježi žuli. Stanovanj zgradijo vsako leto manj, prebivalcev je pa vsak dan več.

Vlagatelji so se zavzeli predvsem za to, da bi čim več denarja vlagali v usmerjeno stanovanjsko graditev. Pri tem bi lahko stanovanjsko podjetje veliko pomagalo, zlasti pri zbiranju in usmerjanju sredstev, pridobivanju lokacijske in druge dokumentacije in podobnih zadevah.

Na skupščini so dejali, da mora stanovanjsko podjetje

v večji meri zastopati vlagatelje, kot bodo kupce stanovanj. Podjetje naj poskrbi za čim večje število najemnih skupnosti stanovanj in tudi za čim sodobnejšo tehnologijo pri graditvi stanovanj in smotno investicijsko politiko.

V poročilu o delu stanovanjskega podjetja, je direktor inž. Jože Erjavc uvedel, da se stanovalci in vlagatelji zadnje čase zelo

zanimajo za stanovanjsko problematiko, kar so pokazali tudi razprave na zborih volivcev in drugje, predvsem pa na javni razpravi o predlogu resolucije za ureditev stanovanjskega gospodarstva.

Seveda je še vedno veliko hišnih svetov, ki zanemarijo svoje zakonske pravice in dolžnosti. Tako se je za Bežigradom in v Mostah le 36 hišnih svetov odločilo za samostojno gospodarjenje z denarjem za tekoče vzdrževanje hiše. Devetindvajset hišnih svetov pa je te pravice preneslo na stanovanjsko podjetje. Vendar njihova otopelost počasi popušča in vse več občanov, hišnih svetov pa tudi krajevnih skupnosti se zanima za stanovanjsko problematiko v Ljubljani.

K. D.

Mani nezakonskih otrok

V centru za socialno delo občine Center so minulo leto zabeležili manj nezakonskih novorojenčkov kot prejšnja leta. Medtem ko je v petih letih prej znašalo povprečje 53 nezakonskih otrok, je lani znašalo to število le 31. Ugotovili so, da gre v glavnem za matere, ki so se v Ljubljano preselile s podeželja.

P. A.

Cement po domače

Majda Zadnik, Jelka Jakša in Cene Peternel obtoženi, da so na račun podjetja izkoristili »cementno krizo«

LJUBLJANA, 7. aprila. Na zatožno klop ljubljanskega okrožnega sodišča so danes sedli 33-letna Majda Zadnik, zaposlena pri »Technacommerce«, prej pri »Steklo export-import«, 38-letna Jelka Jakša, zaposlena pri »Gradisus«, prej pri »Transjugu«, in 56-letni Cene Peternel, zaposlen pri »Iskra Commerce«, prej pri »Transjugu«. Obtožnica jih bremeni, da so leta 1967 zlorabili svoj položaj in si protipravno pridobili premoženjsko korist: Zadnikova in Jakšova naj bi si prisvojili preko 30.000 novih dinarjev, Peternel pa preko 10.000 dinarjev.

Obtoženci naj bi se na predhodnem skupnem dogovoru zmenili, da bodo tri va-

gone cementa, težkega 190.850 kilogramov, ki ga je »Steklo export-import« uvozilo iz Romunije, prodali mimo prodajnih pogojev podjetja. Za prevoz cementa na tovorni kolodvor Ljubljana Moste je poskrbel »Transjug«. Tako naj bi cement prodajali že kar na železniški postaji — delavcem podjetja, sorodnikom in znancem.

Da bi obtožena trojica prikrila to »prodajo«, je cement »prodala« trgovskemu podjetju »Merkur« iz Kranja, do bremu odjemalca »Stekla ex-

portimporta«. Kot navidezni kupec je nastopil zidarski mojster Jože Sladec. Prevozniki stroški in stroški za nakladanje cementa so bremenili »Transjugu«.

Občani so kupovali cement po nabavni ceni s pribitkom prometnega davka.

Na današnji obravnavi smo tudi slišali, da so obtoženci denar deloma že vrnili, toda šele v maju 1968. Na vprašanje Zadnikovi, zakaj je denar vrnila v treh delih in ne vse naenkrat, je odgovorila, da je to storila po nasvetu advokata.

Na koncu se je sodišče odločilo, da bo obravnavo preložilo na 7. maj in tako ostalo predlog javnega tožilca. Ta se je za odločitev odločil zato, da bi sodni izvedenec lahko natančneje preučil obširno dokumentacijo in ker na današnji obravnavi ni bilo dveh glavnih prič.

V. G.

Za sto tisoč zvedavih

Šestnajst parov Kmečke občeti bo 19. maja krenilo po Ljubljani

LJUBLJANA, 7. aprila — Komisija za komunalno in prometno ureditev je danes določila pet svačestvenih porok, ki bo obšla center mesta za Kmečko občeto v soboto 29. maja ob 11. uri.

Svate bodo krenili z Gosposkega razstavišča po Titovi cesti do Trga revolucije, po Vegovi in Turjaški ulici na Novi Trg in nato na Jurčičev trg ter čez Cevlarski most do Magistrata.

Ko bo vseh 16 parov srečno poročeno, bo povorka krenila po Stritarjevi ulici čez Tromostovje po Čopovi ter Titovi, Gosposvetki in Česlovski do dvorane Titovi.

V povorki bo sodelovalo približno 3.000 ljudi, skupaj s folklornimi skupinami, godbami na pihala in drugimi ansambli. Letos se bodo svatom pridružili tudi naši zamejski Slovenci s Koroške in Tržaškega, poleg njih pa folklorne skupine iz vseh naših republik.

Kot vse kaže, letos na ljubljanskih ulicah ne bo stranke, ker bodo ta naš ljudski običaj pokazali že v Metliki, Dolnem in v Predvorju, če pa bo, jo bodo postavili med Trnovo in Magistratom. Komisija zagotavlja, da bo za občeto svate vse nared in pripravljeno za sto tisoč radovednežev, ki bodo (tako predvidevajo) napolnili ljubljanske ulice.

K. D.

GRAMOZ ZA VSE ENAKO

Kot smo zvedeli se na mestni skupščini že dlje časa ukvarjajo s problematiko izkoriščanja ljubljanskih gramoznic. Predvsem gre za vprašanje, kdo gramoz lahko in kdo ga ne bi smel kopati, obenem pa gre še za pripravo zemljišč, kjer pesek kopljejo in za povezavo med podjetji, ki so registrirana za to dejavnost.

Predlog načrta za izkoriščanje gramozna na območju ljubljanskih občin je naredilo podjetje Standard — invest in ga predložilo mestni skupščini. O tem predlogu bodo se razpravljali. Gre namreč za to, da bi vsem zagotovili enake pogoje za izkoriščanje gramoznic, zato pa bo treba povabiti k zeleni mizi tudi vse ostale gradbene grupacije in samostojna podjetja. Le na ta način bodo lahko preprečili, da bi si eno samo podjetje pridobilo gramozni monopol, to pa je obenem tudi namen mestne skupščine.

Iz drugih izdaj

GORNJA RADGONA

Prezgodnje napovedi

Predsednik radgonske občinske skupščine Branko Zdravec je izjavil, da so optimistične napovedi o graditvi nove gostinske šole v Radencih preurejene, ker se vedno ni jasno, če bo republiški izvršni svet pri sprejelu za graditev obljubljenih milijon dinarjev. Sedanja šola nima pogojev za verifikacijo.

B. B.

KAMNIK

Grad Zaprice ogrožen

Kamniški muzej si je nekaj časa prizadeval, da bi obnovil proleže gradu Zaprice, katerega zgodovina sega v četrto stoletje. Obnova bi po predračunih stala 156.000 dinarjev, denarja pa ni, saj je v občinskem proračunu letos za kulturo še manj denarja kot minula leta. Proleže bi morali obnoviti še pred dvema letoma, takrat bi dela veljala polovico manj.

T. J.

Kaznovani casino

Emona je dobila dovoljenje za obratovanje casinoja, ne bo pa smela točiti alkohola — Nasprotniki pa ostanejo

LJUBLJANA, 7. aprila. Medtem ko so na zadnji seji sveta za komunalne in stanovanjske zadeve občine Center švigale strele in je vse gnelo na račun Emoninega »mni-casinoja« v Nazorjevi ulici, so člani sveta na današnji seji bolj skomigovali z rameni.

»Emona« je namreč iz trgovine za živila naredila igralnico, ne da bi prej prosila občinski svet za komunalne in stanovanjske zadeve za spremembo namembnosti. Ta svet je postavila kratkoročno pred dejstvo. Na zadnji seji je svet »Emona« odklonil dovoljenje, da ga ji je po daljši razpravi izdal, ker se je znašel v precepu. »Emona« pa bo kaznovana samo zaradi prekrška.

Samitama in tržna inšpekcija sta medtem namreč izdali dovoljenje za obratovanje »mni-casinoja«, ker nista imele pripomb. Res pa je, da se nista pomenili o tej zadevi s svetom, ker po zakonu tudi nista dolžni. Na seji je bilo slišati mnenje, da bi to vendarle morali storiti in v

podobnih zadevah. Tak je bil sklep sveta.

Edino, kar so storili je bilo, da so prepovedali točenje alkoholnih pijač v »mni-casinoju« in s tem nekoliko ugodili občinskemu svetu za kulturo, telesno kulturo in izobraževanje.

P. A.

Ljubljanska kronika

PREBIVALSTVO

ROJSTVA — V tork je osehje obeh porodnišnic pomagalo na svet 9 deklet in 3 tečkon. Najtežjo punčko je maminca povila v klinični porodnišnici tehtala je 4325 gramov, rekord med faniki pa je zajokal v mestni porodnišnici — zbral je 3900 gramov.

POGREBI — Včeraj so na magistratu sklenili pet zakonskih zvez, jutri pa bo izmenjal zlata obročka samo en par.

Sanitarna in tržna inšpekcija sta medtem namreč izdali dovoljenje za obratovanje »mni-casinoja«, ker nista imele pripomb. Res pa je, da se nista pomenili o tej zadevi s svetom, ker po zakonu tudi nista dolžni. Na seji je bilo slišati mnenje, da bi to vendarle morali storiti in v

Proč, skrb z maslom?!

Kilogram srovega masla odslej po 29 dinarjev - Dražje, vendar ga odslej, kakor zagotavljajo, ne bo zmanjkovalo

LJUBLJANA, 7. aprila. Že nekaj dni se kupci sprašujejo, kaj je narobe s prodajo srovega masla. V prodajalnah z mlečnimi izdelki so na zahteve potrošnikov odgovarjali skorajda povsod enako: »Ne vemo, ne pripeljejo nam ga.« Komercialni direktor Ljubljanskih mlekarj Jože Jarc je danes povedal, da zdej s polno paro pakirajo in razvažajo iz Sovjetske zveze uvoženo surovo maslo, katerega cena je (zaradi dražjega uvoza) 5 dinarjev višja od prejšnje: kilogram stane 29 dinarjev (prej 24).

»Vse do ponedeljka smo maslo prodajali še po stari ceni, dasi je zvezni zavod za cene že 22. marca sprejel odlok o zvišanju. Pri prejšnji ceni smo lahko tako dolgo vztrajali samo zaradi zadostne zaloga«, je pojasnil direktor Jože Jarc.

Od komercialnega direktorja smo zvedeli, da je do takojšnje (popolne) zastoja pri preskrbi z maslom prišlo za

radi tehničnih nevednosti — pravčasno da niso dobili ustreznih nalepk, brez katerih zaviti z maslom ne morejo v prodajo?!

Preskrba s surovim maslom ni le ljubljanska, slovensko ali morda jugoslovanska vprašanje, temveč se z njim srečujejo tudi evropske dežele, ki »mlečno« maslo bolje točijo kot naša država. Prav to splošno pomankanje srovega

B. DOLNICA

In zdaj presoja javnosti

Peti delovni osnutek splošnega družbenega dogovora je prvi dokument, namenjen javni razpravi — Ponekod preveč meglen, drugod premalenkosten...

LJUBLJANA, 7. aprila. Peti delovni osnutek splošnega družbenega dogovora pooblašča komisije za njegovo pripravo, ki ga je danes obravnavalo predsedstvo mestnega sveta zveze sindikatov Ljubljane, je prvi otipljivejši dokument, namenjen javni razpravi. In kakor so člani predsedstva že danes ugotovili, še daleč ne popoln, saj vrsto vprašanj določa le megleno, po drugi strani pa se spušča v potankosti, ki se niso zdale vredne vsebine tako pomembnega dokumenta.

Zveza sindikatov Ljubljane bo o splošnem družbenem dogovoru — predvidenih je 40 samoupravnih sporazumov za področje gospodarstva in 30 za področje družbenih služb — v nekaj dneh začela razpravljati v svojih strokovnih odborih.

Ce bodo predlogi iz petega delovnega osnutka družbenega dogovora prodrli v približno takšni obliki, kot je komisija predlaga, bo vsaj za gospodarstvo mogoče bolj pravilno opaziti nevarnost izob in nerentabilnosti v posameznih podjetjih kot zdej, ko na to opozarja šele zdaj, družbenega knjigovodstva; to pa je ob usklajevanju v naši družbi prisotnih nesozmerij tudi eden najbolj pomembnih ciljev široko zastavljenih ustavnih sprememb.

Sestavljavci petega delovnega osnutka so se spustili v podrobnosti, kot je na primer določevanje dnevnice in kilometrine, ob tem pa površno in nedosledno določili mesečne zneske kalkulativnih osebnih dohodkov po stopnji dejanske strokovne usposobljenosti: prva skupina, ki jo upoštevajo osnutki, je šele delavec s končano osnovno šolo (800 dinarjev), najvišja, peta skupina, pa upoštevajo delavce s

končano visoko šolo ali fakulteto (2.050 dinarjev). Kje je preko 40 odstotkov Slovencev, ki ne dokončajo osemletke in kje so diplomanti tretjih stopenj raznih fakultet? Ne nazadnje, po kakšnih merilih so določali te vsote? Kar na oko?

V javni razpravi bo zanesljivo ena od zahtev občanov, da bi te številke podkrepili s utemeljitvami in seveda upoštevati tudi lažje ali težje pogoje dela na enakih delovnih mestih.

No, pripombi k javni razpravi, ki se bo začela te dni in trajala do začetka maja, gotovo ne bo zmanjkalo. Člani predsedstva mestnega sindikata pa so pri tem ves čas poudarjali, da pri pretresanju

Pojoče Križanke

LJUBLJANA, 7. aprila — V Viteški dvorani v Križankah bosta 20. in 21. aprila gostovala francoska pevca literarnih pesmi, ki sta v zadnjem času zelo zaslovela po domovini. To sta Dominique Montain in Henri Ogier, ki sta svojo kariero začela kot pevca ameriških in francoskih folklornih pesmi. Za vzor sta si najprej vzela Boba Dylana. Potem sta začela peti pesmi po tekstih znanih francoskih pesnikov od Aragona do Anne Sylvestre. Zdej pa sta v svoj spored vključila tudi pesni manj znanih pesnikov, kakor tudi lastne pesmi.

P. A.

Ljubljana na današnji dan

Pred petdesetimi leti

PROTIVERIZNIŠKI URAD PRENEHA

Nekaj veriznikov tako opasni »Centralni urad zoper naviljave cen, tihotapce, veriznike itde v Ljubljani preneha v kratkem s svojim delovanjem. Večina organov, agentov in uradnikov je že premeščenih k oddelkom razveščenja. Urad je sprva obsodil mnogo veleveriznikov, pomeje se je pa omejil samo na male veriznike. (Jutro).

Pred petindvajsetimi leti

MONOPOLSKA TAKSA NA VZIGALNIKE

Monopolisti inšpektorat v Ljubljani poziva vse imetnike vzigalnikov, da plačajo monopolsko takso za leto 1948. Taksa znaša 200 dinarjev, brez oziroma na to, iz kakšnega materiala je vzigalnik. Imetniki vzigalnikov, ki ne bodo pravčasno plačali monopolске takse, bodo po redne takse kaznovani še z denarno kaznijo od 50 do 500 dinarjev. V težjih primerih bodo kršitelji obtoženi prekrškov in sodišču po predpisih uredbe o zatiranju spekulacij in nedopustne trgovine. (Slovenski poročevalec)